

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

Genealogia lui Isus Hristos (Lc. 3.23-38)

- 1 *Ps. 132.11.
Is. 11.1.
Ier. 23.5.
Cap. 22.42.
Ioan 7.42.
Fap. 2.30;
13.23.
Rom. 1.3.
**Gen. 12.3;
22.18.
Gal. 3.16.
2 *Gen. 21.2,3.
**Gen. 25.26
†Gen. 29.35.
3 *Gen. 38.27.
**Rut 4.18.
1 Cr. 2.5,9.
6 *1 Sam.16.1;
17.12.
**2Sam.12.24
- 7 *1 Cr. 3.5,10.
- 10 *2 Împ.20.21
1 Cr. 3.13.
- 11 *1 Cr.3.15,16
**2 Împ. 24.
14-16; 25.11.
2 Cr.36.10,20
Ier. 27.20;
39.9; 52.11;
52.15,28-30.
Dan. 1.2.
12 *1Cr. 3.17,19
**Ezra 3.2;
5.2.
Neem. 12.1.
Hag. 1.1.

1 Cartea genealogiei lui Isus Hristos, fiu* al lui David, fiu** al lui Avraam.

2 Avraam* a născut pe Isaac; și Isaac** a născut pe Iacov; și Iacov† a născut pe Iuda și pe frații **3** lui; și Iuda* a născut pe Fares și pe Zara, din Tamar; și Fares** a născut pe Esrom; și Esrom a născut **4** pe Aram; și Aram a născut pe Aminadab; și Aminadab a născut pe Naason; și Naason a născut pe **5** Salmon; și Salmon a născut pe Boaz, din Rahav; și Boaz a născut pe Obed, din Rut; și Obed a născut **6** pe Iese; și Iese* a născut pe David, împăratul.

Și David*** a născut pe Solomon, din cea care fusese soție a **7** lui Urie; și Solomon* a născut pe Roboam; și Roboam a născut pe Abia; și Abia a născut pe Asa; **8** și Asa a născut pe Iosafat; și Iosafat a născut pe Ioram; și Ioram a născut pe Ozia; și Ozia a născut pe **9** Ioatam; și Ioatam a născut pe Ahaz; și Ahaz a născut pe Ezechia; **10** și Ezechia* a născut pe Manase; și Manase a născut pe Amon; și **11** Amon a născut pe Iosia; și Iosia* a născut pe Iehonia și pe frații lui, pe timpul deportării** în Babilon.

12 Și, după deportarea în Babilon, Iehonia* a născut pe Salatiel; și Salatiel a născut pe Zorobabel**;
13 și Zorobabel a născut pe Abiud; și Abiud a născut pe Eliachim; și **14** Eliachim a născut pe Azor; și Azor a născut pe Sadoc; și Sadoc a născut pe Achim; și Achim a **15** născut pe Eliud; și Eliud a născut pe Eleazar; și Eleazar a născut pe **16** Iacov; și Iacov a născut pe Iosif,

bărbatul Mariei, din care S-a născut Isus, care Se numește Hristos.

17 Deci toate generațiile de la Avraam până la David sunt paisprezece generații; și de la David până la deportarea în Babilon, paisprezece generații; și de la deportarea în Babilon până la Hristos, paisprezece generații.

18 Iar nașterea lui Isus Hristos^b a fost așa: fiind logodită mama Lui, ^cMaria, cu Iosif, înainte de a fi ei împreună, s-a aflat însărcinată^d de la* Duhul Sfânt. Dar Iosif, soțul ei, fiind drept și nevrând s-o expună* public, și-a **19** propus s-o lase pe ascuns. Dar în timp ce se gândea el la acestea, iată, un înger al Domnului i s-a arătat în vis, spunând: „Iosife, fiu al lui David, nu te teme să iei pe Maria, soția ta, pentru că ce s-a zămislit în ea este de la Duhul **20** Sfânt. Și ea va naște* un Fiu și-I vei pune numele Isus; pentru că El** va mântui pe poporul Său de **21** păcatele sale^{e,c}. Iar toate acestea au avut loc ca să se împlinească ce a fost spus de Domnul prin **22** profetul care zice: „Iată*, fecioara va fi însărcinată și va naște un Fiu și-I vor pune numele Emanuel^c, care tradus este: Dumnezeu cu noi. **23** Și Iosif, trezindu-se din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului; și a luat *la el* pe soția sa și n-a cunoscut-o până când ea L-a născut pe Fiul* ei cel întâi-născut^f; și el I-a pus numele Isus.

2 Iar după ce S-a născut* Isus în Betleemul din Iudeea, în zilele împăratului Irod, iată, niște magi de la răsărit** au venit la

**Nașterea lui
Isus Hristos
(Lc. 1.26-38;
2.1-7)**

18 *Lc. 1.35.
19 *Deut. 24.1.

21 *Lc. 1.31.
**Fap. 4.12;
5.31;
13.23,38.

23 *Is. 7.14.

25 *Ex. 13.2.
Lc. 2.7,21.

**Vizita
magilor**

1 *Lc. 2.4,6,7.
**Gen. 10.30;
25.6.
1 Împ. 4.30.

^a Unele ms. ad. „împăratul“ ^b Unele ms. „Iar nașterea Hristosului“; *alte ms.* „Iar nașterea lui Hristos, Isus“; *alte ms.* „Iar nașterea Hristosului, Isus“
^c Unele ms. ad. „adică“ ^d Lit. „având în pântec“ ^e Lit. „de păcatele lor“
^f Unele ms. omit „cel întâi-născut“

<p>2 *Lc. 2.11. **Num. 24.17. Is. 60.3.</p>	<p>2 Ierusalim, spunând: „Unde* este Împăratul iudeilor care <i>tocmai</i> S-a născut?^a pentru că I-am văzut steaua** în răsărit și am venit să ne închinăm Lui“.</p>	<p>când îți voi spune; pentru că Irod va căuta Copilașul ca să-L omoare¹⁴ re“. Și, ridicându-se, a luat Copilașul și pe mama Lui, noaptea,¹⁵ și a plecat în Egipt și a rămas^f acolo până la moartea lui Irod, ca să se împlinească ce a fost spus de Domnul prin profetul care zice: „Am* chemat pe Fiul Meu din Egipt“.</p>	<p>15 *Osea 11.1.</p>
<p>4 *2 Cr.36.14. **2 Cr.34.13. †Mal. 2.7.</p>	<p>3 Dar Irod, împăratul, auzind, s-a tulburat, și tot Ierusalimul împreună cu el. Și, adunând pe toți preoții* de seamă și pe cărturarii** poporului, a căutat să afle[†] de la ei unde urma să Se nască Hristosul^b.</p>	<p>16 Atunci Irod, văzând că fusese înșelat de magi, s-a mâniat foarte tare; și a trimis și a omorât pe toți băieții care <i>erau</i> în Betleem și în toate ținuturile^g lui, de la doi ani în jos, după timpul pe care îl</p>	<p>Omorârea copilașilor</p>
<p>6 *Mica 5.2. Ioan 7.42. **Apoc.2.27.</p>	<p>5 Și ei i-au spus: „În Betleemul din Iudeea, pentru că așa este scris prin profetul: «Și tu, Betleeme*, țară a lui Iuda, nu ești nicidecum cea mai neînsemnată dintre căpeteniile lui Iuda; pentru că din tine va ieși un Conducător care va păstori** pe poporul Meu, Israel»“.</p>	<p>aflase întocmai de la magi. Atunci s-a împlinit ce a fost spus prin^h 17 profetul Ieremia, care zice: „Un* glas s-a auzit în Rama, plâns și jale mare: Rahela plângându-și copiii și nevrândⁱ să fie mângâiată, pentru că nu <i>mai</i> sunt“.</p>	<p>18 *Ier. 31.15.</p>
<p>11 *Ps. 72.10. Is. 60.6.</p>	<p>7 Atunci Irod, chemând pe magi în ascuns, a aflat întocmai de la ei timpul când se arătase steaua^c. 8 Și, trimițându-i la Betleem, a spus: „Mergeți, cercetați exact despre Copilaș; și, când <i>Îl</i> veți găsi, dați-mi de știre, ca să vin și eu să mă închin Lui“. Și ei, ascultând pe împăratul, au plecat; și, iată, steaua pe care o văzuseră în răsărit mergea înaintea lor, până când a venit și a stat deasupra, unde era Copilașul. Și, când au văzut steaua, s-au bucurat</p>	<p>18 profetul Ieremia, care zice: „Un* glas s-a auzit în Rama, plâns și jale mare: Rahela plângându-și copiii și nevrândⁱ să fie mângâiată, pentru că nu <i>mai</i> sunt“.</p>	<p>Întoarcerea la Nazaret (Lc. 2.39)</p>
<p>12 *Cap. 1.20.</p>	<p>10 supra, unde era Copilașul. Și, cu bucurie foarte mare. Și, intrând în casă, au văzut^d Copilașul cu Maria, mama Lui, și, căzând la pământ, I s-au închinat; și, deschizându-și comorile, I-au adus daruri*: aur și tămâie și smirnă. Și, fiind divin înștiințați în vis* să nu se întoarcă la Irod, au plecat în țara lor pe alt drum.</p>	<p>19 Dar, după ce a murit Irod, iată, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif în Egipt, spunând: „Ridică-te, ia Copilașul și pe mama Lui și mergi în țara lui Israel; pentru că au murit cei care căutau viața^k Copilașului“. Și el, ridicându-se, a luat Copilașul și pe mama Lui și a venit în țara lui Israel. 22 Dar, auzind că Arhelau împărătește peste Iudeea în locul lui Irod, tatăl său, s-a temut să meargă acolo; și, fiind divin înștiințat în vis, a plecat în părțile* Galileii și a venit și a locuit într-o cetate numită Nazaret*, ca să se împlinească ceea ce s-a spus** prin profeți: El Se va chema Nazarinean.</p>	<p>22 *Cap. 3.13. Lc. 2.39.</p>
<p>Fuga în Egipt</p>	<p>13 Iar după ce au plecat ei, iată, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, spunând: „Ridică-te, ia Copilașul și pe mama Lui și fugi în Egipt și rămâi^e acolo până</p>	<p>23 vis, a plecat în părțile* Galileii și a venit și a locuit într-o cetate numită Nazaret*, ca să se împlinească ceea ce s-a spus** prin profeți: El Se va chema Nazarinean. 3 Și în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, predicând în* pustiu 2 Iudeii și^l spunând: „Pocăiți-vă, pentru că s-a apropiat Împărăția* 3 cerurilor“. Pentru că acesta este cel despre care s-a spus prin pro-</p>	<p>23 *Ioan 1.45. **Jud. 13.5. 1 Sam. 1.11.</p>
		<p>Lucrarea lui Ioan Botezătorul (Mc. 1.1-8; Lc. 3.1-18; Ioan 1.6-8; 1.19-28)</p>	<p>1 *Ios. 14.10. 2 *Cap. 4.17;</p>

^a Sau „Unde este Cel care S-a născut Împărat al Iudeilor?“ ^b Articulat, se referă la Mesia, Unsul: atribut sau caracter al Domnului Isus; apare frecvent în evanghelii. Nearticulat, „Hristos“, se referă la Numele Său; apare frecvent în epistole. ^c Lit. „timpul stelei care se arăta“ ^d Unele ms. „au găsit“ ^e Lit. „fii“ ^f Lit. „a fost“ ^g Lit. „hotarele“ ^h Unele ms. „de către“ ⁱ Unele ms. ad. „tânguire și“ ^j Lit. „nu vroia“ ^k Sau „sufletul“; în gr. același cuvânt înseamnă și viață și suflet ^l Unele ms. omit „și“

<p>3 *Is. 40.3. Mc. 1.3. Lc. 3.4. Ioan 1.23. **Lc. 1.76.</p> <p>4 *Mc. 1.6. **2 Imp. 1.8. Zah. 13.4. †Lev. 11.22. ††1Sam.14.25; 14.26.</p> <p>5 *Mc. 1.5. Lc. 3.7.</p> <p>6 *Fap. 19.4; 19.18.</p> <p>7 *Cap. 12.34; 23.33. Lc. 3.7-9. **Rom. 5.9. 1 Tes. 1.10.</p> <p>9 *Ioan 8.33; 8.39. Fap. 13.26. Rom. 4.1,11; 4.16.</p> <p>10 *Cap. 7.19. Lc. 13.7,9. Ioan 15.6.</p> <p>11 *Mc. 1.8. Lc. 3.16. Ioan 1.15,26; 1.33. Fap. 1.5; 11.16; 19.4. **Is. 4.4;44.3. Mal. 3.2. Fap. 2.3,4. 1 Cor. 12.13.</p> <p>12 *Mal. 3.3. **Mal. 4.1. Cap. 13.30.</p> <p>Botezul lui Isus (Mc. 1.9-11; Lc. 3.21-22; Ioan 1.29-34)</p> <p>13 *Cap. 2.22.</p>	<p>fetul Isaia, care zice: „Glas* al celui^a care strigă în pustiu: «Pregătiți** calea Domnului, neteziți-I 4 cărările^b»“. Și acest Ioan* își avea** îmbrăcăminte din păr de cămilă și un brâu din piele în jurul mijlocului său; și hrana lui era lăcuste† și miere†† sălbatică.</p> <p>5 Atunci Ierusalimul* și toată Iudeea și tot ținutul din jurul Iordanului ieșeau la el; și erau botezați* de el în^c Iordan, mărturisindu-și păcatele.</p> <p>7 Dar, văzând pe mulți dintre farisei și dintre saducheii venind pentru botezul lui, le-a spus: „Pui de năpârcai*, cine v-a înștiințat să fugiți de mânia** viitoare? Faceți 8 deci rod vrednic^d de pocăință; și nu vă gândiți să ziceți în voi înșivă: «Avem* pe Avraam ca tată!»; pentru că vă spun că Dumnezeu poate din pietrele acestea să ridice 10 copii lui Avraam. Și securea este deja înfiptă^e chiar la rădăcina pomilor; deci orice pom* care nu face rod bun este tăiat și aruncat 11 în foc. Eu, în adevăr, vă* botez în apă spre pocăință; dar Cel care vine după mine este mai puternic decât mine și eu nu sunt vrednic să-I duc sandalele; El** vă va 12 boteza cu^f Duh Sfânt și cu foc: Cel a cărui vânturătoare este în mâna Sa*; și Își va curăța în întregime aria și Își va aduna grâul în grânar, iar pleava o va arde** cu foc de nestins“.</p> <p>13 Atunci a venit Isus din Galileea* la Iordan, la Ioan, ca să fie 14 botezat de el; dar Ioan Îl oprea, spunând: „Eu am nevoie să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?“</p> <p>15 Și Isus, răspunzând, i-a zis: „Lasă acum; pentru că așa se cuvine, să împlinim toată dreptatea“.</p> <p>16 Atunci L-a lăsat. Și Isus, după</p>	<p>ce a fost botezat, a ieșit îndată din apă; și, iată, cerurile I s-au deschis și a văzut Duhul* lui Dumnezeu coborând ca un porumbel și venind 17 peste El; și iată un glas* din ceruri spunând: „Acesta** este Fiul Meu Preaiubit^g, în care Îmi găsesc plăcerea“.</p> <p>4 Atunci Isus a fost dus de^f Duhul* în pustiu, ca să fie ispitit de 2 diavolul. Și, după ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de 3 nopți, la urmă a flămânzit. Și ispititorul, apropiindu-se de El, I-a spus^h: „Dacă ești Fiu al lui Dumnezeu, spune ca pietrele acestea 4 să se facă pâiniⁱ“. Dar El, răspunzând, i-a spus: „Este scris: «Omul* nu va trăi numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din^j gura lui Dumnezeu»“.</p> <p>5 Atunci diavolul L-a luat în sfânta* cetate și L-a pus pe streacă și na templului^k și I-a spus: „Dacă ești Fiu al lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, pentru că este scris: «Va* porunci îngerilor Săi pentru Tine și Te vor purta pe mâini, ca nu cumva să-Ți lovești piciorul 7 de vreo piatră»“. Isus i-a spus: „Din nou este scris: «Să* nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău»“.</p> <p>8 Din nou diavolul L-a luat pe^l un munte foarte înalt și I-a arătat toate împărățiile lumii și gloria 9 lor și I-a spus: „Toate acestea Ți le voi da Ție, dacă vei cădea la pământ și Te vei închina mie“.</p> <p>10 Atunci Isus i-a spus: „Pleacă^m, Satan, pentru că este scris: «Domnului* Dumnezeului tău să te închini și numai Lui să-I slujești»“.</p> <p>11 Atunci diavolul L-a lăsat; și, iată, îngeri* s-au apropiat și Îi slujeau.</p> <p>12 Șiⁿ, auzind* că Ioan a fost în- 13 chis^o, a plecat în Galileea; și, părăsind Nazaretul, a venit și a lo-</p>	<p>16 *Is. 11.2; 42.1.</p> <p>17 *Ioan 12.28. **Ps. 2.7. Cap. 12.18; 17.5. Lc. 9.35. Ef. 1.6. Col. 1.13. 2 Pet. 1.17.</p> <p>Ispitirea lui Isus (Mc. 1.12-13; Lc. 4.1-13)</p> <p>1 *1 Imp. 18.12 Ezec. 3.14; 8.3; 11.1,24; 40.2; 43.5. Fap. 8.39.</p> <p>4 *Deut. 8.3.</p> <p>5 *Neem.11.1; 11.18. Is. 48.2; 52.1 Cap. 27.53. Apoc. 11.2. 6 *Ps.91.11,12</p> <p>7 *Deut. 6.16.</p> <p>10 *Deut. 6.13; 10.20. Ios. 24.14. 1 Sam. 7.3.</p> <p>11 *Ev. 1.14.</p> <p>Isus în Capernaum (Mc. 1.14-15; Lc. 4.14-15)</p>
---	--	--	---

^a Sau „unuia“ ^b Lit. „faceți drepte cărările Lui“ ^c Unele ms. ad. „râu“ ^d Unele ms. „roade vrednice“
^e Lit. „stă deja“ ^f Lit. „în“, cu sensul de „în puterea Duhului Sfânt“, având natura sau caracterul Duhului Sfânt
^g Sau „cel Preaiubit“ ^h Unele ms. „apropiindu-se, I-a zis“ ⁱ Sau „pâine“ ^j Lit. „prin“
^k Gr. „hieron“, ansamblul curților și al clădirilor templului ^l Lit. „spre“ ^m Unele ms. „Înapoia Mea“; alte ms. „Pleacă înapoia Mea“ ⁿ Unele ms. ad. „Isus“ ^o Lit. „predat“

<p>12 *Mc. 1.14. Lc. 3.20; 4.14,31. Ioan 4.43.</p>	<p>14 cuit în Capernaum, care <i>este</i> lângă mare^a, în ținuturile^b lui Zabulon și Neftali, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin profetul Isaia, care zice: „Țara* lui Zabulon și țara lui Neftali, pe calea mării, dincolo de Iordan, Galileea națiunilor: poporul* care stătea în întuneric a văzut o lumină mare și celor care stăteau în ținutul și în umbra morții le-a răsarit lumină“.</p>	<p>2 ucenicii Săi au venit la El; și, deschizându-Și gura, îi învăța, spunând:</p>	<p>Fericirile (Lc. 6.20-23)</p> <p>3 *Ps. 51.17. Pr. 16.19; 29.23. Is. 57.15; 66.2. 4 *Is. 61.2,3. **Ioan 16.20 2 Cor. 1.7. Apoc. 21.4. 5 *Ps. 37.11. **Rom. 4.13. 6 *Is. 55.1; 65.13. 7 *Ps. 41.1. Cap. 6.14. Mc. 11.25. 2 Tim. 1.16. Ev. 6.10. Iac. 2.13. 8 *Ps. 15.2; 24.4. **1Cor.13.12 Ev. 12.14. 1 Ioan 3.2,3. 10 *1 Pet. 3.14. **2Cor. 4.17 2 Tim. 2.12. 11 *1 Pet. 4.14. 12 *Fap. 5.41. Rom. 5.3. Iac. 1.2. 1 Pet. 4.13. **2Cr. 36.16 Nem. 9.26. Cap.23.34,37 Fap. 7.52. 1 Tes. 2.15.</p>
<p>15 *Is. 9.1,2.</p>	<p>15 fetul Isaia, care zice: „Țara* lui Zabulon și țara lui Neftali, pe calea mării, dincolo de Iordan,</p>	<p>3 „Ferice de cei săraci în duh, pentru că* a lor este Împărăția cerurilor. Ferice* de cei care plâng, pentru că** ei vor fi mân-gâiați. Ferice* de cei blânzi, pentru că ei vor moșteni** pă-mântul^g. Ferice de cei flămânzi și însetați după dreptate, pentru că* ei vor fi săturați. Ferice de cei miloși, pentru că* ei vor găsi milă. Ferice* de cei cu inima curată, pentru că** ei vor vedea pe Dumnezeu. Ferice de cei care fac pace, pentru că ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu. Ferice* de cei persecutați pentru dreptate, pen-tru că** a lor este Împărăția ce-rurilor. Fericiți* sunteți voi când vă vor defăima și vă vor persecu-ta și, mințind^f, vor spune împotri-va voastră orice lucru^f rău, din cauza Mea. Bucurați-vă* și vese-liți-vă^h, pentru că răsplata voastră <i>este</i> mare în ceruri; pentru că așa** i-au persecutat pe profeții care au fost mai înainte de voi.</p>	<p>8 *Ps. 55.1; 65.13. 7 *Ps. 41.1. Cap. 6.14. Mc. 11.25. 2 Tim. 1.16. Ev. 6.10. Iac. 2.13. 8 *Ps. 15.2; 24.4. **1Cor.13.12 Ev. 12.14. 1 Ioan 3.2,3. 10 *1 Pet. 3.14. **2Cor. 4.17 2 Tim. 2.12. 11 *1 Pet. 4.14. 12 *Fap. 5.41. Rom. 5.3. Iac. 1.2. 1 Pet. 4.13. **2Cr. 36.16 Nem. 9.26. Cap.23.34,37 Fap. 7.52. 1 Tes. 2.15.</p>
<p>16 *Is. 42.7. Lc. 2.32.</p>	<p>16 Galileea națiunilor: poporul* care stătea în întuneric a văzut o lumină mare și celor care stăteau în ținutul și în umbra morții le-a răsarit lumină“.</p>	<p>13 Voi sunteți sarea pământuluiⁱ; dar, dacă sarea* își pierde gustul, cu ce va fi sărată? Nu mai este bună de nimic, decât să fie aruncată afară și să fie călcată în picioare de oameni. Voi* sunteți lumina lumii; o cetate așezată pe vârful unui munte nu poate fi ascunsă; nici nu se aprinde* o lumină și se pune sub baniță, ci în sfeșnic, și luminează pentru toți cei care sunt în casă. Astfel să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să* vadă lucrările voastre cele bune și să-L glorifice** pe Tatăl vostru care este în ceruri.</p>	<p>16 *1 Pet. 2.12. **Ioan 15.8. 1 Cor. 14.25.</p>
<p>17 *Mc.1.14,15. **Cap. 3.2; 10.7. †Dan. 2.44.</p>	<p>17 De atunci* a început Isus să predice și să spună: „Pocăiți-vă**“, pentru că s-a apropiat Împărăția[†] cerurilor“.</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>Sarea pământului și lumina lumii (Lc. 11.33-36)</p>
<p>Chemarea primilor ucenici (Mc. 1.16-20; Lc. 5.1-11; Ioan 1.40-42)</p>	<p>18 Și^c, umblând pe lângă Marea Galileii, a văzut doi frați: pe Simon, care se numește Petru, și pe Andrei, fratele lui, aruncând un năvod în mare, pentru că erau pescari. Și le-a spus: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni“. Și ei, lăsând îndată* plasele, L-au urmat. Și, mergând de acolo mai departe, a văzut alți doi frați: pe Iacov, al lui Zebedei, și pe Ioan, fratele lui, în corabie cu Zebedei, tatăl lor, reparându-și plasele; și i-a chemat. Și ei, lăsând îndată corabia și pe tatăl lor, L-au urmat.</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>Împlinirea legii și a profețiilor</p>
<p>20 *Mc. 10.28. Lc. 18.28.</p>	<p>20 plasele, L-au urmat. Și, mergând de acolo mai departe, a văzut alți doi frați: pe Iacov, al lui Zebedei, și pe Ioan, fratele lui, în corabie cu Zebedei, tatăl lor, reparându-și plasele; și i-a chemat. Și ei, lăsând îndată corabia și pe tatăl lor, L-au urmat.</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>13 *Mc. 9.50. Lc. 14.34,35.</p>
<p>Lucrarea în Galileea (Mc. 3.7-12; Lc. 6.17-19)</p>	<p>23 Și Isus străbătea toată^d Galileea, învățându-i* în sinagogile lor și predicând Evanghelia^{e**} Împărăției și vindecând[†] orice boală și orice slăbiciune trupească în popor. Și faima Lui s-a răspândit în toată Siria; și au adus la El pe toți cei care erau bolnavi, suferind de felurite boli și chinuri, și^f pe demonizați și pe lunatici și pe paralitici; și El îi vindeca.</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>14 *Pr. 4.18. Filip. 2.15.</p>
<p>23 *Cap. 9.35. Mc. 1.21,39. Lc. 4.15,44. **Cap. 24.14 Mc. 1.14. †Mc. 1.34.</p>	<p>24 în popor. Și faima Lui s-a răspândit în toată Siria; și au adus la El pe toți cei care erau bolnavi, suferind de felurite boli și chinuri, și pe demonizați și pe lunatici și pe paralitici; și El îi vindeca.</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>15 *Mc. 4.21. Lc. 8.16.</p>
<p>25 *Mc. 3.7.</p>	<p>25 Și mari mulțimi L-au urmat* din Galileea și din Decapole și din Ierusalim și din Iudeea și de dincolo de Iordan.</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>17 *1 Pet. 2.12. **Ioan 15.8. 1 Cor. 14.25.</p>
<p>PREDICA DE PE MUNTE 1 *Mc. 3.13.</p>	<p>5 Și, văzând mulțimile, El S-a suit* pe munte și, așezându-Se,</p>	<p>17 Să* nu gândiți că am venit să desființez legea sau profeții: n-am venit să desființez, ci să</p>	<p>17 *1 Pet. 2.12. **Ioan 15.8. 1 Cor. 14.25.</p>

^a Aici, Marea Galileii (Lacul Tiberiada sau Ghenezaret) ^b Lit. „hotarele“ ^c Unele ms. ad. „Isus“
^d Unele ms. omit „toată“; alte ms. omit „Isus“ ^e Gr. „vestea bună a“ ^f Unele ms. omit ^g Sau „țara“
^h Lit. „Bucurați-vă și săltați de bucurie“ ⁱ Sau „țării“

<p>17 *Rom. 3.31; 10.4. Gal. 3.24. 18 *Lc. 16.17.</p> <p>19 *Iac. 2.10.</p> <p>20 *Rom. 9.31; 10.3.</p> <p>Uciderea</p> <p>21 *Ex. 20.13. Deut. 5.17. **1 Ioan 3.15 22 *Gen. 2.20.</p> <p>23 *Cap. 8.4; 23.19.</p> <p>24 *Iov 42.8. Cap. 18.19. 1 Tim. 2.8. 1 Pet. 3.7.</p> <p>25 *Pr. 25.8. Lc. 12.58,59. **Ps. 32.6. Is. 55.6.</p> <p>Adulterul și divorțul (Mt. 19.1-12; Mc. 10.1-12; Lc. 16.18)</p> <p>27 *Ex. 20.14. Deut. 5.18.</p>	<p>18 împlinesc^a. Pentru că adevărat vă spun: până* nu va trece cerul și pământul, nicidecum nu va trece o singură iotă sau o singură frântură de literă din lege, până nu</p> <p>19 se vor împlini toate. Deci oricine* va desființa^b una din cele mai mici din aceste porunci și-i va învăța pe oameni în felul acesta va fi chemat cel mai mic în Împărăția cerurilor; dar oricine le va împlini și îi va învăța <i>pe alții așa</i>, acela va fi chemat</p> <p>20 mare în Împărăția cerurilor. Pentru că vă spun că, dacă dreptatea voastră n-o va întrece* pe cea a cărturarilor și a fariseilor, nicidecum nu veți intra în Împărăția cerurilor.</p> <p>21 Ați auzit că s-a spus celor din vechime: «Să* nu ucizi^c»; iar oricine** va ucide va fi supus judecății; dar Eu vă spun că oricine se mânie^d pe fratele său va fi supus judecății; iar oricine* va spune fratelui său: «Raca^e», va fi supus <i>judecății</i> sinedriului^f; iar oricine va spune: «Nebunule», va fi supus gheenei focului^g. Deci, dacă* îți vei aduce darul la altar și acolo îți vei aminti că fratele</p> <p>22 tău are ceva împotriva ta, lasă-ți* darul acolo, înaintea altarului, și du-te, întâi împacă-te cu fratele tău și apoi vino și adu-ți darul.</p> <p>23 Învoiește-te* cu împotrivorul tău repede, cât** ești pe drum cu el, ca nu cumva împotrivorul să te dea pe mâna judecătorului și judecătorul să te predea executorului și să fii aruncat în închisoare. Adevărat îți spun, nicidecum nu vei ieși de acolo până nu vei plăti cel din urmă bănuț^h.</p> <p>24 Ați auzit că s-a spusⁱ: «Să* nu comiți adulter»; dar Eu vă spun că oricine se uită* la o femeie ca s-o poftască a și comis adulter</p> <p>25 cu ea în inima lui. Iar dacă* ochiul</p>	<p>tău cel drept te face să te poticnești, scoate-l** și aruncă-l de la tine; pentru că îți este de folos să piară unul din mădularele tale și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă. Și, dacă mâna ta cea dreaptă te face să te poticnești, taie-o și arunc-o de la tine; pentru că îți este de folos să piară unul din mădularele tale, și să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă.</p> <p>26 De asemenea s-a spus: «Oricine* își va lăsa soția, să-i dea o scrisoare de despărțire»; dar Eu vă spun că oricine* își va lăsa soția, în afară de <i>motiv de curvie</i>, o face să comită adulter; și oricine se căsătorește cu cea lăsată <i>de bărbat</i> comite adulter.</p> <p>27 Din nou ați auzit că s-a spus celor din vechime: «Să* nu juri strâmb, ci să** împlinești față de Domnul jurămintele tale»; dar Eu vă spun: Nu jurați* deloc; nici pe cer**, pentru că este tronul lui Dumnezeu; nici pe pământ, pentru că este așternutul picioarelor Sale; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea* marelui Împărat; nici pe capul tău să nu juri, pentru că nu poți face un singur păr alb sau negru. Ci cuvântul* vostru să fie: «Da, da», «nu, nu»; iar ce este mai mult decât acestea este de la cel rău.</p> <p>28 Ați auzit că s-a spus: «Ochi* pentru ochi și dinte pentru dinte»; dar Eu vă spun: Nu* vă împotriviți răului; ci, oricui** te lovește^j peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt; și celui care vrea să meargă la judecată cu tine și să-ți ia cămașa, lasă-i și haina; și oricine te va obliga* să mergi o milă, mergi cu el două. Celui care îți cere, dă-i; și nu te întoarce de la cel care dorește să se împrumute* de la tine.</p>	<p>28 *Gen. 34.2. 2 Sam. 11.2. Iov 31.1. Pr. 6.25. 29 *Cap. 18.8,9. Mc. 9.43-47 **Rom. 8.13 1 Cor. 9.27. Col. 3.5.</p> <p>31 *Deut. 24.1. Ier. 3.1,8.</p> <p>32 *Cap. 19.9. Rom. 7.3. 1 Cor. 7.10; 7.11.</p> <p>Jurământul (Mt. 23.16-22)</p> <p>33 *Ex. 20.7. Lev. 19.12. Num. 30.2. Deut. 5.11. **Deut. 23.23</p> <p>34 *Iac. 5.12. **Is. 66.1.</p> <p>35 *Ps. 48.2; 87.3.</p> <p>37 *Col. 4.6. Iac. 5.12.</p> <p>Iubirea vrăjmașilor (Lc. 6.27-36)</p> <p>38 *Ex. 21.24. Lev. 24.20. Deut. 19.21.</p> <p>39 *Pr. 20.22; 24.29. Rom. 12.17; 12.19. 1 Cor. 6.7. 1 Tes. 5.15. 1 Pet. 3.9. **Is. 50.6. Plân. 3.30.</p> <p>41 *Cap. 27.32. Mc. 15.21.</p> <p>42 *Deut. 15.8; 15.10.</p>
---	---	---	---

^a „Să arăt plinătatea“; Hristos vine ca o revelare a plinătății lui Dumnezeu prefigurată în lege și în profeți ^b Sau „va dezlega“, „va încălca“ ^c Să nu comiți crimă ^d Unele ms. ad. „degeaba“ ^e Aram. „om de nimic“, „prost“ ^f Consiliul și tribunalul suprem evreiesc ^g De la cuvântul ebr. „Ge-Hinnom“ (valea Tofet – 2 Împ. 23.10) ^h Gr. „kodrantes“, un sfert dintr-un „asarion“ ⁱ Unele ms. ad. „celor din vechime“ ^j Unele ms. „te va lovi“

<p>43 *Lev. 19.18. **Deut. 23.6. Ps. 41.10.</p> <p>44 *Lc. 6.27,35. Rom. 12.14; 12.20. **Lc. 23.34. Fap. 7.60. 1 Cor.4.12,13 1 Pet. 2.23; 3.9.</p> <p>45 *Iov 25.3.</p> <p>46 *Lc. 6.32.</p> <p>48 *Gen. 17.1. Lev. 11.44; 19.2. Col. 1.28; 4.12. Iac. 1.4. 1Pet. 1.15,16 **Ef. 5.1.</p> <p>Milostenia și rugăciunea</p> <p>2 *Rom. 12.8.</p> <p>4 *Lc. 14.14.</p> <p>6 *2 Imp. 4.33.</p>	<p>43 Ați auzit că s-a spus: «Să* iubești pe aproapele tău și să** urăști pe vrăjmașul tău»; dar Eu vă spun: Iubiți* pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei care vă blestemă, faceți bine celor care vă urăsc^a și rugați-vă** pentru cei care se poartă rău cu voi și^b vă persecută, ca să fiți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri: pentru că El face să răsară* soarele Său peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti. Pentru că, dacă iubiți* pe cei care vă iubesc, ce răsplată aveți? Nu fac și vameșii^c la fel? Și, dacă salutați numai pe frații voștri, ce <i>lucru</i> neobișnuit faceți? Nu fac și națiunile^d la fel^e? Voi deci fiți* desăvârșiți, după cum** Tatăl vostru cel ceresc^f este desăvârșit.</p> <p>6 Fiți atenți, nu faceți milostenia^g voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei; altfel, nu aveți răsplată la Tatăl vostru care este în ceruri. Deci, când faci* milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii^h în sinagogi și pe străzi, ca să aibă glorie de la oameni; adevărat vă spun, și-au luat răsplata. Dar tu, când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta, astfel încât milostenia ta să fie în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti*.</p> <p>5 Și, când te rogi, să nu fii^k ca fățarnicii, pentru că lor le place să se roage stând în picioare în sinagogi și la colțurile străzilor, ca să se arate oamenilor; adevărat vă spun, și-au luat răsplata. Dar tu, când te rogi, intră* în cămăruța ta și, după ce ți-ai închis ușa,</p>	<p>roagă-te Tatălui tău care este în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti^l.</p> <p>7 Iar când vă rugați, nu spuneți* aceleași <i>vorbe</i> fără rost, ca cei dintre națiuni; pentru că** ei gândesc că prin vorbirea lor multă vor fi ascultați. Deci nu vă asemenați cu ei; pentru că Tatăl vostru știe de ce aveți nevoie mai înainte de a-I cere voi. Voi deci rugați-vă astfel: «Tatăl nostru care ești în ceruri, sfințească-se Numele Tău; vie^l Împărăția Ta; facă-se* voia Ta, precum** în cer, așa și pe pământ; pâinea* noastră zilnică^m dă-ne-o nouă astăzi; și ne iartă* nouă greșelileⁿ noastre, după cum și noi iertăm celor care ne-au greșit; și* nu ne duce în ispită, ci scapă-ne** de rău^o». Pentru că, dacă* iertați oamenilor greșelile lor, și vouă vi le va ierta Tatăl vostru cel ceresc; dar dacă nu* iertați oamenilor greșelile lor^p, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre.</p> <p>16 Iar când postiți*, nu fiți ca fățarnicii, posomorâți; pentru că își schimonosesc fețele ca să se arate oamenilor că postesc; adevărat vă spun, și-au luat răsplata. Dar tu, când postești, unge-ți* capul și spală-ți fața, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, care vede în ascuns; și Tatăl tău, care vede în ascuns, îți va răsplăti^l.</p> <p>19 Nu vă strângeți* comori pe pământ, unde molia și rugina strică^q și unde hoții sparg^q și fură; ci* strângeți-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu strică, și unde hoții nu sparg^q, nici nu fură.</p> <p>21 Pentru că unde este comoara ta^f,</p>	<p>Tatăl nostru (Lc. 11.1-4)</p> <p>7 *Ecl. 5.2. **1 Imp.18.26; 18.29.</p> <p>10 *Cap. 26.39; 26.42. Fap. 21.14. **Ps. 103.20; 103.21.</p> <p>11 *Iov 23.12. Pr. 30.8.</p> <p>12 *Cap. 18.21.</p> <p>13 *Cap. 26.41. Lc. 22.40,46. 1 Cor. 10.13. 2 Pet. 2.9. Apoc. 3.10. **Ioan 17.15</p> <p>14 *Mc. 11.25; 11.26. Ef. 4.32. Col. 3.13.</p> <p>15 *Cap. 18.35. Iac. 2.13.</p> <p>Postul</p> <p>16 *Is. 58.5.</p> <p>17 *Rut 3.3. Dan. 10.3.</p> <p>Comori în cer (Lc. 11.34-36; 12.33-34)</p> <p>19 *Pr. 23.4. 1 Tim. 6.17. Ev. 13.5. Iac. 5.1.</p> <p>20 *Cap. 19.21. Lc. 18.22. 1 Pet. 1.4.</p>
--	---	---	--

^a Unele ms. omit „binecuvântați pe cei care vă blestemă, faceți bine celor care vă urăsc“ ^b Unele ms. omit „se poartă rău cu voi și“ ^c Perceptori de tributuri convenite autorității romane de ocupație ^d Unele ms. „vameșii“ ^e Unele ms. „astfel“ ^f Unele ms. „care este în ceruri“ ^g Unele ms. „dreptatea“ ^h Gr. „hipokritees“, actori care jucau mai multe roluri într-o piesă de teatru ⁱ Unele ms. ad. „El“ ^j Unele ms. ad. „pe față“ ^k Unele ms. „când vă rugați, să nu fiți“ ^l Să vină ^m Sau „cea necesară până mâine“ ⁿ Sau „datoriile“ ^o Unele ms. ad. „Pentru că a Ta este Împărăția și puterea și gloria pentru totdeauna. Amin“ (1 Cr. 29.11) ^p Unele ms. omit „lor“ ^q Sau „sapă“ ^r Unele ms. „voastră“

<p>24 *Lc. 16.13. **Gal. 1.10. 1 Tim. 6.17. Iac. 4.4. 1 Ioan 2.15.</p>	<p>22 acolo va fi și inima ta^a. Lumina trupului este ochiul; deci, dacă ochiul tău este curat^b, tot trupul tău va fi plin de lumină; dar, dacă ochiul tău este rău, tot trupul tău va fi plin de întuneric. Deci, dacă lumina care este în tine este întuneric, ce mare <i>este</i> întunericul! Nimeni* nu poate sluji^c la doi stăpâni; pentru că, sau va urî pe unul și va iubi pe celălalt, sau se va alipi de unul și va disprețui pe celălalt. Nu** puteți sluji^c lui Dumnezeu și lui Mamona.</p>	<p>34 Nu vă îngrijorați deci pentru ziua de mâine, pentru că ziua de mâine se va îngrijora de ea însăși^g. Ajunge zilei necazul ei.</p>	<p>Judecarea altora (Lc. 6.37-38; 6.41-42)</p>
<p>Îngrijorările (Lc. 12.22-31)</p>	<p>25 De aceea vă spun: Nu* vă îngrijorați pentru viața voastră, ce veți mânca și ce veți bea; nici pentru trupul vostru, ce veți îmbrăca. Nu este viața mai mult decât hrana, și trupul <i>mai mult</i> decât îmbrăcămintea? Uitați-vă* la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în grânare și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește; nu sunteți voi cu mult mai de preț decât ele? Dar cine dintre voi, îngrijorându-se, poate să adauge un singur cot la statura^d lui?</p>	<p>7 Nu* judecați, ca să nu fiți judecați; deoarece, cu ce judecați judecați, veți fi judecați; și* cu ce măsură măsurați, vi se va măsură sura^h. Dar de ce vezi paiul care este în ochiul fratelui tău, și nu zărești bârna care este în ochiul tău? Sau cum vei spune fratelui tău: «Lasă să scot paiul din ochiul tău», și, iată, bârna <i>este</i> în ochiul tău? Fățarnicule, scoate întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea limpede să scoți paiul din ochiul fratelui tău.</p>	<p>1 *Rom. 2.1; 14.3,4,10,13. 1 Cor. 4.3,5. Iac. 4.11,12. 2 *Mc. 4.24.</p>
<p>26 *Iov 38.41. Ps. 147.9.</p>	<p>26 Și de ce vă îngrijorați de îmbrăcămintea? Priviți cu atenție^e crinii câmpului cum cresc: ei nu trudes, nici nu torc; dar vă spun că nici chiar Solomon, în toată gloria lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia. Iar dacă astfel îmbracă Dumnezeu iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cuptor, oare nu cu mult mai mult vă va îmbrăca pe voi, puțin-credincioșilor? Deci nu vă îngrijorați, spunând: «Ce vom mânca?» sau: «Ce vom bea?» sau: «Cu ce ne vom îmbrăca?», pentru că toate acestea națiunile le caută; pentru că Tatăl vostru cel ceresc știe că aveți nevoie de toate acestea.</p>	<p>6 Nu* dați ce este sfânt câinilor; nici nu aruncați perlele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se, să vă sfășie.</p>	<p>6 *Pr. 9.7,8; 23.9. Fap. 13.45; 13.46.</p>
<p>33 *1 Împ.3.13. Ps. 37.25. Mc. 10.30. 1 Tim. 4.8.</p>	<p>33 Căutați* dar întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea vi se vor da pe deasupra^f.</p>	<p>7 Cerețiⁱ* și vi se va da! Căutați și veți găsi! Bateți și vi se va deschide! Pentru că oricine* cere primește; și cine caută găsește; și celui care bate i se va deschide. Sau cine este omul <i>acela</i> dintre voi care, dacă îi va cere fiul său pâine^j, <i>el</i> îi va da o piatră? și, dacă îi va cere un pește, îi va da un șarpe? Deci dacă voi, fiind* răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru care este în ceruri va da lucruri bune celor care Îi cer? Toate deci* câte doriți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi la fel; pentru că în aceasta** este legea și profeții.</p>	<p>Cerere în rugăciune (Lc. 11.9-13)</p>
		<p>13 Intrați pe poarta cea strâmtă! pentru că lată <i>este</i> poarta și largă <i>este</i> calea care duce la pierire și mulți sunt cei care intră pe ea; 14 pentru că strâmtă <i>este</i> poarta și îngustă <i>este</i> calea care duce la viață și puțini sunt cei care o găsesc.</p>	<p>7 *Cap. 21.22. Mc. 11.24. Lc. 18.1. Ioan 14.13; 15.7; 16.23,24. Iac. 1.5,6. 1 Ioan 3.22; 5.14,15. 8 *Pr. 8.17. Ier.29.12,13. 11 *Gen. 6.5; 8.21. 12 *Lc. 6.31. **Lev. 19.18 Cap. 22.40. Rom.13.8-10 Gal. 5.14. 1 Tim. 1.5.</p>
			<p>Poarta cea strâmtă (Lc. 13.24)</p>

^a Unele ms. „voastră“ ^b Lit. „simplu“ ^c Slujire de rob ^d Sau „creșterea“, „vârsta“ ^e Ca să învățați de la ^f Lit. „vi se vor adăuga“ ^g Unele ms. „de ale sale“ ^h Unele ms. ad. „în schimb“ ⁱ Cereți stăruitor ^j Lit. „Sau cine este omul dintre voi, de la care, dacă fiul său va cere pâine“

**Falșii profeți
(Lc. 6.43-44)**

15 *Deut. 13.3.
Ier. 23.16.
Cap. 24.4,11.
Mc. 13.22.
Rom. 16.17.
Ef. 5.6.
Col. 2.8.
2 Pet. 2.1-3.
1 Ioan 4.1.
**Mica 3.5.
2 Tim. 3.5.
†Fap. 20.29.
16 *Cap. 12.33.
17 *Ier. 11.19.
19 *Cap. 3.10.
Lc. 3.9.
Ioan 15.2,6.

21 *Osea 8.2.
Cap. 25.11,12.
Lc. 13.25.
Fap. 19.13.
Rom. 2.13.
Iac. 1.22.
22 *Num. 24.4.
Ioan 11.51.
1 Cor. 13.2.

**Casa zidită
pe stâncă
(Lc. 6.46-49)**

23 *2 Tim. 2.19.
**Ps. 5.5;
6.8.
Cap. 25.41.

28 *Cap. 13.54.
Mc. 1.22;
6.2.
Lc. 4.32.
29 *Ioan 7.46.

15 Dar păziți-vă* de falșii profeți, care** vin la voi în haine de oi, dar pe dinăuntru sunt lupi† răpitori. După* roadele lor îi veți cunoaște; oare se culeg struguri din spini sau smochine din mărcini? Astfel, orice* pom bun face roade bune, dar pomul rău^a face roade rele. Un pom bun nu poate să facă roade rele, nici un pom rău^a să facă roade bune. Orice* pom care nu face rod bun este tăiat și aruncat în foc. Astfel, după roadele lor îi veți cunoaște.

21 Nu oricine Îmi zice «Doamne*, Doamne!» va intra în Împărăția cerurilor, ci cel care face voia Tatălui Meu care este în ceruri.

22 Mulți Îmi vor zice în ziua aceea: «Doamne, Doamne! nu în Numele Tău am* profețit și nu în Numele Tău am scos demoni și nu în Numele Tău am făcut multe lucrări de putere?» Și atunci* le voi spune deschis: «Niciodată nu v-am cunoscut; plecați** de la Mine, lucrători ai fărădelegii».

24 Deci pe oricine aude aceste cuvinte ale Mele și le face, îl voi asemăna cu un om chibzuit, care și-a zidit casa pe stâncă; și a căzut ploaia și au venit șuvoaiele și au suflat vânturile și au bătut în casa aceea și nu a căzut, pentru că fusese întemeiată pe stâncă.

26 Și oricine aude aceste cuvinte ale Mele și nu le face va fi asemănat cu un om nechibzuit, care și-a zidit casa pe nisip; și a căzut ploaia și au venit șuvoaiele și au suflat vânturile și au izbit în casa aceea și ea a căzut și căderea ei a fost mare^c.

28 Și a fost că, atunci când Isus a sfârșit cuvintele acestea, mulțimile erau uimite* de învățătura Lui; pentru că* El îi învăța ca având autoritate^b și nu precum cărturarii lor^c.

8 Iar când a coborât de pe munte, mari mulțimi L-au urmat. Și iată, un lepros a venit la El^d și I s-a închinat, spunând: „Doamne, dacă vrei, poți să mă curățești^e.”

3 Și Isus^e, întinzând mâna, l-a atins, spunând: „Vreau, fii curățit!” Și îndată a fost curățit de lepra lui.

4 Și Isus i-a spus: „Vezi* să nu spui nimănui; ci mergi, arată-te** preotului și adu darul pe care l-a rânduit Moise, ca mărturie pentru ei^e.”

5 Și, după ce a intrat^f în Capernaum, a venit la El un centurion, rugându-L și spunând: „Doamne, slujitorul meu zace în casă paralizat, chinându-se cumplit^e.”

7 Și Isus i-a spus: „Voi veni și îl voi vindeca^e.” Și centurionul, răspunzând, a spus: „Doamne, nu* sunt vrednic să intri sub acoperișul meu; ci numai rostește** un cuvânt, și slujitorul meu se va vindeca. Pentru că și eu sunt om sub autoritate, având în subordinea mea ostași; și-i zic acestuia: «Du-te!» și se duce; și altuia: «Vino!» și vine; și robului meu: «Fă aceasta!» și face^e.”

10 Și Isus, auzind, S-a minunat și le-a spus celor care-L urmau: „Adevărat vă spun, nici chiar în Israel n-am găsit atâta credință. Dar vă spun că vor veni mulți* de la răsărit și de la apus și vor sta la masă cu Avraam și Isaac și Iacov în Împărăția cerurilor; 12 iar* fiii Împărăției vor** fi aruncați în întunericul de afară^g; acolo vor fi plânsul și scrâșnirea dinților^e.” Și Isus i-a spus centurionului: „Du-te și^e fie-ți după cum ai crezut^e.” Și slujitorul lui a fost vindecat în ceasul acela.

14 Și, când a venit Isus în casa lui Petru, a văzut-o pe soacra* 15 acestuia zăcând și cu febră; și i-a atins mâna și a lăsat-o febra; și ea s-a ridicat și l-a slujit^h.

**Vindecarea
unui lepros
(Mc. 1.40-45;
Lc. 5.12-16)**

4 *Cap. 9.30.
Mc. 5.43.
**Lev. 14.3;
14.4,10.
Lc. 17.14.

**Vindecarea
slujitorului
unui centurion
(Lc. 7.1-10;
Ioan 4.43-54)**

8 *Lc. 15.19.
**Ps. 107.20.

11 *Gen. 12.3.
Is. 2.2,3;
11.10.
Mal. 1.11.
Lc. 13.29.
Fap. 10.45;
11.18; 14.27.
Rom. 15.9.
Ef. 3.6.
12 *Cap. 21.43.
**Cap. 13.42;
13.50; 22.13;
24.51; 25.30.
Lc. 13.28.
2 Pet. 2.17.
Iuda 13.

**Vindecări în
casa lui Petru
(Mc. 1.29-39;
Lc. 4.38-44)**

14 *1 Cor. 9.5.

^a Sau „stricat“, „putred“ ^b Sau „putere“ ^c Unele ms. omit „lor“; alte ms. „cărturarii și fariseii lor“
^d Unele ms. omit „la El“; alte ms. „venind, l se închina“ ^e Unele ms. omit ^f Unele ms. ad. „Isus“ ^g Sau „cel mai din afară“ ^h Unele ms. „le-a slujit“

17 *Is. 53.4. 1 Pet. 2.24.	16 Și, când s-a făcut seară, au adus la El mulți demonizați. Și El a scos duhurile prin cuvânt ^a și i-a vindecat pe toți care erau bolnavi; ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin profetul Isaia, care zice: „El* însuși a luat neputințele noastre și a purtat bolile noastre“.	zeu? Ai venit aici ca să ne chinu- 30 iești înainte de vreme?“ Și, departe de ei, era o turmă cu mulți porci 31 păscând. Și demonii Îl rugau, spunând: „Dacă ne scoți afară, 32 trimite-ne ^g în turma de porci“. Și El le-a spus: „Duceți-vă!“ Și ei, ieșind, s-au dus în turma de ^h porci; și, iată, toată turma ^l s-a repezit de pe malul abrupt în mare;	34 *Deut. 5.25. 1 Împ. 17.18. Lc. 5.8. Fap. 16.39.
Cum să-L urmăm pe Isus (Lc. 9.57-62)	18 Și Isus, văzând mari mulțimi în jurul Său, a poruncit ^b să treacă de 19 partea cealaltă. Și un cărturar, apropiindu-se, I-a spus: „Învățătorule, Te voi urma oriunde vei 20 merge“. Și Isus i-a spus: „Vulpile au vizuini și păsările cerului au cuiburi, dar Fiul Omului n-are 21 unde să-și plece capul“. Iar un altul, dintre ucenicii Săi ^c , I-a spus: „Doamne, dă-mi* voie întâi să merg și să-l înmormântezi pe tatăl meu“. Dar Isus i-a spus: „Urmează-Mă! și lasă morții să-și înmormânteze morții“.	33 și a pierit în ape. Dar cei care îi pășteau au fugit și s-au dus în cetate și au spus tot, și cele cu 34 demonizații. Și, iată, toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Isus; și, văzându-L, L-au* rugat să plece din ținuturile ^j lor.	Vindecarea unui paralizat (Mc. 2.1-12; Lc. 5.17-26)
21 *1 Împ.19.20		(9) Și, intrând în corabie, a trecut de cealaltă parte și* a venit în 2 cetatea Sa. Și, iată, I-au adus un paralizat, zăcând pe pat. Și Isus, văzându-le* credința, i-a spus paralizicului: „Îndrăznește, copile; iertate ^k sunt păcatele tale“.	1 *Cap. 4.13. 2 *Cap. 8.10.
Potolirea furtunii (Mc. 4.35-41; Lc. 8.22-25)	23 Și, după ce a intrat în corabie, 24 ucenicii Săi L-au urmat. Și, iată, s-a stârnit o furtună puternică pe mare, încât corabia era acoperită de valuri; iar El dormea. 25 Și ucenicii ^d s-au apropiat și L-au trezit, spunând: „Doamne, salvează-ne, pierim!“ Și El i-le-a spus: „De ce sunteți fricoși, puțin-credincioșilor?“ Apoi, ridicându-Se*, a muștră vânturile și marea și s-a făcut liniște mare. 27 Iar oamenii se mirau, spunând: „Ce fel de Om este Acesta, că și vânturile și marea ascultă de El?“	3 Și, iată, unii dintre cărturari au zis în ei înșiși: „Acesta hulește“. 4 Și Isus, știindu-le* gândurile, le-a spus: „De ce gândiți voi rele în 5 inimile voastre? Pentru că ce este mai ușor, a spune: «Iertate-ți sunt păcatele ^l », sau a spune: «Ridică-te și umblă»? Dar, ca să știți că Fiul Omului are autoritate ^m pe pământ să ierte păcatele“, atunci i-a spus paralizicului: „Ridică-te, ia-ți patul și du-te acasă!“ 7 Și, după ce s-a ridicat, a plecat 8 acasă. Iar mulțimile, văzând <i>aceasta</i> , s-au temut ⁿ și L-au glorificat pe Dumnezeu care a dat oamenilor o astfel de autoritate ^m .	4 *Ps. 139.2. Cap. 12.25. Mc. 12.15. Lc. 6.8; 9.47; 11.17.
26 *Ps. 65.7; 89.9; 107.29.		9 Și Isus, trecând de acolo mai departe, a văzut un om, numit Matei, șezând la vamă și i-a spus: „Urmează-Mă!“ Și el s-a ridicat și 10 L-a urmat. Și a fost că, pe când stătea ^o El la masă în casă, iată,	Chemarea lui Matei (Mc. 2.13-17; Lc. 5.27-32)
Vindecarea a doi demonizați (Mc. 5.1-17; Lc. 8.26-37)	28 Și, când a venit El de partea cealaltă, în ținutul gherghesenilor ^e , L-au întâmpinat doi demonizați, ieșind din morminte, foarte furioși, încât nimeni nu putea 29 trece pe drumul acela; și, iată, ei au strigat, spunând: „Ce avem noi a face cu Tine, fiiu al lui Dumne-		

^a Sau „cu un cuvânt“ ^b Ucenicilor ^c Unele ms. omit ^d Unele ms. ad. „Săi“; alte ms. omit „ucenicii“
^e Unele ms. „gadarenilor“; alte ms. „gherasenilor“ ^f Unele ms. ad. „Isuse“ ^g Unele ms. „dă-ne voie să mergem“
^h Unele ms. omit „turma de“ ⁱ Unele ms. ad. „de porci“ ^j Lit. „hotarele“ ^k Unele ms. ad. „îți“
^l Unele ms. „Iertate sunt păcatele tale“ ^m Sau „putere“ ⁿ Unele ms. „s-au minunat“ ^o Stătea întins

<p>11 *Cap. 11.19. Lc. 5.30. **Lc. 15.2. Gal. 2.15.</p>	<p>mulți vameși și păcătoși au venit și au stat la masă cu Isus și cu ucenicii Săi. Și fariseii, văzând <i>acestea</i>, au spus ucenicilor Săi: „De ce mănâncă Învățătorul vostru cu vameșii* și cu păcătoșii**?“</p>	<p>mai-marelui* <i>sinagogii</i> și a văzut pe cei care cântau din fluiet și mulțimea tulburată, le-a spus^l: „Depărtați-vă*, pentru că fetița n-a murit, ci doarme“. Și râdeau de El. Dar, când mulțimea a fost scoasă afară, El a intrat, a apucat-o de mână și fetița s-a ridicat. Și vestea aceasta a ieșit în tot ținutul acela.</p>	<p>23 *2 Cr. 35.25. 24 *Fap. 20.10.</p>
<p>13 *Osea 6.6. Mica 6.6-8. Cap. 12.7. **1 Tim.1.15</p>	<p>12 Iar Isus^a, auzind, le-a spus^b: „Nu cei sănătoși^c au nevoie de doctor, ci cei care sunt bolnavi. Mergeți dar și învățați ce înseamnă^d: «Milă* voiesc, și nu jertfă»; pentru că n-am venit să chem pe <i>cei</i> drepti, ci** pe păcătoși^e“.</p>	<p>25 El. Dar, când trecea Isus de acolo mai departe, doi orbi L-au urmat, strigând și spunând: „Ai milă de noi, Fiu* al lui David!“ Și, când a intrat în casă, orbii au venit la El și Isus le-a spus: „Credeti că pot face aceasta?“ Ei l-au spus: „Da, Doamne“. Atunci le-a atins ochii, spunând: „Fie-vă după credința voastră!“ Și ochii lor s-au deschis; și Isus le-a poruncit cu tărie, spunând: „Vedeți*, nimeni să nu știe!“</p>	<p>Vindecarea a doi orbi 27 *Cap. 15.22; 20.30,31. Mc.10.47,48. Lc. 18.38,39.</p>
<p>Postul (Mc. 2.18-22; Lc. 5.33-39)</p>	<p>14 Atunci ucenicii lui Ioan au venit la El, spunând: „De ce* noi și fariseii postim adesea, iar ucenicii Tăi nu postesc?“ Și Isus le-a spus: „Se pot întrista prietenii* mirelui^f în timp ce mirele este cu ei? Dar vor veni zile când mirele va fi luat de la ei și atunci** vor posti.</p>	<p>26 Dar* ei, când au ieșit, L-au făcut cunoscut în tot ținutul acela.</p>	<p>30 *Cap. 8.4; 12.16; 17.9. Lc. 5.14.</p>
<p>14 *Lc. 18.12. 15 *Ioan 3.29. **Fap.13.2,3; 14.23. 1 Cor. 7.5.</p>	<p>15 Nimeni dar nu pune un petec de stofă nouă la o haină veche; pentru că petecul ei rupe din haină și se face o ruptură mai rea.</p>	<p>27 Și, pe când trecea Isus de acolo mai departe, doi orbi L-au urmat, strigând și spunând: „Ai milă de noi, Fiu* al lui David!“ Și, când a intrat în casă, orbii au venit la El și Isus le-a spus: „Credeti că pot face aceasta?“ Ei l-au spus: „Da, Doamne“. Atunci le-a atins ochii, spunând: „Fie-vă după credința voastră!“ Și ochii lor s-au deschis; și Isus le-a poruncit cu tărie, spunând: „Vedeți*, nimeni să nu știe!“</p>	<p>31 *Mc. 7.36.</p>
<p>Vindecarea unei femei și învierea unei fetițe (Mc. 5.21-43; Lc. 8.40-56)</p>	<p>16 Nici nu se pune vin nou în burdufuri vechi; dacă s-ar pune, se sparg^g burdufurile și vinul se varsă și burdufurile se vor strica; ci se pune vin nou în burdufuri noi și amândouă se păstrează împreună^h.</p>	<p>28 Dar* ei, când au ieșit, L-au făcut cunoscut în tot ținutul acela.</p>	<p>Vindecarea unui mut posedat 32 *Cap. 12.22. Lc. 11.14.</p>
<p>22 *Lc. 7.50; 17.19; 18.42</p>	<p>17 În timp ce le vorbea acestea, iată, un mai-mare <i>al sinagogii</i>, venind^h, I s-a închinat, spunând: „Fiica mea tocmai a murit; dar vino și pune-Ți mâna peste ea, și va trăi“. Și Isus, ridicându-Se, l-a urmat și <i>la fel și</i> ucenicii Săi. Și, iată, o femeie care avea de doisprezece ani hemoragie, venind pe dinapoi, a atins margineaⁱ hainei Lui; pentru că zicea în sinea ei: „Dacă voi atinge numai haina Lui, voi fi vindecată^j“. Dar Isus, întorcându-Se și văzând-o, a spus: „Îndrăznește, fiică; credința* ta te-a vindecat^k“. Și femeia a fost vindecată din ceasul acela.</p>	<p>29 Și, pe* când ieșeau ei, iată, l-au adus un om mut, demonizat.</p>	<p>34 *Cap. 12.24. Mc. 3.22. Lc. 11.15. Nevoia de lucrători 35 *Mc. 6.6. Lc. 13.22. **Cap. 4.23.</p>
	<p>23 Și, când a venit Isus la casa</p>	<p>30 Și, după ce a fost scos demonul, mutul a vorbit; și mulțimile se minunau, spunând: „Niciodată nu s-a văzut așa ceva în Israel!“</p>	<p>36 *Mc. 6.34. **Num.27.17. 1 Împ. 22.17. Ezec. 34.5. Zah. 10.2.</p>
<p>^a Unele ms. omit ^b Unele ms. „a spus“ ^c Sau „tari“ ^d Lit. „ce este“ ^e Unele ms. ad. „la pocăință“ ^f Lit. „fiii camerei de nuntă“ ^g Lit. „altfel se sparg“ ^h Sau „ințrând“ ⁱ Sau „ciucurile“ ^j Sau „mântuită“ ^k Sau „te-a mântuit“ ^l Unele ms. „le spune“ ^m Unele ms. ad. „în popor“ ⁿ Unele ms. „obosite“ ^o Sau „putere“</p>	<p>23 Și, când a venit Isus la casa</p>	<p>31 Dar* ei, când au ieșit, L-au făcut cunoscut în tot ținutul acela.</p>	<p>37 *Lc. 10.2. Ioan 4.35. 38 *2 Tes. 3.1. Trimiterea celor doisprezece (Mc. 6.7-11; Lc. 9.1-6)</p>

	necurate, ca să le scoată afară și să vindece orice boală și orice neputință trupească.	Sodomei și al Gomorei în ziua judecării, decât pentru cetatea aceea.	
2 *Mc. 3.14. Lc. 6.13. **Ioan 1.42.	2 Iar numele celor doisprezece* apostoli sunt acestea: primul, Simon**, care se numește Petru, și Andrei, fratele lui; Iacov al lui	16 Iată*, Eu vă trimit ca <i>pe niște</i> oi în mijlocul lupilor; fiți** dar prudenți ca șerpii și nevinovați ^{k†}	Anunțarea persecuțiilor (Lc. 12.2-12) 16 *Lc.10.3. **Rom.16.19 Ef. 5.15. †1 Cor.14.20 Filip. 2.15.
	3 Zebedei și Ioan, fratele lui; Filip și Bartolomeu; Toma și Matei, vameșul; Iacov al lui Alfeu	17 ca porumbeii. Dar păziți-vă de oameni; pentru că vă* vor preda sindriilor și vă** vor biciui în sinagogile lor; și veți* fi aduși înaintea guvernatorilor și a împăraților pentru Mine, spre mărturie	17 *Cap. 24.9. Mc. 13.9. Lc. 21.12. **Fap. 5.40.
4 *Lc. 6.15. Fap. 1.13. **Ioan 13.26	4 și Lebeu, zis Tadeu; Simon* Canaanitul ^a și Iuda** Iscarioteanul, care L-a și vândut ^b .	18 pentru ei și pentru națiuni. Iar* când vă vor preda, nu vă îngrijorați cum sau ce veți vorbi, pentru că vi** se va da în ceasul acela ce să vorbiți; pentru că* nu voi sunteți cei care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru care vorbește în voi.	18 *Fap. 12.1; 24.10; 25.7; 25.23. 2 Tim. 4.16.
5 *Cap. 4.15. **2Imp.17.24. Ioan 4.9,20.	5 Pe aceștia doisprezece i-a trimis Isus, când le-a poruncit, spunând*: „Nu mergeți pe vreo cale a națiunilor ^c și nu intrați în vreo cetate a samaritenilor ^{d**} ,	19 Și frate* va da la moarte pe frate, și tată pe copil; și copiii se vor ridica împotriva părinților și vor face să fie omorâți ^l . Și veți fi urâți de toți, pentru Numele Meu; dar* cine va răbda până la sfârșit, acela va fi mântuit.	19 *Mc. 13.11. Lc. 21.14,15. **Ex. 4.12. Ier. 1.7.
6 *Cap. 15.24. Fap. 13.46. **Is. 53.6. Ier. 50.6,17. Ezec. 34.5; 34.6,16. 1 Pet. 2.25. 7 *Cap. 3.2; 4.17. Lc. 10.9. 8 *Fap. 8.18; 8.20.	6 ci* mergeți mai degrabă la oile** pierdute ale casei lui Israel. Și, mergând, predicați, spunând: «Împărăția cerurilor este aproape!» Vindecați pe bolnavi, înviați pe cei morți, curățiți pe leproși ^e , scoateți demoni; fără* plată ați primit, fără plată dați.	20 Nu* este ucenic mai presus decât învățătorul său, nici rob mai presus decât stăpânul său. Ajunge ucenicului să fie ca învățătorul său, și robului ca stăpânul său. Dacă pe* stăpânul casei L-au numit ^m Beelzebul ⁿ , cu cât mai mult	20 *2 Sam.23.2. Fap. 4.8;6.10 2 Tim. 4.17. 21 *Mica 7.6. Lc. 21.16.
9 *1 Sam. 9.7. Lc. 10.4; 22.35. 10 *Lc. 10.7. 1 Cor. 9.7. 1 Tim. 5.18.	9 Nu* vă luați ^f aur, nici argint, nici aramă ^g la brâiele voastre, nici traistă pentru drum, nici două haine ^h , nici încălțăminte ⁱ , nici toiag; pentru că* vrednic este	21 Nu* este ucenic mai presus decât învățătorul său, nici rob mai presus decât stăpânul său. Ajunge ucenicului să fie ca învățătorul său, și robului ca stăpânul său. Dacă pe* stăpânul casei L-au numit ^m Beelzebul ⁿ , cu cât mai mult	21 *Dan. 12.12; 12.13. Cap. 24.13. Mc. 13.13.
11 *Lc. 10.8.	11 lucrătorul de hrana lui. Dar în* orice cetate sau sat intrați, cercetați cine este vrednic acolo; și acolo rămâneți până când veți	22 pe cei din casa Lui? Deci nu vă temeți de ei; pentru că* nu este nimic acoperit care nu va fi descoperit, nici ascuns care nu va fi cunoscut. Ce vă spun Eu la întuneric, vorbiți la lumină; și ce auziți la ureche, predicați de pe acoperișuri.	22 *Cap. 2.13; 4.12; 12.15. Fap. 8.1; 9.25; 14.6. **Cap.16.28.
13 *Lc. 10.5. **Ps. 35.13.	12 pleca. Și, când intrați în casă, salutați-o. Și* dacă, în adevăr, casa este vrednică, pacea voastră să vină peste ea; dar** dacă nu este vrednică, pacea voastră să se	23 Și nu* vă temeți de cei ^o careucid trupul, dar nu pot ucide su-	23 *Lc. 6.40. Ioan 13.16; 15.20.
14 *Lc. 10.10; 10.11. **Neem.5.13 Fap. 13.51; 18.6.	14 întoarcă la voi. Și*, dacă cineva ^j nu vă va primi, nici nu va asculta cuvintele voastre, când plecați din casa sau din cetatea aceea, scuturați** praful de pe picioarele voastre. Adevărat vă spun că va fi mai* ușor pentru ținutul		25 *Cap. 12.24. Mc. 3.22. Lc. 11.15. Ioan 8.48,52.
15 *Cap.11.22; 11.24.	15 rele voastre. Adevărat vă spun că va fi mai* ușor pentru ținutul		26 *Mc. 4.22. Lc. 8.17.

^a Foarte probabil cuvântul ebraic pentru termenul grecesc „Zelotul“ ^b Lit. „predat“ ^c Gr. nearticulat: se referă la oricare dintre națiuni ^d Sau „de samariteni“ ^e Unele ms. pun „curățiți pe leproși“ înainte de „înviați pe cei morți“; alte ms. omit „înviați pe cei morți“ ^f Sau „Nu faceți rost de“ ^g Bani de aramă ^h Sau „cămăși“ ⁱ Lit. „sandale“ ^j Lit. „Și oricine“ ^k Lit. „fără amestec“ ^l Prin instanțe juridice ^m Unele ms. „supranumit“ ⁿ Sau „Beelzebub“, căpetenia demonilor ^o Lit. „nu dați înapoi de teama celor“

	fletul; ci temeți-vă mai degrabă de Acela care poate să omoare și sufletul și trupul în gheenă. Nu se vând oare două vrăbii cu un ban ^a ? Și nici una din ele nu va cădea pe pământ fără știrea Tatălui vostru; dar vouă chiar perii* capului, toți	ucenic, adevărat vă spun, nicidecum nu-și va pierde răsplata“.	
29	sufletul și trupul în gheenă. Nu se vând oare două vrăbii cu un ban ^a ? Și nici una din ele nu va cădea pe pământ fără știrea Tatălui vostru; dar vouă chiar perii* capului, toți	11	Și a fost că, atunci când Isus terminase de poruncit celor doisprezece ucenici ai Săi, a plecat de acolo, ca să-i învețe și să predice în cetățile lor.
30 *1Sam. 14.45 2 Sam. 14.11 Lc. 21.18. Fap. 27.34.	30 dar vouă chiar perii* capului, toți	2	Iar Ioan, auzind în* închisoarea despre lucrările lui Hristos ^c ,
32 *Rom. 10.9; 10.10. **Apoc. 3.5.	31 vă sunt numărați. Deci nu vă temeți! Voi sunteți mai de preț decât	3	a trimis prin ucenicii săi și I-a spus ^d : „Tu ești Cel* care vine, sau
33 *Mc. 8.38. Lc. 9.26. 2 Tim. 2.12.	32 multe vrăbii. Deci* pe oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi** și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.	4	să așteptăm pe altul?“ Și Isus, răspunzând, le-a spus: „Mergeți și spuneți lui Ioan ce auziți și vedeți:
34 *Lc. 12.49; 12.51-53.	33 Dar* pe oricine Mă va tăgădui înaintea oamenilor, pe acela îl voi tăgădui și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.	5	orbii ^e văd și schiopii umblă, leproșii sunt curățiți și surzii aud și ^f morții înviază și săracilor** li
35 *Mica 7.6.	34 Să nu* gândiți că am venit să aduc ^b pace pe pământ; n-am venit să aduc ^b pace, ci sabie. Pentru că am venit să* întorc pe om împotriva tatălui său și pe fiică împotriva mamei sale și pe noră	6	se vestește Evanghelia; și fericit este oricine nu se va* poticni de
36 *Ps. 41.9; 55.13. Ioan 13.18.	35 nit să aduc ^b pace, ci sabie. Pentru că am venit să* întorc pe om împotriva tatălui său și pe fiică împotriva mamei sale și pe noră	7	Mine“. Iar pe când plecau, Isus a început să vorbească mulțimilor despre Ioan: „Ce ați ieșit să priviți în pustiu? o trestie* clătina de
37 *Lc. 14.26.	36 împotriva soacrei sale; și vrăjmași* ai omului vor fi cei din casa	8	vânt? Dar ce ați ieșit să vedeți? un om îmbrăcat în haine ^f fine? Iată, cei care poartă cele fine sunt în
38 *Cap. 16.24. Mc. 8.34. Lc. 9.23; 14.27.	37 lui. Cine* iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; și cine iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Și cine* nu-și ia crucea sa și vine după Mine nu	9	casele împăraților. Dar ce ați ieșit să vedeți? un profet? ^g Da, vă spun, și* mai mult decât un profet;
39 *Cap. 16.25. Lc. 17.33. Ioan 12.25.	38 este vrednic de Mine. Și cine* nu-și ia crucea sa și vine după Mine nu	10	pentru că ^h acesta este cel despre care este scris: «Iată*, Eu ^f trimit înaintea feței Tale pe solul Meu, care ⁱ Îți va pregăti calea înaintea
40 *Cap. 18.5. Lc. 9.48; 10.16. Ioan 12.44; 13.20. Gal. 4.14.	39 este vrednic de Mine. Cine* își găsește viața o va pierde; și cine își pierde viața pentru Mine o va găsi. Cine* vă primește pe voi pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine primește pe Cel	11	Ta». Adevărat vă spun că, între cei născuți din femei, nu s-a ridicat unul mai mare decât Ioan Botezătorul; dar cine este mai mic ^j în Împărăția cerurilor este mai mare
41 *1Imp.17.10; 18.4. 2 Imp. 4.8.	40 care M-a trimis pe Mine. Cine* primește un profet în numele unui profet și cine primește un om drept în numele unui om drept va primi răsplata unui om drept. Și* oricine va da de băut numai un pahar cu apă rece unuia din micuții aceștia, în numele unui	12	decât el. Iar din* zilele lui Ioan Botezătorul până acum, Împărăția cerurilor este luată cu năvală și
42 *Cap. 18.5,6; 25.40. Mc. 9.41. Ev. 6.10.	41 care M-a trimis pe Mine. Cine* primește un profet în numele unui profet și cine primește un om drept în numele unui om drept va primi răsplata unui om drept. Și* oricine va da de băut numai un pahar cu apă rece unuia din micuții aceștia, în numele unui	13	cei năvalnici o apucă. Pentru că toți* profeții și legea au profetizat
	42 primi răsplata unui om drept. Și* oricine va da de băut numai un pahar cu apă rece unuia din micuții aceștia, în numele unui	14	până la Ioan; și, dacă vreți să primiți, el este Ilie* care trebuie
		15	să vină ^k . Cine* are urechi de auzit
		16	să audă. Dar cu* cine voi asemena

Mărturia lui Isus despre Ioan Botezătorul (Lc. 7.18-35)

2 *Cap. 14.3.

3 *Gen. 49.10.
Num. 24.17.
Dan. 9.24.
Ioan 6.14.
5 *Is. 29.18;
35.4-6; 42.7.
Ioan 2.23;
3.2; 5.36;
10.25,38;
14.11.
**Ps. 22.26.
Is. 61.1.
Lc. 4.18.
Iac. 2.5.
6 *Is. 8.14,15.
Cap. 13.57;
24.10; 26.31.
Rom. 9.32,33
1 Cor. 1.23;
2.14.
Gal. 5.11.
1 Pet. 2.8.
7 *Ef. 4.14.

9 *Cap. 14.5;
21.26.

10 *Mal. 3.1.
Mc. 1.2.
Lc. 1.76;
7.27.

12 *Lc. 16.16.

13 *Mal. 4.6.
14 *Mal. 4.5.
Cap. 17.12.
Lc. 1.17.
15 *Cap. 13.9.
Lc. 8.8.
Apoc. 2.7,11;
2.17,29;
3.6,13,22.
16 *Lc. 7.31.

^a Gr. „asaron“, o monedă cu valoare foarte mică ^b Lit. „să arunc“ ^c Sau „Hristosului“ ^d Unele ms. „trimitând pe doi dintre ucenicii săi, I-a spus“ ^e Toate substantivele din v.5 în gr. sunt nearticulate ^f Unele ms. omit ^g Sau „Dar pentru ce ați ieșit? să vedeți un profet?“ ^h Unele ms. omit „pentru că“ ⁱ Unele ms. „și“ ^j Sau „cel mai mic“ ^k Acela care avea această caracteristică pentru evrei, conform profeției.

19 *Cap. 9.10.	<p>generația aceasta? Este asemenea unor copii^a stând în piețe și strigând către tovarășii lor^b și spunând^c: «V-am cântat din fluiet și n-ați jucat; v-am cântat^d de jale și nu v-ați jelit^e». Pentru că a venit Ioan, nici mâncând, nici bând, și ei spun: «Are demon!» A venit Fiul Omului, mâncând și bând, și ei spun: «Iată un om mâncăcios și băutor de vin, prieten* al vameșilor și al păcătoșilor». Și înțelepciunea a fost îndreptățită de copiii^f ei^g.</p>	<p>28 vrea Fiul să i-L descopere. Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați și Eu vă voi da odihnă. Luați jugul Meu asupra voastră și* învățați de la Mine, pentru că Eu sunt blând și smerit** cu inima; și† veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Pentru că* jugul Meu este bun și sarcina Mea este ușoară^h.</p>	<p>29 *Ioan 13.15. Filip. 2.5. 1 Pet. 2.21. 1 Ioan 2.6. **Zah. 9.9. Filip. 2.7,8. †Ier. 6.16. 30 *1 Ioan 5.3.</p>
Mustrea cetăților nepocăite (Lc. 10.13-15)	<p>20 Atunci a început să mustre cetățile în care avuseseră loc cele mai multe din lucrările Lui de putere, pentru că nu se pocăiseră.</p> <p>21 „Vai de tine, Horazine! Vai de tine, Betsaida! Pentru că, dacă în Tir și în Sidon ar fi avut loc lucrările de putere care au avut loc în voi, de mult s-ar fi pocăit* în sac și cenușă. Dar vă spun că mai* ușor va fi pentru Tir și Sidon în ziua judecării, decât pentru voi.</p> <p>22 Și tu, Capernaume, care ai fost înălțat* până la cer^g, vei fi coborât^h până la Locuința morțilorⁱ, pentru că, dacă lucrările de putere care au avut loc în tine ar fi avut loc în Sodoma, ar fi rămas până astăzi. Dar vă spun că mai ușor va fi pentru pământul Sodomei în ziua judecării, decât pentru tine^j.</p>	<p>12 În timpul acela, Isus mergea* în sabbat prin semănături; și ucenicii Săi erau flămânzi și au început să smulgă spice și să mănânce. Iar fariseii, văzând <i>aceasta</i>, I-au spus: „Iată, ucenicii Tăi fac ce nu este permis a face în sabbat^k”. Dar El le-a spus: „N-ați citit ce* a făcut David când a flămânzit, el^k și cei <i>care erau</i> cu el? cum a intrat în casa lui Dumnezeu și a mâncat pâinile* punerii înainte, pe care nu era permis să le mănânce nici el, nici cei împreună cu el, ci** numai preoții? Sau n-ați citit în lege* că, în sabbat, preoții din templu^l profanează sabbatul și sunt nevinovați? Dar vă spun că <i>Unul</i>^m mai mare decât templu^l este aici. Dar, dacă ați fi cunoscut ce înseamnăⁿ: «Milă* voiesc, și nu jertfă», nu i-ați fi condamnat pe cei nevinovați. Pentru că Fiul Omului este Domn^o al sabbatului^o.”</p> <p>9 Și, plecând de acolo, a intrat în sinagoga lor. Și, iată, era un om având mâna paralizată^p; și L-au întrebat, spunând: „Este permis* a vindeca în sabbat?” ca să-L poată acuza. Dar El le-a spus: „Cine este omul dintre voi care are o singură oaie și, dacă* aceasta cade în groapă în sabbat, n-o va apuca și n-o va ridica? Cu atât mai de preț este deci un om decât o oaie^q! Așa că este permis a face bine în sabbat^k. Atunci i-a spus omului: „Întinde-ți mâna!” Și el a întins-o</p>	<p>Isus, Domn al sabbatului (Mc. 2.23-28; Lc. 6.1-5)</p> <p>1 *Deut.23.25. 3 *1 Sam.21.6. 4 *Ex. 25.30. Lev. 24.5. **Ex.29.32; 29.33. Lev. 8.31; 24.9. 5 *Num.28.9. Ioan 7.22. 6 *2 Cr. 6.18. Mal. 3.1. 7 *Osea 6.6. Mica 6.6-8. Cap. 9.13.</p>
Isus laudă pe Tatăl. Chemarea la odihnă (Lc. 10.21-22)	<p>25 În timpul acela, Isus, răspunzând, a spus: „Te laud, Tată, Domn al cerului și al pământului, pentru că* ai ascuns acestea de <i>cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor</i>. Da, Tată, pentru că așa a fost plăcut înaintea Ta. Toate* Mi-au fost date de Tatăl Meu; și nimeni nu cunoaște deplin pe Fiul, în afară de Tatăl; nici** pe Tatăl nu-L cunoaște deplin cineva, în afară de Fiul și de acela căruia</p>	<p>10 Și, plecând de acolo, a intrat în sinagoga lor. Și, iată, era un om având mâna paralizată^p; și L-au întrebat, spunând: „Este permis* a vindeca în sabbat?” ca să-L poată acuza. Dar El le-a spus: „Cine este omul dintre voi care are o singură oaie și, dacă* aceasta cade în groapă în sabbat, n-o va apuca și n-o va ridica? Cu atât mai de preț este deci un om decât o oaie^q! Așa că este permis a face bine în sabbat^k. Atunci i-a spus omului: „Întinde-ți mâna!” Și el a întins-o</p>	<p>Omul cu mâna paralizată (Mc. 3.1-6; Lc. 6.6-11)</p> <p>10 *Lc. 13.14; 14.3. Ioan 9.16. 11 *Ex. 23.4,5. Deut. 22.4.</p>

^a Unele ms. „copilași” ^b Unele ms. omit „lor” ^c Unele ms. „stând în piețe, care, strigând către tovarășii lor, spun” ^d Unele ms. „am cântat” ^e Sau „nu v-ați bătut în piept” ^f Unele ms. „din lucrările” ^g Unele ms. „Și tu, Capernaume, ai fost înălțat până la cer?” ^h Unele ms. „vei coborî” ⁱ Gr. „hades”, ebr. „șeol”, loc distinct de gheenă (loc al chinului) ^j Lit. „ușor de purtat” ^k Unele ms. ad. „însuși” ^l Gr. „hieron” ^m Unele ms. „Cel care este” ⁿ Lit. „ce este” ^o Unele ms. ad. „și” ^p Lit. „uscată” ^q Sau „Cât de mult se deosebește deci un om de o oaie”

<p>14 *Cap. 27.1. Mc. 3.6. Lc. 6.11. Ioan 5.18; 10.39; 11.53.</p>	<p>și s-a făcut sănătoasă ca cealaltă. Dar fariseii*, ieșind, s-au sfătuit împotriva Lui cum să-L omoare.</p>	<p>bunurile, dacă nu va lega întâi pe cel tare? Și atunci îi va jefui casa. Cine nu este cu Mine este împotriva Mea; și cine nu adună</p>	<p>31 *Ev. 6.4; 10.26,29. 1 Ioan 5.16. **Fap. 7.51.</p>
<p>Robul ales și preaiubit al lui Dumnezeu</p>	<p>15 Dar Isus, cunoscând <i>aceasta</i>, a plecat* de acolo; și** mari mulțimi L-au urmat și i-a vindecat</p>	<p>31 cu Mine risipește. De aceea vă spun: Orice* păcat și orice hulă vor fi iertate oamenilor; dar** hula împotriva Duhului nu va</p>	<p>32 *Cap. 11.19; 13.55. Ioan 7.12,52. **1 Tim.1.13</p>
<p>15 *Cap. 10.23. Mc. 3.7. **Cap. 19.2. 16 *Cap. 9.30.</p>	<p>16 pe toți; și le-a poruncit* cu tărie să nu-L facă <i>să fie</i> cunoscut public, ca să se împlinească ce a fost spus prin profetul Isaia, care zice:</p>	<p>32 fi iertată oamenilor^e. Și oricui va rosti* un cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va ierta**;</p>	<p>33 *Cap. 7.17. Lc. 6.43,44.</p>
<p>18 *Is. 42.1. **Cap. 3.17; 17.5.</p>	<p>18 „Iată* Robul Meu pe care L-am ales, Preaiubitul Meu în** care sufletul Meu Își găsește plăcerea. Voi pune Duhul Meu peste El și</p>	<p>33 nici în veacul acesta, nici în cel viitor. Ori faceți pomul* bun și rodul lui bun, ori faceți pomul rău^f și rodul lui rău^f; pentru că după rod se cunoaște pomul.</p>	<p>34 *Cap. 3.7; 23.33. **Lc. 6.45.</p>
<p>Vindecarea unui demonizat orb și mut (Mc. 3.20-30; Lc. 11.14-23; 12.10)</p>	<p>19 va vesti judecată națiunilor. Nu Se va certa, nici nu va striga, nici nu-I va auzi cineva glasul pe străzi.</p>	<p>34 Pui* de năpârcci, cum puteți voi să vorbiți cele bune, fiind răi? Pentru că** din prisosul inimii</p>	<p>Semnul lui Iona (Lc. 11.29-32)</p>
<p>22 *Cap. 9.32. Mc. 3.11. 24 *Cap. 9.34.</p>	<p>20 Nu va rupe o trestie frântă și nu va stinge un fitil care fumează, până va aduce^a biruința judecății.</p>	<p>35 vorbește gura. Omul bun scoate cele bune din comoara bună^g; și omul rău scoate cele rele din comoara rea. Dar vă spun că de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor rosti oamenii, vor da so-</p>	<p>38 *Cap. 16.1. Mc. 8.11. Lc. 11.16. Ioan 2.18. 1 Cor. 1.22. 39 *Is. 57.3. Cap. 16.4. Mc. 8.38. Ioan 4.48. 40 *Iona 1.17.</p>
<p>25 *Cap. 9.4. Ioan 2.25. Apoc. 2.23.</p>	<p>21 Și națiunile vor spera în Numele Lui^c.</p>	<p>37 coteală în ziua judecății. Pentru că din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi condamnat^c.</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>22 *Cap. 9.32. Mc. 3.11. 24 *Cap. 9.34.</p>	<p>22 Atunci* I s-a adus un demonizat orb și mut; și El l-a vindecat, încât mutul vorbea și vedea^b.</p>	<p>38 Atunci* unii dintre cărturari și dintre farisei I-au răspuns^h, zicând: „Învățătorule, dorim să vedem un semn de la Tine^c.”</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>25 *Cap. 9.4. Ioan 2.25. Apoc. 2.23.</p>	<p>23 Și toate mulțimile erau uimite și spuneau: „Oare Acesta este Fiul lui David?” Dar fariseii, auzind, au spus*: „Acesta nu scoate demonii decât prin Beelzebul^c,</p>	<p>39 dem un semn de la Tine^c.” Dar El, răspunzând, le-a spus: „O generație rea și adulteră* cere un semn; și nu i se va da un <i>alt</i> semn, decât semnul profetului Iona.</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>28 *Dan. 2.44; 7.14. Lc. 1.33; 17.20,21.</p>	<p>24 căpetenia demonilor^c. Dar El^d, știindu-le* gândurile, le-a spus: „Orice împărăție dezbinată împotriva ei însăși este pustiită; și orice cetate sau casă dezbinată împotriva ei însăși nu va dăinui.</p>	<p>40 Pentru că*, așa cum Iona a fost în pântecul peștelui celui mare trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul Omului în inima pământului trei zile și trei nopți.</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>28 *Dan. 2.44; 7.14. Lc. 1.33; 17.20,21.</p>	<p>26 Și, dacă Satan scoate afară pe Satan, el este dezbinat împotriva lui însuși; deci cum va dăinui împărăția lui? Și, dacă Eu scot demonii prin Beelzebul^c, fiii voștri prin cine-<i>i</i> scot? De aceea,</p>	<p>41 Bărbați niniviteni se vor ridica la judecată cu generația aceasta și* o vor condamna: pentru că** ei s-au pocăit la vestirea lui Iona; și, iată, aici este mai mult</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>29 *Is. 49.24. Lc.11.21-23.</p>	<p>27 împărăția lui? Și, dacă Eu scot demonii prin Beelzebul^c, fiii voștri prin cine-<i>i</i> scot? De aceea,</p>	<p>41 Bărbați niniviteni se vor ridica la judecată cu generația aceasta și* o vor condamna: pentru că** ei s-au pocăit la vestirea lui Iona; și, iată, aici este mai mult</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>28 *Dan. 2.44; 7.14. Lc. 1.33; 17.20,21.</p>	<p>28 ei vor fi judecătorii voștri. Dar, dacă Eu scot demonii prin Duhul lui Dumnezeu, atunci Împărăția* lui Dumnezeu a venit peste voi.</p>	<p>41 Bărbați niniviteni se vor ridica la judecată cu generația aceasta și* o vor condamna: pentru că** ei s-au pocăit la vestirea lui Iona; și, iată, aici este mai mult</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>
<p>29 *Is. 49.24. Lc.11.21-23.</p>	<p>29 Sau* cum poate cineva să intre în casa celui tare și să-i jefuiască</p>	<p>41 Bărbați niniviteni se vor ridica la judecată cu generația aceasta și* o vor condamna: pentru că** ei s-au pocăit la vestirea lui Iona; și, iată, aici este mai mult</p>	<p>41 *Ier. 3.11. Ezec. 16.52. Rom. 2.27. **Iona 3.5.</p>

^a Sau „va arăta“ (după ce a fost ținută ascunsă un timp) ^b Unele ms. „cel orb și mut și vorbea și vedea“ ^c Sau „Beelzebub“ ^d Unele ms. „Isus“ ^e Unele ms. omit ^f Sau „stricat“, „putred“ ^g Unele ms. ad. „a inimii“ ^h Unele ms. „au răspuns“

42 *1 Împ.10.1. 2 Cr. 9.1.	42 decât Iona. O împărăteasă* din sud se va ridica la judecată cu generația aceasta și o va condamna: pentru că ea a venit de la marginile pământului ca să audă înțelepciunea lui Solomon; și, iată, aici este mai mult decât Solomon.	6 aveau pământ adânc; dar, când a răsărit soarele ^c , au fost arse și, pentru că nu aveau rădăcină, 7 s-au uscat. Și altele au căzut între spini și spinii au crescut și le-au 8 înăbușit. Și altele au căzut pe pământul cel bun și au dat rod: una o sută*, alta șaiszeci și alta 9 treizeci. Cine* are urechi ^d să audă“.	8 *Gen. 26.12.
Duhul necurat (Lc. 11.24-26)	43 Iar când duhul necurat a ieșit din om, umblă* prin locuri fără apă, căutând odihnă, și nu găsește.	10 Și ucenicii s-au apropiat și I-au spus: „De ce le vorbești în	9 *Cap. 11.15.
43 *Iov 1.7. 1 Pet. 5.8.	44 Atunci spune: «Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit»; și, venind, o găsește neocupată ^a ,	11 parabile?“ Iar El, răspunzând, le-a spus: „Pentru că vouă* vă este dat să cunoașteți tainele	11 *Cap. 11.25; 16.17. 1 Cor. 2.10. 1 Ioan 2.27.
45 *Ev. 6.4; 10.26. 2 Pet.2.20-22	45 măturată și împodobită. Atunci merge și ia cu sine alte șapte duri mai rele decât el și, intrând, locuiesc acolo; și* starea din urmă a celui om devine mai rea decât cea dintâi. Astfel va fi și cu generația aceasta rea“.	12 este dat; pentru că* oricui are i se va da și va avea din belșug; iar oricui nu are, și ceea ce are i 13 se va lua. De aceea le vorbesc în parabile, pentru că, văzând, ei nu văd și, auzind, nu aud, nici nu 14 înțeleg. Și în ei se împlinește	12 *Cap. 25.29. Mc. 4.25. Lc. 8.18; 19.26.
Mama și frații lui Isus (Mc. 3.31-35; Lc. 8.19-21)	46 Iar pe când vorbea El încă mulțimilor, iată, mama și frații Lui stăteau afară, căutând să-I	15 noaște. Pentru că inima acestui popor s-a împietrit și au auzit greu* cu urechile și și-au închis ochii; ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și să 16 înțeleagă cu inima și să se întoar-	14 *Is. 6.9. Ezec. 12.2. Ioan 12.40. Fap. 28.26. Rom. 11.8. 2 Cor. 3.15.
47 *Cap. 13.55. Mc. 6.3. Ioan 2.12; 7.3,5. Fap. 1.14. 1 Cor. 9.5. Gal. 1.19.	47 vorbească. Atunci cineva I-a spus: „Iată, mama Ta și frații* Tăi stau afară, căutând să-Ți vorbească“.	17 Pentru că, adevărat vă spun, mulți* profeți și oameni drepiți au dorit să vadă ceea ce vedeți voi și n-au văzut; și să audă ceea ce 18 auziți voi și n-au auzit. Voi deci ascultați parabola semănătorului.	15 *Ev. 5.11.
50 *Ioan 15.14. Gal. 5.6;6.15. Col. 3.11. Ev. 2.11.	48 Dar El, răspunzând, a spus celui care I-a vorbit: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?“ 49 Și, întinzându-Și ^b mâna spre ucenicii Săi, a spus: „Iată mama 50 Mea și frații Mei. Pentru că oricine* va face voia Tatălui Meu care este în ceruri, acela Îmi este frate sau soră sau mamă“.	16 că ^c și să-i vindec». Dar fericite* de ochii voștri, pentru că văd; și de urechile voastre, pentru că aud. 17 Pentru că, adevărat vă spun, mulți* profeți și oameni drepiți au dorit să vadă ceea ce vedeți voi și n-au văzut; și să audă ceea ce 18 auziți voi și n-au auzit. Voi deci ascultați parabola semănătorului.	16 *Cap. 16.17. Lc. 10.23,24. Ioan 20.29.
Parabola semănătorului (Mc. 4.1-20; Lc. 8.4-15)	13 Și, în ziua aceea, Isus a ieșit din casă și ședea lângă mare. 2 Și s-au adunat la El mari mulțimi, încât El, intrând* în corabie, S-a așezat; și toată mulțimea 3 stătea pe țărm. Și le-a vorbit multe în parabile, spunând: „Iată, 4 semănătorul a ieșit să semene. Și, pe când semăna el, unele semințe au căzut lângă drum; și au venit 5 păsările și le-au mâncat. Și altele au căzut pe locurile stâncoase, unde nu aveau mult pământ; și îndată au răsărit, pentru că nu	19 Când aude cineva Cuvântul Împărăției* și nu-l înțelege, cel rău vine și răpește ceea ce a fost semănat în inima lui; acesta este cel semănat lângă drum. Iar cel semănat pe locurile stâncoase, acesta este cel care aude Cuvântul și îndată îl 20 primește* cu bucurie; dar nu are	17 *Ev. 11.13. 1 Pet. 1.10.
2 *Lc. 5.3.			19 *Cap. 4.23.
			20 *Is. 58.2. Ezec.33.32. Ioan 5.35.

^a Goală ^b Unele ms. „întinzând“ ^c Unele ms. „răsărind soarele“ ^d Unele ms. ad. „de auzit“ ^e Să se întoarcă la Dumnezeu

<p>21 *Cap. 11.6. 2 Tim. 1.15.</p>	<p>rădăcină în el însuși, ci este numai pentru un timp; și când vine necaz sau persecuție din cauza Cuvântului, îndată se* poticnește.</p>	<p>pășările cerului vin și se cuibăresc în ramurile lui“.</p>	<p>Parabola aluatului (Lc. 13.20-21)</p>
<p>22 *Cap. 19.23. Mc. 10.23. Lc. 18.24. 1 Tim. 6.9. 2 Tim. 4.10. **Ier. 4.3.</p>	<p>22 Și cel semănat* între** spini, acesta este cel care aude Cuvântul; și grija veacului^a acestuia^b și înșelăciunea bogăției înăbușă Cuvântul și el devine neroditor.</p>	<p>33 Le-a spus altă parabolă: „Împărăția cerurilor este asemenea unui aluat pe care l-a luat o femeie și l-a ascuns în trei măsuri de făină, până s-a dospit tot“.</p>	<p>34 *Mc. 4.33; 4.34. 35 *Ps. 78.2. **Rom.16.25; 16.26. 1 Cor. 2.7. Ef. 3.9. Col. 1.26.</p>
<p>Parabola neghinei</p>	<p>23 Dar cel semănat pe pământul cel bun, acesta este cel care aude Cuvântul și-l înțelege; care, în adevăr, rodește și face: unul o sută, altul șazeci și altul treizeci“.</p>	<p>34 Toate acestea* le-a vorbit Isus mulțimilor în parabole și fără 35 parabolă nu le vorbea^c, ca să se îplinească ce a fost spus prin profetul care zice: „Îmi voi* deschide gura în parabole, voi** rosti lucruri ascunse de la întemeierea lumii^{b,c}“.</p>	<p>Explicarea parabolei neghinei</p>
<p>29 *Cap. 3.12.</p>	<p>24 Le-a pus înainte altă parabolă, spunând: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care seamănă sămânță bună în ogorul lui; 25 dar, în timp ce oamenii dormeau, vrăjmașul lui a venit și a semănat neghină^c printre grâu și a plecat. 26 Iar când a crescut firul și a făcut rod, atunci s-a arătat și neghina. 27 Și robii stăpânului casei au venit și i-au spus: «Domnule, n-ai semănat sămânță bună în ogorul tău? De unde are atunci neghină^d?» Și el le-a spus: «Un vrăjmaș a făcut aceasta». Și robii i-au spus: «Vrei deci să mergem și să o adunăm?» Dar el a spus: «Nu, ca nu cumva, adunând neghina, să smulgeți și grâul* odată cu ea. 30 Lăsați-le să crească amândouă împreună până la seceriș; și, la timpul secerișului, voi spune secerătorilor: culegeți întâi neghina și legați-o în snopi, ca să fie arsă; iar grâul adunați-l în grânarul meu»“.</p>	<p>36 Apoi, dând drumul mulțimilor, El^f a intrat în casă; și ucenicii Săi au venit la El, spunând: „Explică-ne parabola neghinei din 37 ogor“^c. Iar El, răspunzând, le-a spus^g: „Cel care seamănă sămânța 38 bună este Fiul Omului; și ogorul* este lumea; și sămânța bună, aceștia sunt fiii Împărăției; iar neghina 39 sunt fiii** celui rău; și vrăjmașul care a semănat-o este diavolul; și secerișul* este sfârșitul veacului^h; 40 și secerătorii sunt îngerii. Deci, după cum se adună neghina și se arde în foc, așa va fi la sfârșitul 41 veaculuiⁱ. Fiul Omului va trimite pe îngerii Săi și* ei vor aduna din Împărăția Sa toate prilejurile de poticnire și pe cei care practică 42 nelegiuirea și* îi vor arunca în cuptorul de foc; acolo** va fi plânsul și scrâșnirea dinților. Atunci* cei dreپți vor străluci ca soarele în Împărăția Tatălui lor. Cine are urechi^j să audă.</p>	<p>38 *Cap. 24.14; 28.19. Mc.16.15,20. Lc. 24.47. Rom. 10.18. Col. 1.6. **Gen. 3.15. Ioan 8.44. Fap. 13.10. 1 Ioan 3.8. 39 *Ioel 3.13. Apoc.14.15.</p>
<p>Parabola grăuntelui de muștar (Mc. 4.30-32; Lc. 13.18-19)</p>	<p>29 adunăm?» Dar el a spus: «Nu, ca nu cumva, adunând neghina, să smulgeți și grâul* odată cu ea. 30 Lăsați-le să crească amândouă împreună până la seceriș; și, la timpul secerișului, voi spune secerătorilor: culegeți întâi neghina și legați-o în snopi, ca să fie arsă; iar grâul adunați-l în grânarul meu»“.</p>	<p>44 ^kÎmpărăția cerurilor este asemenea unei comori ascunse în ogor, pe care un om, găsind-o, a ascuns-o; și, de bucuria ei^l, merge și vinde* tot ce are și cumpără** ogorul acela.</p>	<p>41 *Cap. 18.7. 2 Pet. 2.12.</p>
<p>31 *Is. 2.2,3. Mica 4.1.</p>	<p>31 Le-a pus înainte altă parabolă, spunând: „Împărăția* cerurilor este asemenea unui grăunte de muștar, pe care l-a luat un om și 32 l-a semănat în ogorul lui: el este, în adevăr, mai mic decât toate semințele, dar, după ce a crescut, este mai mare decât verdețurile și se face un copac, astfel încât</p>	<p>45 Din nou, Împărăția cerurilor este asemenea unui negustor care</p>	<p>42 *Cap. 3.12. Apoc. 19.20; 20.10. **Cap. 8.12.</p>
			<p>Parabola comorii ascunse</p>
			<p>44 *Filip. 3.7,8. **Is. 55.1. Apoc. 3.18.</p>
			<p>Parabola perlei</p>

^a Cu sensul de „curs al evenimentelor“ ^b Unele ms. omit ^c Gr. „zizania“ ^d Unele ms. „neghina“
^e Unele ms. ad. „nimic“ ^f Unele ms. „Isus“; alte ms. omit ^g Unele ms. „a spus“ ^h Gr. „aion“, perioadă de timp nedeterminată, având înțeles profetic ⁱ Unele ms. „acestui veac“ ^j Unele ms. ad. „de auzit“
^k Unele ms. ad. „Din nou:“ ^l Unele ms. „lui“

46 *Pr. 2.4; 3.14,15; 8.10,19.	46 caută perle frumoase; și, gășind ^a o* perlă de mare valoare, a mers și a vândut tot ce avea și a cum-părat-o.	3 Pentru că Irod îl prinsese pe Ioan și îl legase și-l pusese în în-chisoare, din cauza Irodiadei, so-4 ția fratelui său, Filip ^c ; pentru că	
Parabola năvodului	47 Din nou, Împărăția cerurilor este asemenea unui năvod aruncat în mare și care a adunat* de toate;	5 mis s-o ai ^c . Și, dorind să-l omoare, se temea de mulțime, pentru că* ei îl considerau profet.	4 *Lev. 18.16; 20.21. 5 *Cap. 21.26. Lc. 20.6.
47 *Cap. 22.10.	48 <i>din</i> care, când s-a umplut, tră-gându-l pe țărni și stând jos, au adunat în vase pe cele bune și au aruncat afară pe cele rele.	6 Dar, când s-a sărbătorit ziua nașterii ^f lui Irod, fiica Irodiadei a dansat în mijlocul <i>lor</i> și a plăcut	
49 *Cap. 25.32.	49 Așa va fi la sfârșitul veacului: îngerii vor ieși și vor despărți* pe cei răi din mijlocul celor drepti;	7 lui Irod. De aceea el a promis cu jurământ să-i dea orice ar cere.	
50 *Vers. 42.	50 și* îi vor arunca în cuptorul de foc: acolo va fi plânsul și scrâș-nirea dinților ^c .	8 Dar ea, îndemnată de mama ei, a spus: „Dă-mi aici, pe o farfurie, capul lui Ioan Botezătorul ^c .”	
51	51 Isus le-a spus ^b : „Ați înțeles toate acestea?” Ei i-au spus: „Da,	9 Și împăratul s-a întristat, dar, din cauza jurămintelor și a celor care stăteau la masă împreună cu <i>el</i> , a	
52 *Cânt. 7.13.	52 Doamne ^c . Și El le-a spus: „De aceea, orice cărturar care a fost făcut ucenic pentru ^d Împărăția cerurilor este asemenea unui stăpân al casei care scoate din comoara lui <i>lucruri</i> noi* și vechi ^c .”	10 poruncit să-i fie dat; și a trimis și a tăiat capul lui Ioan în închisoa-11 re. Și capul lui a fost adus pe o farfurie și a fost dat fetei; și ea l-a	
Necredință la Nazaret (Mc. 6.1-6; Lc. 4.16-30)	53 Și a fost că, atunci când Isus a sfârșit parabolele acestea, a plecat	12 dus mamei sale. Și ucenicii lui au venit și au luat trupul și l-au în-mormântat; și au venit și au dat de știre lui Isus.	
54 *Cap. 2.23.	54 de acolo; și*, venind în patria Sa, îi învăța în sinagoga lor, astfel încât ei erau uimiți și spuneau: „De unde are Acesta înțelepciunea aceasta și lucrările de putere?	13 Și Isus, când a auzit*, a plecat de acolo într-o corabie, spre un loc pustiu, deoparte; și mulțimile, auzind, L-au urmat pe jos, din ce-14 tăți. Și, ieșind, El ^g a văzut o mare mulțime și I* s-a făcut milă de ei	Prima înmulțire a pâinilor (Mc. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Ioan 6.1-13)
55 *Is. 49.7. Lc. 3.23. Ioan 6.42. **Cap.12.46. †Mc. 15.40.	55 Nu* este Acesta fiul tâmplarului? Nu se numește mama Lui Maria, iar frații** Lui, Iacov† și Iosif ^e și	15 și a vindecat pe bolnavii lor. Iar când s-a făcut seară, ucenicii ^h au venit la El, spunând: „Locul este pustiu și timpul deja trecut; dă drumul ⁱ mulțimilor, ca să meargă în sate și să-și cumpere mân-16 care ^c . Dar Isus le-a spus: „N-au nevoie să meargă; dați-le voi să	13 *Cap. 10.23; 12.15. 14 *Cap. 9.36.
56	56 Simon și Iuda? Și surorile Lui, nu sunt toate la noi? De unde are El	17 mănânce ^c . Dar ei i-au spus: „N-avem aici decât cinci pâini și	
57 *Cap. 11.6. **Ioan 4.44.	57 atunci toate acestea?” Și se potic-neau* de El. Dar Isus le-a spus: „Un profet** nu este disprețuit de-18 doi pești ^c . Și El le-a spus: „Adu-19 ceți-le aici la Mine ^c . Și, poruncind mulțimilor să stea jos pe iarbă și ^c luând cele cinci pâini și cei doi pești, privind spre cer, a bine-cuvântat* și, frângând pâinile,	19 *Cap. 15.36.	
58	58 cât în patria lui și în casa lui ^c . Și n-a făcut multe lucrări de putere acolo, din cauza necredinței lor.		
Uciderea lui Ioan Botezătorul (Mc. 6.14-29; Lc. 3.19-20; 9.7-9)	14 În timpul acela, tetrarhul 2 Irod a auzit de faima lui Isus; și spunea slujitorilor săi: „Acesta este Ioan Botezătorul; el a înviat dintre cei morți și de aceea lucrările de putere se manifestă prin el ^c .”		

^a Unele ms. „care, gășind“ ^b Unele ms. omit „Isus le-a spus“; în greacă verbul este la timpul prezent
^c Unele ms. omit ^d Sau „în“ ^e Unele ms. „Iose“; alte ms. „Ioan“ ^f Unele ms. „Dar, când a venit sărbătoarea nașterii“ ^g Unele ms. „Isus“ ^h Unele ms. ad. „Săi“ ⁱ Unele ms. ad. „decî“

<p><i>Isus umblă pe mare (Mc. 6.45-52; Ioan 6.16-21)</i></p>	<p>le-a dat ucenicilor, și ucenicii 20 mulțimilor. Și toți au mâncat și s-au săturat; și au ridicat prisosul de firimituri, douăsprezece coșnițe^a pline. Iar cei care mâncaseră erau cam cinci mii de bărbați, în afară de femei și de copii. 22 Și îndată El^b i-a obligat pe ucenicii Săi^c să intre în corabie și să treacă înaintea Lui de cealaltă parte, până va da^d drumul mulțimilor. 23 Și, după ce a dat^e drumul mulțimilor, S-a suit pe munte, deoparte, ca să Se roage; și, când s-a făcut seară, era singur acolo, 24 iar corabia era acum în mijlocul mării, bătută de valuri, pentru că 25 vântul era împotriva. Dar, la a patra strajă din noapte, El^b a pornit spre ei, umblând* pe mare. 26 Și ucenicii, văzându-L umblând pe mare, s-au tulburat, spunând: „Este o nălucă^f!“, și, de frică, au strigat. Dar Isus le-a vorbit îndată, spunând: „Îndrăzniți; Eu sunt, nu vă temeți!“ Și Petru, răspunzându-I, a spus: „Doamne, dacă ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe ape“. Și El i-a spus: „Vino!“ Și Petru, coborând din corabie, umbla pe ape, ca să vină la Isus. 30 Dar, văzând vântul puternic, s-a temut; și, începând să se afunde, a strigat, spunând: „Doamne, scapă-mă!“ Și îndată Isus a întins mâna și l-a apucat și i-a spus: „Puțin-credinciosule, pentru ce 32 te-ai îndoit?“ Și, când au intrat^g ei în corabie, vântul s-a potolit; iar cei din corabie au venit și I s-au* închinat, spunând: „Cu adevărat ești Fiu al lui Dumnezeu!“ 34 Și, trecând dincolo, au venit 35 în ținutul Ghenezaretului. Și, când oamenii din locul acela L-au</p>	<p>recunoscut, au trimis în tot ținutul acela și au adus la El pe toți aceia 36 care erau bolnavi; și Îl rugau ca numai să-I atingă marginea^h hainei; și toți câți* s-au atins au fost vindecați deplin. 15 Atunci cărturarii și fariseii din Ierusalim au venit la Isus, spunând: „De ce ucenicii Tăi încalcă tradiția* bătrânilorⁱ? pentru că nu își spală mâinile când mănâncă 3 pâine“. Iar El, răspunzând, le-a spus: „Dar voi, de ce încălcați porunca lui Dumnezeu pentru 4 tradiția voastră? Pentru că Dumnezeu a poruncit, spunând^j: «Onorează* pe tată și pe mamă^k»; și: «Cine** vorbește de rău^l pe tată sau pe mamă să moară negreșit^m»; 5 dar voi spuneți: «Oricine va spune tatălui său^c sau mamei: Orice ai putea folosi de la mine este con- 6 sacratⁿ lui Dumnezeu!,^o nu va onora^p nicidecum pe tatăl său sau pe mama sa»; și ați desființat porunca^q lui Dumnezeu pentru 7 tradiția voastră. Fățarnicilor, bine a profețit Isaia despre voi, spunând: «Poporul* acesta^r Mă onorează cu buzele, dar inima lui^s este 8 departe de Mine; dar în zadar Mi se închină ei, învățând* ca învățători porunci ale oamenilor»“. 9 10 Și, chemând la Sine mulțimea, le-a spus: „Ascultați și înțelegeți: 11 Nu* ceea ce intră în gură întinează pe om^t, ci ceea ce iese din gură, 12 aceea întinează pe om^t“. Atunci ucenicii Săi^c, apropiindu-se, I-au spus: „Știi că fariseii, auzind cuvântul acesta^c, s-au poticnit?“ 13 Iar El, răspunzând, a spus: „Orice* plantă pe care n-a plantat-o Tatăl Meu cel ceresc va fi dez- 14 rădăcinată. Lăsați-i; sunt* călăuze oarbe ale orbilor: iar dacă un orb</p>	<p>36 *Cap. 9.20. Mc. 3.10. Lc. 6.19. Fap. 19.12.</p> <p>Fariseii și tradiția (Mc. 7.1-13)</p> <p>2 *Col. 2.8.</p> <p>4 *Ex. 20.12. Lev. 19.3. Deut. 5.16. Pr. 23.22. Ef. 6.2. **Ex. 21.17. Lev. 20.9. Deut. 27.16. Pr. 20.20; 30.17.</p> <p>8 *Is. 29.13. Ezec. 33.31.</p> <p>9 *Col. 2.18; 2.22. Tit 1.14.</p> <p>Lucrurile care întinează pe om (Mc. 7.14-23)</p> <p>11 *Fap. 10.15. Rom. 14.14; 14.17,20. 1 Tim. 4.4. Tit 1.15.</p> <p>13 *Ioan 15.2. 1 Cor. 3.12.</p> <p>14 *Is. 9.16. Mal. 2.8. Cap. 23.16. Lc. 6.39.</p>
--	--	--	---

^a Coș de mână, pentru călătorie, în care poartă un om hrana pentru o zi ^b Unele ms. „Isus“ ^c Unele ms. omit ^d Lit. „va fi dat“ ^e Unele ms. ad. „decî“ ^f Gr. „fantasma“ ^g Unele ms. „s-au suit“ ^h Sau „ciucurii“ ⁱ Sau „ceea ce a fost dat de bătrâni“ ^j Unele ms. „Pentru că Dumnezeu a spus“ ^k Unele ms. „pe tatăl tău și pe mama ta“ ^l Sau „blestemă“ ^m Lit. „de moarte să moară“ ⁿ Ebr. „corban“ – Lev. 1.2 ^o Unele ms. ad. „și“ ^p Unele ms. „nu onorează“ ^q Unele ms. „legea“; alte ms. „Cuvântul“ ^r Unele ms. ad. „se apropie de Mine cu gura lor și“ ^s Lit. „lor“ ^t Lit. „omul“

16 *Cap. 16.9.	călăuzește pe un orb, amândoi vor cădea în groapă ^c . Și Petru, răspunzând, I-a spus: „Explică-ne parabola aceasta ^a “. Iar El ^b a spus:	la El, având cu ei șchiopi, orbi, muți, ciungi și mulți alții, și i-au aruncat la picioarele Lui ⁱ și El i-a	30 *Is. 35.5,6. Lc. 7.22.
17 *1 Cor. 6.13.	„Și* voi sunteți tot fără pricepere? Încă ^a nu înțelegeți că orice* intră în gură trece în pântece și se	vindecat; astfel că mulțimile ^j se minunau văzând pe muți vorbind,	
18 *Iac. 3.6.	18 aruncă în hazna? Dar* ceea ce iese din gură vine din inimă și acestea	pe ciungi sănătoși, ^k pe șchiopi umblând și pe orbi văzând; și-L	
19 *Gen. 6.5; 8.21. Pr. 6.14. Ier. 17.9.	19 întinează pe om ^c . Pentru că* din inimă ies gânduri rele, ucideri, adultere, curvii, furturi, mărturii	32 rael. Dar Isus, chemând la <i>Sine</i> pe ucenicii Săi, a spus: „Mi-e milă de mulțime, pentru că stau deja de trei zile cu Mine și n-au	
	20 false, hule; acestea sunt cele care întinează pe om ^c ; dar a mânca având mâini nespălate nu întinează pe om ^{cc} .	ce să mănânce; și nu vreau să le dau drumul flămânzi, ca nu cum-	
	Femeia canaanită (Mc. 7.24-30)	21 Și Isus, ieșind de acolo, a plecat în părțile ^d Tirului și	33 *2 Împ. 4.43.
	22 ale Sidonului. Și, iată, o femeie canaanită, ieșind din acele ținuturi ^e , a strigat ^f , spunându-I: „Ai milă de mine, Doamne, Fiu al lui	33 va să leșine pe drum ^c . Și ucenicii* Săi ^a I-au spus: „De unde să avem noi atâtea pâini în pustiu, încât să săturăm o mulțime atât	
	23 David! Fiica mea este chinuită rău de un demon ^c . Dar El nu i-a răspuns nici un cuvânt. Și ucenicii	34 de mare?“ Și Isus le-a spus: „Câte pâini aveți?“ Iar ei au spus:	
	24 Săi s-au apropiat și-L rugau, spunând: „Dă-i drumul, pentru că	35 „Șapte și câțiva peștișori“. Și El a poruncit mulțimilor să se așeze	36 *Cap. 14.19. **1 Sam. 9.13 Lc. 22.19.
24 *Cap. 10.5,6. Fap. 3.25,26; 13.46. Rom. 15.8.	24 strigă după noi ^c . Dar El, răspunzând, a spus*: „Nu sunt trimis decât la oile pierdute ale casei	36 pe pământ; și, luând* cele șapte pâini și peștii, a mulțumit** ^c , le-a frânt și le-a dat ucenicilor Săi ^a ,	
	25 lui Israel ^c . Dar ea a venit și I s-a închinat, spunând: „Doamne,	37 și ucenicii, mulțimii. Și toți au mâncat și s-au săturat; și au ridicat prisosul de firimituri, șapte	
	26 ajută-mă!“ Iar El, răspunzând, a spus: „Nu este bine ^g să iei pâinea copiilor și s-o arunci la	38 coșuri ^l pline; iar cei care au mâncat erau patru mii de bărbați,	
	27 căței ^h *“. Dar ea a spus: „Da, Doamne, dar și cățeiii mănâncă din firimiturile care cad de la	39 în afară de femei și de copii. Și*, dând drumul mulțimilor, a intrat în corabie și a venit în ținuturile ^m	39 *Mc. 8.10.
26 *Cap. 7.6. Filip. 3.2.	26 masa stăpânilor lor ^c . Atunci Isus, răspunzând, i-a spus: „O, femeie, mare <i>este</i> credința ta; fie-ți după cum dorești!“ Și fiica ei a fost	Magdala ⁿ .	
	27 vindecată din ceasul acela.	16 Și fariseii* și saducheii, apropiindu-se, I-au cerut, ispitindu-L,	
	28 și S-a suit pe munte și a stat jos acolo. Și* mari mulțimi au venit	2 să le arate un semn din cer. Iar El, răspunzând, le-a spus: „Când se face seară, voi spuneți: «Timp bun,	
	A doua înmulțire a pâinilor (Mc. 8.1-9)	29 Și Isus*, plecând de acolo, a venit lângă** Marea Galileii; și	Aluatul fariseilor și al saducheilor (Mc. 8.11-21; Lc. 11.29)
29 *Mc. 7.31. **Cap. 4.18.	30 S-a suit pe munte și a stat jos acolo. Și* mari mulțimi au venit	3 neața: «Furtună astăzi, pentru că cerul este roșu-întunecat»; ^o înfățișarea cerului știți să o deosebiți,	1 *Cap. 12.38. Lc. 11.16; 12.54-56. 1 Cor. 1.22.
	31 dar semnele timpurilor nu le puteți	4 <i>deosebi</i> ? ^p O generație* rea și adulteră cere un semn; și nu i se	4 *Cap. 12.39.
	32 va da un <i>alt</i> semn, decât semnul	5	

^a Unele ms. omit ^b Unele ms. „Isus“ ^c Lit. „omul“ ^d În vecinătatea ^e Lit. „hotare“ ^f Unele ms. ad. „cătore El“ ^g Unele ms. „drept“; alte ms. „potrivit“ ^h Gr. expresie mai disprețuitoare decât „câini“ ⁱ Unele ms. „lui Isus“ ^j Unele ms. „mulțimea“ ^k Unele ms. ad. „și“ ^l Coș mai mare, purtat de două persoane, folosit pentru a transporta pește ^m Lit. „hotarele“ ⁿ Unele ms. „Magadan“; alte ms. „Magdalan“ ^o Unele ms. ad. „fățarnicilor“ ^p Unele ms. omit de la „Când“ din v.2 până la sfârșitul v.3.

<p>6 *Lc. 12.1.</p>	<p>lui Iona^a. Și i-a lăsat și a plecat. 5 Și, când ucenicii Săi^b au venit pe celălalt țărm, uitaseră să ia</p>	<p>20 gat^l în ceruri^c. Atunci* a poruncit ucenicilor Săi^m să nu spună ni-mănuși că El esteⁿ Hristosul.</p>	<p>20 *Cap. 17.9.</p>
<p>9 *Cap. 14.17. Ioan 6.9.</p>	<p>6 pâine. Și Isus le-a spus: „Vedeți* și fiți atenți^c la aluatul fariseilor și al saducheilor^c. Și ei se gândeau în ei înșiși, spunând: „Pentru că</p>	<p>21 De atunci, Isus a început să le arate* ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim și să suferă multe de la bătrâni și de la preoții de seamă și de la cărturari și să fie omorât și a treia zi să</p>	<p>Primul anunț al morții și al învierii Sale (Mc. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27) 21 *Cap. 20.17. Mc. 9.31; 10.33. Lc. 18.31; 24.6,7.</p>
<p>10 *Cap. 15.34.</p>	<p>8 n-am luat pâine^c. Și Isus, știind aceasta, le-a spus^d: „Pentru ce vă gândiți în voi înșivă, puțin-credincioșilor, că nu ați luat pâine?</p>	<p>22 învieze. Și Petru, luându-L deoparte, a început să-L mustre, spunând: „Dumnezeu să Se îndure de Tine, Doamne! Nicidecum să nu Ți se</p>	<p>23 *2Sam.19.22 **Rom. 8.7.</p>
<p>Mărturia lui Petru despre Isus (Mc. 8.27-30; Lc. 9.18-21)</p>	<p>9 Tot nu* înțelegeți, nici nu vă amintiți de cele cinci pâini ale celor cinci mii și câte coșnițe ați</p>	<p>23 întâmplesă așa ceva^o! Dar, întorcându-Se, i-a spus lui Petru: „Plea-că înapoia Mea, Satan*! Tu** ești un prilej de poticnire pentru Mine, pentru că gândurile tale nu sunt la</p>	<p>24 *Cap. 10.38. Lc. 14.27. Fap. 14.22. 1 Tes. 3.3. 2 Tim. 3.12.</p>
<p>14 *Cap. 14.2. Lc. 9.7-9.</p>	<p>10 luat? Nici* de cele șapte pâini ale celor patru mii și câte coșuri ați</p>	<p>25 să Mă urmeze; pentru că oricine* va vrea să-și salveze viața o va pierde; dar oricine își va pierde</p>	<p>25 *Lc. 17.33. Ioan 12.25.</p>
<p>16 *Cap. 14.33. Ioan 6.69; 11.27. Fap. 8.37; 9.20. Ev. 1.2,5. 1 Ioan 4.15; 5.5.</p>	<p>11 luat? Cum nu înțelegeți că nu despre pâine v-am spus: «Fiți^e atenți la aluatul fariseilor și al</p>	<p>26 viața pentru Mine o va găsi; căci ce i-ar folosi unui om dacă ar câștiga toată lumea și și-ar pierde sufletul? Sau ce* va da un om în schimb pentru sufletul său?</p>	<p>26 *Ps. 49.7,8.</p>
<p>17 *Ef. 2.8. **1 Cor.2.10 Gal. 1.16.</p>	<p>12 saducheilor?»^c Atunci au înțeles că nu le-a spus să fie atenți la aluatul de pâine^f, ci la învățătura fariseilor și a saducheilor.</p>	<p>27 Pentru că Fiul* Omului va veni în gloria Tatălui Său, cu** îngerii Săi, și[†] atunci va da fiecăruia</p>	<p>27 *Cap. 26.64. **Dan. 7.10. Zah. 14.5. Cap. 25.31. Iuda 14. †Iov 34.11. Ps. 62.12. Pr. 24.12. Ier. 17.10; 32.19. Rom. 2.6. 1 Cor. 3.8. 2 Cor. 5.10. 1 Pet. 1.17. Apoc. 2.23; 22.12.</p>
<p>18 *Ioan 1.42. **Ef. 2.20. Apoc. 21.14. †Iov 38.17. Ps. 9.13; 107.18. Is. 38.10.</p>	<p>13 Iar când a venit Isus în părțile Cezareii lui Filip, i-a întrebat pe ucenicii Săi, spunând: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omu-</p>	<p>28 după faptele lui. Adevărat vă spun, sunt unii dintre cei care stau aici care nicidecum nu vor gusta moartea până nu vor vedea pe Fiul Omului venind în Împărăția Sa^c.</p>	<p>Transfigurarea (Mc. 9.2-13; Lc. 9.28-36)</p>
<p>19 *Cap. 18.18. Ioan 20.23.</p>	<p>14 lui^g?” Și ei* au spus: „Unii, Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții, Ieremia sau unul dintre profeți^c.</p>	<p>29 Și, după șase zile, Isus i-a luat cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a dus pe</p>	<p>2 un munte înalt, deoparte. Și a fost transfigurat^p înaintea lor și fața Lui a strălucit ca soarele, iar hainele Lui au devenit albe ca lumina. Și, iată, Moise și Ilie li s-au</p>

^a Unele ms. ad. „profetul“ ^b Unele ms. omit „Săi“; un singur ms. omite „ucenicii Săi“ ^c Vegheați, ca să vă păziți de ^d Unele ms. „a spus“ ^e Unele ms. „Să fiți“ ^f Unele ms. „aluatul fariseilor și al saducheilor“ ^g Unele ms. „că este Fiul Omului“ ^h Gr. „petros“ sau „o piatră“ ⁱ Gr. „petra“ ^j Gr. „hades“ ^k Sau „a fost deja legat“ ^l Sau „a fost deja dezlegat“ ^m Unele ms. omit ⁿ Unele ms. ad. „Isus“ ^o Sau „să nu-Ți fie aceasta“ ^p Sau „S-a schimbat la față“

	<p>arătat, vorbind cu El. Și Petru, răspunzând, I-a spus lui Isus: „Doamne, este bine ca noi să fim aici; dacă vrei, să facem aici trei corturi^a: pentru Tine unul și pentru Moise unul și unul pentru Ilie“.</p> <p>5 Pe când* vorbea el încă, iată, un nor luminos^b i-a umbrat; și iată un glas din nor, spunând: „Acesta** este Fiul Meu Preaiubit^c în[†] care Îmi găsesc plăcerea; de^{††} El să ascultați!“ Și* ucenicii, auzind, au căzut cu fața la pământ și s-au temut foarte mult. Și Isus, apropiindu-Se, i-a atins* și le-a spus: „Ridicați-vă și nu vă temeți!“</p> <p>8 Și, ridicându-și ochii, n-au văzut pe nimeni, decât pe Isus singur.</p> <p>9 Și, pe când coborau de pe munte, Isus* le-a poruncit, zicând: „Nu spuneți nimănui viziunea, până va învia Fiul Omului dintre morți“.</p> <p>10 Și ucenicii^d L-au întrebat, zicând: „Atunci de ce* spun cărturarilor că trebuie să vină întâi Ilie?“</p> <p>11 Și El^e, răspunzând, le-a spus^f: „În adevăr, Ilie vine întâi^g și va restabili* toate. Dar* Eu vă spun că Ilie a venit deja și ei nu l-au cunoscut, ci** i-au făcut ce au vrut; tot astfel și[†] Fiul Omului are să sufere din partea lor“. Atunci ucenicii au înțeles că le vorbea despre Ioan Botezătorul.</p>	<p>voi îngădui? Aduceți-l aici la Mine!“ Și Isus l-a muștrat și demonul a ieșit din el și băiatul a fost vindecat din ceasul acela.</p> <p>19 Atunci ucenicii, apropiindu-se de Isus, deoparte, au spus: „Noi de ce n-am putut să-l scoatem?“</p> <p>20 Și El^e le-a spus: „Din cauza necredinței voastre. Pentru că, adevărat vă spun, dacă* veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: «Muta-te de aici acolo!», și se va muta; și nimic nu vă va fi imposibil. Dar acest fel <i>de demoni</i> nu iese decât prin rugăciune și post“.</p> <p>21 Și, pe când* locuia^l ei în Galileea, Isus le-a spus: „Fiul Omului va fi dat în mâinile oamenilor; și ei Îl vor omorî și a treia zi va învia“. Și ei s-au întristat foarte mult.</p> <p>22 Și, când au venit în Capernaum, cei care strângeau didrahmele^k au venit la Petru și i-au spus: „Învățătorul vostru nu plătește didrahmele?“ El a spus: „Ba da!“ Și, când a intrat în casă, Isus i-a luat-o înainte, spunând: „Ce gândești, Simone? Împărații pământului de la cine primesc vamă sau taxă? De la fiii lor, sau de la străini?“ Petru^l i-a spus: „De la străini“. Isus i-a zis: „Deci fiii sunt scutiți. Dar, ca să nu-i facem să se poticnească, mergi la mare și aruncă o undiță și ia primul pește care vine; și, deschizându-i gura, vei găsi un stater^m; ia-l și dă-li-l lor pentru Mine și pentru tine“.</p> <p>18 În ceasul acela*, ucenicii au venit la Isus, spunând: „Cine este deci mai mare în Împărăția cerurilor?“ Și Isusⁿ, chemând la Sine un copilaș, l-a pus în mijlocul lor și a spus: „Adevărat vă spun, dacă* nu vă veți întoarce și nu</p>	<p>20 *Cap. 21.21. Mc. 11.23. Lc. 17.6. 1 Cor. 12.9; 13.2.</p> <p>Al doilea anunt al morții și al învierii Sale (Mc. 9.30-32; Lc. 9.43-45)</p> <p>22 *Cap. 16.21; 20.17. Mc. 8.31; 10.33 Lc. 9.22; 18.31; 24.6.7.</p> <p>Taxa pentru templu</p>
<p>Vindecarea unui lunatic (Mc. 9.14-29; Lc. 9.37-43)</p>	<p>14 Și, pe când veneau spre mulțime, s-a apropiat de El un om, a căzut în genunchi înaintea Lui și a spus: „Doamne, ai milă de fiul meu, pentru că este lunatic și suferă rău^h; pentru că deseori cade în foc și deseori în apă. Și l-am adus la ucenicii Tăi și ei n-au putut să-l vindece“. Și Isus, răspunzând, a spus: „O, generație necredincioasă și stricată, până când voi fi cu voi? până când vă</p>	<p>23 va fi dat în mâinile oamenilor; și ei Îl vor omorî și a treia zi va învia“. Și ei s-au întristat foarte mult.</p> <p>24 Și, când au venit în Capernaum, cei care strângeau didrahmele^k au venit la Petru și i-au spus: „Învățătorul vostru nu plătește didrahmele?“ El a spus: „Ba da!“ Și, când a intrat în casă, Isus i-a luat-o înainte, spunând: „Ce gândești, Simone? Împărații pământului de la cine primesc vamă sau taxă? De la fiii lor, sau de la străini“. Isus i-a zis: „Deci fiii sunt scutiți. Dar, ca să nu-i facem să se poticnească, mergi la mare și aruncă o undiță și ia primul pește care vine; și, deschizându-i gura, vei găsi un stater^m; ia-l și dă-li-l lor pentru Mine și pentru tine“.</p> <p>18 În ceasul acela*, ucenicii au venit la Isus, spunând: „Cine este deci mai mare în Împărăția cerurilor?“ Și Isusⁿ, chemând la Sine un copilaș, l-a pus în mijlocul lor și a spus: „Adevărat vă spun, dacă* nu vă veți întoarce și nu</p>	<p>Mai mare în Împărăția cerurilor (Mc. 9.33-37; Lc. 9.46-48)</p> <p>1 *Lc. 22.24. 3 *Ps. 131.2. Lc. 18.16. 1 Cor. 14.20. 1 Pet. 2.2.</p>

^a Unele ms. „voi face aici trei corturi“; sau „trei colibe“ ^b Cuvânt folosit și referitor la norul care acoperea și umplea de glorie Cortul Întâlnirii ^c Lit. „Fiul Meu cel Preaiubit“ ^d Unele ms. ad. „Săi“ ^e Unele ms. „Isus“ ^f Unele ms. „a spus“ ^g Unele ms. omit „întâi“; alte ms. pun „întâi“ după „va restabili“ ^h Unele ms. „este într-o stare rea“ ⁱ Unele ms. omit v. 21 ^j Sau „străbăteau“ ^k Două drahme constituiau taxa personală anuală pentru templu (cf. Ex. 30.13,16) ^l Unele ms. „el“ ^m Monedă de argint grecească, echivalentă cu două didrahme ⁿ Unele ms. „El“

<p>4 *Cap. 20.27; 23.11.</p> <p>5 *Cap. 10.42.</p>	<p>veți fi precum copilașii, nicidecum nu veți intra în Împărăția cerurilor. Oricine* deci se va smeri ca acest copilaș, acela este mai mare în Împărăția cerurilor. Și oricine* va primi un astfel de copilaș în Numele Meu, pe Mine Mă primește.</p>	<p>tru care este în ceruri ca unul dintre acești micuți să piară.</p>	<p>Disciplinarea fratelui</p>
<p>Prilejuri de poticnire (Mc. 9.42-48; Lc. 17.1,2)</p>	<p>6 Dar oricui va face să se poticnească unul singur din acești micuți care cred în Mine, îi este de folos să i se atârne de gât o piatră mare de moară^a și să fie scufundat în adâncul^b mării. Vai de lume, din cauza prilejurilor* de poticnire; pentru că trebuie să vină prilejuri de poticnire; dar vai** de omul acela^c prin care vine prilejul de poticnire! Și, dacă* mâna ta sau piciorul tău te fac să te poticnești, taie-le^d și aruncă-le de la tine; este <i>mai</i> bine pentru tine să intri în viață ciung sau șchiop, decât, având două mâini sau două picioare, să fii aruncat în focul etern. Și, dacă ochiul tău te face să te poticnești, scoate-l și aruncă-l de la tine; este <i>mai</i> bine pentru tine să intri în viață cu un singur ochi, decât, având doi ochi, să fii aruncat în gheena focului.</p>	<p>15 Iar* dacă fratele tău va păcătuî împotriva ta^g, mergi și^c mustră-l^h între tine și el singur. Dacă va asculta de tine, ai** câștigat pe fratele tău. Dar, dacă nu te^c va asculta, ia cu tine încă unul sau doi, ca* «prin gura a doi martori sau a trei» să fie întărită orice vorbă. Iar dacă nu va asculta de ei, spune-/ adunării; și, dacă nu va asculta nici de adunare, să-ți* fie ca unul dintre națiuni sau vameș. Adevărat vă spun, orice* veți lega pe pământ va fi legatⁱ în cer; și orice veți dezlega pe pământ va fi dezlegat^j în cer. Din nou vă* spun că, dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ asupra oricărui lucru, orice ar cere, li se va face^{k**} de la Tatăl Meu care este în ceruri.</p> <p>20 Pentru că unde sunt doi sau trei adunați în^l Numele Meu, acolo Eu sunt în mijlocul lor^o.</p> <p>21 Atunci Petru, venind la El, I-a spus: „Doamne, de câte ori va păcătuî fratele meu împotriva mea, și eu îl voi ierta? până* la șapte ori?” Isus îi spune: „Nu îți spun până la șapte ori, ci* până la șaptezeci de ori câte șapte.</p> <p>23 De aceea, Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat care a vrut să se socotească cu robii săi.</p> <p>24 Și, începând să facă socoteala, i-a fost adus unul care îi datora zece mii de talanți. Dar, neavând <i>cu ce</i> să plătească, domnul lui^c a poruncit să* fie vânduți el și soția lui și copiii lui^c și tot ce avea și să se plătească <i>datoria</i>. Robul^m deci, căzând la pământ, i s-a închinat, spunând: «Doamne^c, ai răbdare cu mine și îți voi plăti tot». Și domnul aceluia rob, făcându-i-se milă, i-a dat drumul și i-a iertat datoria.</p> <p>28 Dar robul acela, ieșind, a găsit pe</p>	<p>15 *Lev. 19.17. Lc. 17.3. **Iac. 5.20. 1 Pet. 3.1.</p> <p>16 *Deut. 17.6; 19.15. Ioan 8.17. 2 Cor. 13.1. Ev. 10.28.</p> <p>17 *Rom. 16.17. 1 Cor. 5.9. 2 Tes. 3.6,14. 2 Ioan 10.</p> <p>18 *Cap. 16.19. Ioan 20.23. 1 Cor. 5.4.</p> <p>19 *Cap. 5.24. **Ioan 3.22; 5.14.</p>
<p>Parabola oii rătăcite (Lc. 15.4-7)</p> <p>10 *Ps. 34.7. Zah. 13.7. Ev. 1.14. **Est. 1.14. Lc. 1.19.</p> <p>11 *Lc. 9.55; 19.10. Ioan 3.17; 12.47.</p>	<p>10 Vedeti să nu disprețuiți pe vreunul din acești micuți; pentru că vă spun că îngerii* lor, în ceruri, privesc** neîncetat fața Tatălui Meu care este în ceruri.</p> <p>11 Pentru că* Fiul Omului a venit să mântuiască ce era pierdut.^e</p> <p>12 Ce gândiți? Dacă un om ar avea o sută de oi și una dintre ele s-ar rătăci, nu merge el și o caută pe cea care s-a rătăcit, lăsându-le pe cele nouăzeci și nouă pe munți?</p> <p>13 Și, dacă ar fi să o găsească, adevărat vă spun că se bucură de ea mai mult decât de cele nouăzeci și nouă care nu s-au rătăcit.</p> <p>14 Tot așa, nu este voia^f Tatălui vos-</p>	<p>21 *Lc. 17.4.</p> <p>22 *Cap. 6.14. Mc. 11.25. Col. 3.13.</p> <p>Etapele corectării unui frate</p> <p>25 *2 Împ. 4.1. Neem. 5.8.</p>	

^a Piatră de moară învârtită cu ajutorul unui măgar; mai mare decât piatra de moară învârtită manual
^b Unele ms. „adâncurile“ ^c Unele ms. omit ^d Unele ms. „taie-l“ ^e Unele ms. omit v.11 ^f Lit. „nu este voie înaintea“; și unele ms. „Tatălui Meu“ ^g Sau „față de tine“; unele ms. omit „împotriva ta“ ^h Dovedește-i vina
ⁱ Sau „a fost deja legat“ ^j Sau „a fost deja dezlegat“ ^k Sau „le va fi“ ^l Lit. „pentru“ ^m Unele ms. ad. „acela“

<p>35 *Pr. 21.13. Cap. 6.12. Mc. 11.26. Iac. 2.13.</p>	<p>unul dintre <i>cei</i> împreună-robi cu el, care îi datora o sută de dinari. Și, apucându-l, îl strângea de gât, spunând: «Plătește-mi^a ce ești dator^b!» Deci <i>cel</i> împreună-rob cu el, căzând la pământ, la picioarele lui^c, îl ruga, spunând: «Ai răbdare^d cu mine și îți voi plăti^e!»</p> <p>29 Dar el nu a vrut, ci a mers și l-a aruncat în închisoare, până va plăti</p> <p>30 ce datora. Dar <i>cei</i> împreună-robi cu el, văzând cele întâmplate, s-au întristat foarte mult și au venit și i-au istorisit domnului lor tot ce se</p> <p>31 întâmplase. Atunci domnul lui, chemându-l la <i>sine</i>, i-a spus: «Rob rău, eu ți-am iertat toată datoria aceea, pentru că m-ai rugat;</p> <p>32 n-ar fi trebuit ca și tu să ai milă de <i>cel</i> împreună-rob cu tine, după cum și eu am avut milă de tine?»</p> <p>33 Și domnul său, mâniindu-se, l-a predat chinuitorilor, până va plăti</p> <p>34 tot ce îi datora. Tot astfel* vă va face și Tatăl Meu cel ceresc, dacă nu veți ierta, din inimile voastre, fiecare fratelui său^f.</p>	<p>unit^m Dumnezeu, omul să nu des- 7 partă^g. Ei i-au spus: „Atunci de ce* a poruncit Moise să-i dea o carte de despărțire și să oⁿ lase?»</p> <p>8 El i-le-a spus: „Din cauza împietririi inimii voastre v-a permis Moise să vă lăsați soțiile, dar de</p> <p>9 la început nu a fost așa. Dar Eu* vă spun că oricine își va lăsa soția în afară de <i>motiv de curvie</i> și se va căsători cu alta, comite adulter; și cine se căsătorește cu una lăsată <i>de bărbat</i> comite adul-</p> <p>10 ter^h. Ucenicii Săiⁿ I-au spus^x: „Dacă* astfel este situația omului cu soția luiⁿ, nu este de folos^o să</p> <p>11 se căsătorească^g. Și El le-a spus: „Nu* toți pot primi cuvântul aces-</p> <p>12 ta, ci aceia cărora le este dat; pentru că sunt fameni care au fost născuți așa din pânțele mamei; și sunt fameni care au fost făcuți fameni de către oameni; și sunt fameni* care singuri s-au făcut fameni pentru Împărăția cerurilor. Cine poate primi, să primească^g.”</p> <p>13 Atunci I-au fost aduși copilași ca să-și pună^p mâinile peste ei și să Se roage; iar ucenicii i-au</p> <p>14 muștrat. Dar Isus a spus^j: „Lăsați copilașii și nu-i opriți să vină la Mine, pentru că Împărăția ceru-</p> <p>15 rilor este a* unora ca ei^g. Și, după ce și-a pus^q mâinile peste ei, a plecat de acolo.</p> <p>16 Și, iată, un om, apropiindu-se, I-a spus: „Învățătorule^r*, ce bine^s să fac ca să am viață eternă?»</p> <p>17 Și El i-a zis: „Ce Mă întrebi despre bunătate? Unul singur este bun^t. Dar, dacă vrei să intri în</p> <p>18 viață, ține poruncile^g. El i-a spus: „Care?» Și Isus i-a spus: „Să* nu ucizi, să nu comiți adulter, să nu</p> <p>19 furi, să nu mărturisești fals; ono-</p>	<p>7 *Deut. 24.1. Cap. 5.31.</p> <p>9 *Cap. 5.32. Lc. 16.18. 1 Cor. 7.10; 7.11.</p> <p>10 *Pr. 21.19.</p> <p>11 *1 Cor. 7.2; 7.7,9,17.</p> <p>12 *1 Cor. 7.32; 7.34; 9.5,15.</p> <p><i>Isus și copilași (Mc. 10.13-16; Lc. 18.15-17)</i></p> <p>14 *Cap. 18.3.</p> <p><i>Isus și bogatul (Mc. 10.17-31; Lc. 18.18-30)</i></p> <p>16 *Lc. 10.25.</p> <p>18 *Ex. 20.13. Deut. 5.17.</p>
<p>Despre căsătorie, divorț, necăsătorie (Mc. 10.1-12)</p> <p>1 *Ioan 10.40. 2 *Cap. 12.15.</p> <p>4 *Gen. 1.27; 5.2. Mal. 2.15.</p> <p>5 *Gen. 2.24. Ef. 5.31. **1 Cor. 6.16; 7.2.</p>	<p>19 Și a fost că, atunci* când Isus a sfârșit cuvintele acestea, a plecat din Galileea și a venit în ținuturile^g Iudeii, dincolo de Iordan.</p> <p>2 Și* mari mulțimi L-au urmat și El i-a vindecat acolo.</p> <p>3 Și au venit la El fariseii^h, ispitindu-L și spunândⁱ: „Este permis unui om să-și lase soția pentru</p> <p>4 orice motiv?» Iar El, răspunzând, a spus^j: „Nu ați citit că* Cel care i-a făcut, de la început i-a făcut^k</p> <p>5 bărbat și femeie, și a spus: «De aceea* va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de soția sa și cei** doi vor fi un singur trup^l»? astfel că nu mai sunt doi, ci un singur trup; deci ce a</p>	<p>13 Atunci I-au fost aduși copilași ca să-și pună^p mâinile peste ei și să Se roage; iar ucenicii i-au</p> <p>14 muștrat. Dar Isus a spus^j: „Lăsați copilașii și nu-i opriți să vină la Mine, pentru că Împărăția ceru-</p> <p>15 rilor este a* unora ca ei^g. Și, după ce și-a pus^q mâinile peste ei, a plecat de acolo.</p> <p>16 Și, iată, un om, apropiindu-se, I-a spus: „Învățătorule^r*, ce bine^s să fac ca să am viață eternă?»</p> <p>17 Și El i-a zis: „Ce Mă întrebi despre bunătate? Unul singur este bun^t. Dar, dacă vrei să intri în</p> <p>18 viață, ține poruncile^g. El i-a spus: „Care?» Și Isus i-a spus: „Să* nu ucizi, să nu comiți adulter, să nu</p> <p>19 furi, să nu mărturisești fals; ono-</p>	<p><i>Isus și bogatul (Mc. 10.17-31; Lc. 18.18-30)</i></p> <p>16 *Lc. 10.25.</p> <p>18 *Ex. 20.13. Deut. 5.17.</p>

^a Unele ms. „Plătește“ ^b Unele ms. „Plătește-mi, dacă (sau „pentru că“) ești dator“ ^c Unele ms. omit „la picioarele lui“ ^d Lit. „îndelungă-răbdare“ (și în v. 26) ^e Unele ms. ad. „tot“ ^f Unele ms. ad. „greșelile lor“ ^g Lit. „hotarele“ ^h Unele ms. „farisei“ ⁱ Unele ms. „spunându-i“ ^j Unele ms. „le-a spus“ ^k Sau „Cel care i-a făcut de la început, i-a făcut“ ^l Lit. „spre o singură carne“ ^m Lit. „ce a înjugat împreună“ ⁿ Unele ms. omit ^o Sau „nu este avantajos“, „nu este convenabil“ ^p Unele ms. „să pună“ ^q Unele ms. „a pus“ ^r Unele ms. „Bunule Învățător“ ^s Sau „ce lucru bun“ ^t Unele ms. „Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decât Unul singur, Dumnezeu“; alte ms. „Unul singur este Cel bun“

19 *Cap. 15.4. **Lev.19.18. Cap. 22.39. Rom. 13.9. Gal. 5.14. Iac. 2.8.
 21 *Cap. 6.20. Lc. 12.33; 16.9. Fap. 2.45; 4.34,35. 1 Tim. 6.18; 6.19.
 23 *Cap. 13.22. 1 Cor. 1.26. 1 Tim. 6.9; 6.10.
 26 *Gen. 18.14. Iov 42.2. Ier. 32.17. Zah. 8.6. Lc. 1.37.
 27 *Deut. 33.9. Cap. 4.20. Lc. 5.11.
 28 *Cap. 20.21. Lc. 22.28-30. 1 Cor. 6.2,3. Apoc. 2.26.
 30 *Cap. 20.16; 21.31,32. Lc. 13.30.
Parabola lucrătorilor viei

rează* pe tatăl tău și pe mama ta^a; și să** iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!“ Tânărul ·I-a spus: „Toate acestea le-am ținut^b; ce-mi mai lipsește?“ Isus i-a spus: „Dacă vrei să fii desăvârșit, du-te*, vinde ce ai și dă la săraci și vei avea comoară în cer; și vino, urmează-Mă!“ Dar tânărul, când a auzit cuvântul acesta, a plecat întristat, pentru că avea multe proprietăți. Și Isus le-a spus ucenicilor Săi: „Adevărat vă spun: Cu greu* va intra un bogat în Împărăția cerurilor. Și din nou vă spun: Mai ușor este să treacă^c o cămilă printr-o ureche de ac, decât să intre^d un bogat în Împărăția lui Dumnezeu“. Și ucenicii^e, când au auzit, au fost foarte uimiți, spunând: „Cine deci poate fi mântuit?“
 26 Dar Isus, privind la ei, le-a spus: „La oameni, aceasta este imposibil, dar* la Dumnezeu toate sunt 27 posibile“. Atunci Petru, răspunzând, I-a spus: „Iată, noi* am lăsat toate și Te-am urmat; ce va fi deci 28 cu noi?“ Și Isus le-a spus: „Adevărat vă spun că voi, care M-ați urmat, când Fiul Omului va șede pe tronul Său de glorie, la înnoirea^f tuturor lucrurilor, veți* șede și voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Și oricine^g a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau soție^h, sau copii, sau ogoare, pentru Numele Meu, va primi însutitⁱ și va 30 moșteni viața eternă. Dar* mulți din cei dintâi vor fi cei din urmă și cei din urmă vor fi cei dintâi.
(20) Pentru că Împărăția cerurilor este asemenea unui stăpân al casei^j care a ieșit dis-de-diminează ca să angajeze lucrători

2 pentru via sa. Și, învoindu-se cu lucrătorii pentru un dinar pe zi, i-a 3 trimis în via sa. Și, ieșind pe la ceasul al treilea^k, a văzut pe alții 4 stând în piață fără lucru; și lor le-a spus: «Mergeți și voi în vie și vă voi da ce este drept». Și ei 5 s-au dus. Din nou, ieșind pe la ceasul al șaselea și al nouălea, a făcut la fel. Ieșind iar pe la ceasul al unsprezecelea, a găsit pe alții stând^m și le-a spus: «De ce stați 7 aici toată ziua fără lucru?» Ei i-au spus: «Pentru că nu ne-a angajat nimeni». El le-a spus: «Mergeți și voi în vie și veți primi ce este 8 dreptⁿ». Dar, când s-a făcut seară, stăpânul viei i-a spus administratorului său: «Cheamă pe lucrătorii și dă-le plata^o, începând de la cei din urmă, până la cei dintâi».
 9 Și, când au venit cei de pe la ceasul al unsprezecelea, au primit 10 fiecare câte un dinar. Și, când au venit cei dintâi, gândeau că vor primi mai mult și au primit și ei 11 câte un dinar. Și, când l-au primit, murmurau împotriva stăpânului 12 casei, spunând: «Aceștia din urmă au lucrat un ceas și i-ai făcut egali cu noi, care am dus greul zilei și ar- 13 șa».
 Dar el, răspunzând, i-a spus unuia dintre ei: «Prietene, nu te nedreptățesc; nu te-ai învoit cu 14 mine pentru un dinar? Ia ce este al tău și pleacă! Dar vreau^p să dau 15 acestuia din urmă ca și ție. Nu-mi este permis* să fac ce vreau cu ale mele? ^qEste** ochiul tău rău 16 pentru că eu sunt bun?» Astfel* vor fi cei din urmă întâi, și cei dintâi în urmă, pentru că** mulți sunt chemați, dar puțini aleși^r“.
 17 Și* Isus, suindu-Se la Ierusalim, a luat la Sine pe cei doisprezece ucenici^l deoparte, pe drum,

15 *Rom. 9.2. **Deut. 15.9. Pr. 23.6. Cap. 6.23.

16 *Cap. 19.30. **Cap.22.14.

Al treilea anunț al morții și al învierii (Mc.10.32-34; Lc.18.31-34)

^a Lit. „pe tatăl și pe mama“; *alte ms.* „pe tatăl tău și pe mama“ ^b *Unele ms. ad.* „din tinerețea mea“
^c *Unele ms.* „să intre“ ^d *Unele ms. omit* „să intre“ ^e *Unele ms. ad.* „Săi“ ^f *Renașterea* ^g Lit. „oricine care“ ^h *Unele ms. omit* „sau soție“ ⁱ *Unele ms.* „mult mai mult“ ^j Lit. „om stăpân de casă“ ^k *Unele ms.* „pe la al treilea ceas“ ^l *Unele ms. omit* ^m *Unele ms. ad.* „fără lucru“ ⁿ *Unele ms. omit* „și veți primi ce este drept“ ^o *Unele ms.* „dă plata“ ^p *Sau* „este voia mea“ ^q *Unele ms. ad.* „Sau“ ^r *Unele ms. omit* „pentru că mulți sunt chemați, dar puțini aleși“

17 *Ioan 12.12. 18 *Cap. 16.21.	18 și le-a spus: „Iată*, ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi predat preoților de seamă și cărturarilor; și Îl vor condamna la	milă de noi, Doamne, Fiu al lui David!“ Și Isus, oprindu-Se, i-a chemat și le-a zis: „Ce vreți să vă	
19 *Cap. 27.2. Mc. 15.1,16. Lc. 23.1. Ioan 18.28. Fap. 3.13.	19 moarte și* Îl vor preda națiunilor ca să-L batjocorească și să-L biciuiască și să-L răstignească; și a treia zi va învia“.	33 fac?“ Ei ·I-au spus: „Doamne, să ni se deschidă ochii!“ Și Isus, făcându-I-se milă, le-a atins ochii; și îndată ochii lor și-au primit vederea ^g ; și L-au urmat.	Intrarea în Ierusalim (Mc. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Ioan 12.12-19)
Cererea mamei fiilor lui Zebedei (Mc. 10.35-45)	20 Atunci a venit la El mama fiilor* lui Zebedei împreună cu fiii ei, închinându-se și cerându-I ce-	21 Și, când s-au apropiat de Ierusalim și au venit la Betfaghe, spre Muntele* Măslinilor, atunci Isus a trimis doi ucenici, spunându-le: „Mergeți în satul dinaintea voastră și îndată veți găsi o măgăriță legată și un măgăruș cu ea; dezlegați-i și aduceți-i la	1 *Zah. 14.4.
20 *Cap. 4.21.	21 va. Și El i-a spus: „Ce vreți?“ Ea ·I-a zis: „Spune ca să șadă* acești doi fii ai mei, unul la dreapta Ta ^a și altul la stânga Ta ^a , în Împără-	3 Mine. Și, dacă vă va zice cineva ceva, veți spune: «Domnul are nevoie de ei»; și îndată îi va	5 *Is. 62.11. Zah. 9.9.
21 *Cap. 19.28.	22 ția Ta ^c . Și Isus, răspunzând, a spus: „Nu știți ce cereți. Puteți să beți paharul* pe care îl voi bea	4 trimite“. Dar aceasta ^h s-a făcut ca să se împlinească ce a fost spus	7 *2 Împ. 9.13.
22 *Cap. 26.39; 26.42. Mc. 14.36. Lc. 22.42. Ioan 18.11.	22 Eu ^b ?” Ei ·I-au spus: „Putem“. Și ^a El ·le-a zis: „În adevăr*, veți bea paharul Meu ^c , dar a șede la dreapta Mea și la stânga Mea ^a nu este al Meu să** dau, ci se va	5 prin profetul care zice: „Spuneți* fiicei Sionului: «Iată, Împăratul tău vine la tine blând și călare pe măgar, chiar pe ⁱ măgăruș, 6 mânzul unei măgărițe ^j »“. Iar ucenicii, mergând și făcând cum	8 *Lev. 23.40.
23 *Fap. 12.2. Rom. 8.17. 2 Cor. 1.7. Apoc. 1.9. **Cap. 25.34.	23 da acelora pentru care a fost pregătit de Tatăl Meu“. Și cei zece, auzind*, s-au supărat pe cei doi frați. Dar Isus, chemându-i la	7 le poruncise Isus, au adus măgărița și măgărușul, și peste ei au* pus hainele lor, și El S-a așezat ^k	9 *Ps. 118.25. **Ps. 118.26. Cap. 23.39.
24 *Mc. 10.41. Lc. 22.24.	24 Sine, a spus: „Știți că stăpânitorii națiunilor domnesc peste ele și cei mari exercită autoritate asu-	8 peste ele. Iar o mare parte din mulțime și-a așternut hainele pe drum și alții* tăiau ramuri din copaci și le așterneau pe drum.	10 *Mc. 11.15. Lc. 19.45. Ioan 2.13,15.
26 *1 Pet. 5.3. **Cap. 23.11. Mc. 9.35. 27 *Cap. 18.4. 28 *Ioan 13.4. **Filip. 2.7. †Lc. 22.27. Ioan 13.14. ††Is. 53.10,11 Dan. 9.24,26. Ioan 11.51,52 1 Tim. 2.6. Tit 2.14. 1 Pet. 1.19. *†Cap. 26.28. Rom. 5.15,19. Ev. 9.28.	26 pra lor. ^d Între* voi nu va fi așa, ci oricine** va fi ^e mare între voi 27 va fi ^f slujitorul vostru; și* oricine va fi cel dintâi între voi să fie 28 robul vostru; după* cum Fiul** Omului n-a venit ca să I se slujească, ci† ca El să slujească și să-Și†† dea viața ca răscumpărare pentru*† mulți“.	9 Și mulțimile care mergeau înaintea Lui ^a și cele care mergeau după El strigau, spunând: „Osana ^l * Fiului lui David; binecuvântat** fie Cel care vine în Numele Domnului; Osana în cele ^m prea-	11 *Cap. 2.23. Lc. 7.16. Ioan 6.14; 7.40; 9.17.
Doi orbi vindecați (Mc. 10.46-52; Lc. 18.35-43)	29 Și, pe când ieșeau din Ierihon, 30 o mare mulțime Îl urma. Și, iată, doi* orbi, șezând lângă drum, auzind că trece Isus, au strigat, spunând: „Ai milă de noi, Doam-	10 înalte!“ Și, pe când* intra în Ierusalim, toată cetatea a fost pusă în mișcare, spunând: „Cine este Acesta?“ Și mulțimile spuneau: „Acesta este Isus, Profetul*, Cel din Nazaretul Galileii“.	
30 *Cap. 9.27.	31 ne, Fiu al lui David!“ Iar mulțimea îi muștra, ca să tacă. Dar ei strigau și mai tare, spunând: „Ai		

^a Unele ms. omit ^b Unele ms. ad. „și (alte ms. „sau“) să fiți botezați cu botezul* cu care sunt botezat Eu“ (*Lc. 12.50) ^c Unele ms. ad. „și (alte ms. „sau“) veți fi botezați cu botezul cu care sunt botezat Eu“ ^d Unele ms. ad. „Dar“ ^e Sau „ar vrea să fie“ ^f Sau „să fie“ ^g Sau „îndată au văzut“; alte ms. „îndată ochii lor au văzut“ ^h Unele ms. ad. „toată“ ⁱ Lit. „și pe“; unele ms. omit „pe“ ^j Lit. „fiul celei de sub jug“ ^k Unele ms. „ei L-au așezat“ ^l Ebr. „Mântuiește acum“ ^m Cerurile

Curățirea templului
(Mc. 11.15-19;
Lc. 19.45-47;
Ioan 2.14-16)

12 *Deut. 14.25

13 *Is. 56.7.
**Ier. 7.11.

16 *Ps. 8.2.

17 *Mc. 11.11.
Ioan 11.18.

Smochinul neroditor
(Mc. 11.12-14;
11.20-24)

21 *Cap. 17.20.
Lc. 17.6.
**Iac. 1.6.
†1 Cor. 13.2.

22 *Cap. 7.7.
Mc. 11.24.
Lc. 11.9.
Iac. 5.16.
1 Ioan 3.22;
5.15.

Autoritatea lui Isus
(Mc. 11.27-33;
Lc. 20.1-8)

23 *Ex. 2.14.
Fap. 4.7;
7.27.

12 Și Isus a intrat în templul^a lui Dumnezeu^b și i-a scos afară pe toți cei care vindeau și cumpărau în templu^a și a răsturnat mesele schimbătorilor* de bani și scaunele celor care vindeau porumbei.

13 Și ·le-a spus: „Este scris: «Casa* Mea va fi numită casă de rugăciune», dar** voi ați făcut^c din ea

14 «peșteră de tâlhari»^c. Și au venit la El, în templu^a, orbi și șchiopi,

15 și El i-a vindecat. Și, când preoții de seamă și cărturarii au văzut minunile pe care le făcea și pe copii strigând în templu^a și spunând: „Osana Fiului lui David!”^c,

16 s-au indignat; și I-au zis: „Auzi ce spun aceștia?”^c Și Isus ·le-a spus: „Da! N-ați citit niciodată: «Din* gura pruncilor și a sugarilor

17 Ți-ai pregătit laudă»?”^c Și, lăsându-i, a ieșit afară din cetate, spre Betania*, și a înnoptat acolo.

18 Iar dis-de-diminează, pe când Se întorcea în cetate, a flămânzit;

19 și, văzând un smochin lângă drum, a venit la el și n-a găsit nimic în el decât numai frunze. Și ·i-a zis: „^dSă nu mai fie rod din tine niciodată!”^c Și smochinul s-a uscat îndată.

20 Și, când au văzut ucenicii acest lucru, s-au minunat, spunând: „Cum s-a uscat smochinul îndată?”^c

21 Și Isus, răspunzând, le-a spus: „Adevărat vă spun, dacă* aveți credință și nu** vă îndoiiți, veți face nu numai ce *s-a făcut* smochinului, ci[†] chiar dacă ați zice muntelui acestuia: «Ridică-te și aruncă-te în mare», se

22 va face. Și toate* câte veți cere în rugăciune, crezând, veți primi^c.”

23 Și, când a venit în templu^a, pe când îi învăța, preoții de seamă și bătrânii poporului s-au apropiat de El, spunând*: „Cu ce autoritate^e faci acestea? și cine Ți-a dat

24 autoritatea aceasta?”^c Și Isus, răspunzând, le-a spus: „Vă voi întreba și Eu un singur lucru și, dacă

Îmi veți răspunde, vă voi spune și Eu cu ce autoritate fac aceste lucruri: Botezul lui Ioan de unde era? din cer, sau de la oameni?”^c Și ei se gândeau în ei înșiși, spunând: „Dacă vom zice: «Din cer», ne va spune: «Atunci de ce nu l-ați cre-

26 zut?» Iar dacă vom zice: «De la oameni», ne temem de mulțime, pentru că* toți îl consideră pe Ioan

27 profet^c. Și, răspunzând lui Isus, I-au spus: „Nu știm^c”. El, de asemenea, le-a zis: „Nici Eu nu vă spun cu ce autoritate fac aceste lucruri.

28 Dar ce gândiți? Un om avea doi copii și, venind la cel dintâi, a spus: «Copile, du-te astăzi, lucrează în via mea^f». Și el, răspunzând, a spus: «Nu vreau»; dar după

29 aceea, părăndu-i rău, s-a dus. Și, venind la al doilea, a spus la fel; și el, răspunzând, a zis: «Eu, domnule, mă duc», și nu s-a dus.

31 Care dintre cei doi a făcut voia tatălui?”^c Ei ·I-au spus^g: „Cel dintâi^c”. Isus ·le-a spus: „Adevărat* vă spun că vameșii și curvele merg înaintea voastră în Împărăția

32 lui Dumnezeu. Pentru că Ioan* a venit la voi pe^h calea dreptății și nu l-ați crezut, dar** vameșii și curvele l-au crezut; iar voi ați văzut lucrul acesta și nu v-ați căit după aceea, ca să-l credeți.

33 Ascultați o altă parabolă. Era un stăpân al caseiⁱ care* a plantat o vie și a împrejmuț-o cu gard și a săpat un teasc în ea și a zidit un turn și a arendat-o unor viticultori și a plecat** din țară. Iar când s-a apropiat timpul roadelor, a trimis pe robii săi la viticultori, ca* să primească roadele lui.

35 Și viticultorii* au luat pe robii lui, și pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât și pe altul l-au ucis cu

36 pietre. A trimis din nou alți robi, mai mulți decât cei dintâi, și le-au

37 făcut la fel. Și, la urmă, l-a trimis

26 *Cap. 14.5.
Mc. 6.20.

Parabola celor doi fii

31 *Lc. 7.29,50.

32 *Cap. 3.1.
**Lc. 3.12;
3.13.

Parabola viticulturilor
(Mc. 12.1-12;
Lc. 20.9-19)

33 *Ps. 80.9.
Cânt. 8.11.
Is. 5.1.
Ier. 2.21.
**Cap.25.14;
25.15.
34 *Cânt. 8.11;
8.12.
35 *2 Cr. 24.21;
36.16.
Neem. 9.26.
Cap. 5.12;
23.34,37.
Fap. 7.52.
1 Tes. 2.15.
Ev. 11.36,37.

^a Gr. „hieron” ^b Unele ms. omit „lui Dumnezeu” ^c Unele ms. „faceți” ^d Unele ms. ad. „De acum înainte” ^e Sau „putere” ^f Unele ms. omit ^g Unele ms. „spun” ^h Lit. „în” ⁱ Lit. „un om stăpân de casă”

<p>38 *Ps. 2.8. Ev. 1.2. **Ps. 2.2. Cap. 26.3,4; 27.1. Ioan 11.53. Fap. 4.27.</p> <p>39 *Cap. 26.50. Mc. 14.46. Lc. 22.54. Ioan 18.12. Fap. 2.23.</p> <p>41 *Lc. 21.24. Ev. 2.3. **Fap. 13.46; 15.7; 18.6; 28.28. Rom. 10.19; 11.11.</p> <p>42 *Ps. 118.22. Is. 28.16. Fap. 4.11. Ef. 2.20. 1 Pet. 2.6,7.</p> <p>43 *Cap. 8.12.</p> <p>44 *Is. 8.14,15. Zah. 12.3. Rom. 9.33. 1 Pet. 2.8. **Is. 60.12. Dan. 2.44.</p> <p>46 *Vers. 11. Lc. 7.16. Ioan 7.40.</p> <p>Parabola nunții fiului de împărat (Lc. 14.16-24)</p> <p>1 *Apoc.19.7,9</p> <p>4 *Pr. 9.2,3.</p> <p>7 *Dan. 9.26. Lc. 19.27.</p>	<p>la ei pe fiul său, spunând: «Îl vor 38 respecta pe fiul meu». Dar viticul- torii, văzând pe fiul, au zis între ei: «Acesta* este moștenitorul; veniți**, să-l omorâm și să luăm în stăpânire^a moștenirea lui!»</p> <p>39 Și* l-au luat și l-au scos afară 40 din vie și l-au omorât. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face 41 el viticultorilor acelora?« Ei l-au spus: „Pe cei răi, îngrozitor îi va omorî*, iar** via o va arenda altor viticultori, care îi vor da roadele 42 la timpul lor^c. Isus le-a spus: „N-ați* citit niciodată în Scripturi: «Piatra pe care au lepădat-o ziditorii, aceasta a ajuns^b cap de unghi; aceasta a fost de la Domnul și este minunată în ochii noștri?»</p> <p>43 De aceea vă spun că* Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la voi și va fi dată unei națiuni care va 44 face roadele ei. Și cine va* cădea pe piatra aceasta va** fi sfărâmat; iar pe acela peste care va cădea 45 ea, îl va spulbera^c. Și preoții de seamă și fariseii, auzind parabo- lele Lui, au înțeles că despre ei 46 vorbește. Și, căutând să-L prindă, s-au temut de mulțimi, pentru că* Îl considerau profet.</p> <p>22 Și Isus, răspunzând, le-a vor- bit* din nou în parabole, spunând: 2 „Împărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat care a făcut nuntă^c 3 fiului său; și a trimis pe robii săi să cheme pe cei invitați la nuntă^c. 4 Și ei n-au vrut să vină. A trimis din nou alți robi, zicând: «Spuneți celor invitați: Iată, am pregătit masa mea; boii* mei și vitele mele cele îngrășate sunt înjunghiate și toate sunt gata; veniți la nuntă». 5 Dar ei, nesocotind aceasta, au plecat: unul la ogorul lui și altul 6 la negustoria lui. Iar ceilalți, punând mâna pe robii săi, s-au purtat rău cu ei și i-au omorât. 7 Și împăratul^d s-a mâniat și, tri- mițând armatele* sale, i-a omorât</p>	<p>pe ucigașii aceia și le-a ars cetatea. 8 Atunci le-a spus robilor săi: «Nun- ta este gata, dar cei invitați n-au 9 fost vrednici*. Mergeți deci la răs- pântiile drumurilor^e și, pe câți îi 10 veți găsi, invitați-i la nuntă». Și robii aceia au ieșit la drumuri^e și i-au* adunat pe toți pe care i-au găsit, și răi, și buni, și sala de 11 nuntă^f s-a umplut cu oaspeți. Și împăratul, intrând să privească oaspeții, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat* în haină de nuntă. 12 Și i-a spus: «Prietene, cum ai intrat aici neavând haină de nun- 13 tă?» Iar el a amuțit. Atunci împă- ratul le-a spus slujitorilor: «Le- gați-i picioarele și mâinile și luați-l^g și aruncați-l* în întunericul de afară! Acolo va fi plânsul și scrâșnirea 14 dinților. Pentru că* mulți sunt chemați, dar puțini aleși»^c.</p> <p>15 Atunci fariseii au mers și s-au sfătuit cum să-L prindă cu vorba. 16 Și au trimis la El pe ucenicii lor cu irodianii, spunând: „Învățătoru- le, știm că ești adevărat și că îi înveți calea lui Dumnezeu în ade- văr și că nu-Ți pasă de nimeni, pentru că nu privești la înfățișarea 17 oamenilor. Spune-ne deci ce gân- dești: se cuvine să dăm tribut 18 Cezarului, sau nu?» Dar Isus, cu- noscându-le răutatea, a spus: „Pen- tru ce Mă ispitiți, fățarnicilor? Ară- 19 tați-mi moneda pentru tribut^c. Și l-au 20 adus un dinar. Și El le-a spus: „Ale cui sunt chipul acesta și inscripția?» 21 Ei l-au spus: „Ale Cezarului^c. At- tunci El le-a zis: „Dați* deci Ceza- rului cele ale Cezarului și lui Dum- nezeu cele ale lui Dumnezeu!» 22 Și, când au auzit, s-au minunat; și L-au lăsat și au plecat.</p> <p>23 În ziua aceea au venit la El niște saducheii, care* zic că nu există înviere; și l-au întrebat, 24 spunând: „Învățătorule, Moise* a spus: «Dacă va muri cineva ne- având copii, fratele său să ia în</p>	<p>8 *Cap. 10.11; 10.13. Fap. 13.46.</p> <p>10 *Cap. 13.38; 13.47.</p> <p>11 *2 Cor. 5.3. Ef. 4.24. Col. 3.10,12. Apoc. 3.4; 16.15; 19.8.</p> <p>13 *Cap. 8.12.</p> <p>14 *Cap. 20.16.</p> <p>Tributul Cezarului (Mc. 12.13-17; Lc. 20.20-26)</p> <p>21 *Cap. 17.25. Rom. 13.7.</p> <p>Despre înviere (Mc. 12.18-27; Lc. 20.27-40)</p> <p>23 *Fap. 23.8. 24 *Deut. 25.5.</p>
---	---	---	--

^a Unele ms. „să avem noi“ ^b Sau „a fost făcută“ ^c Lit. „sărbătoare de nuntă“ ^d Unele ms. ad. „auzind“
^e Drumuri mari ^f Lit. „și nunta“ ^g Unele ms. omit „și luați-l“

<p>25 ce urmaș^a fratelui său». Și erau la noi șapte frați; și cel dintâi, după ce s-a căsătorit, a murit; și, neavând urmaș, a lăsat pe soția lui</p> <p>26 fratelui său. În același fel și al doilea, și al treilea, până la al</p> <p>27 șaptelea. Și la urma tuturor a murit și femeia. Deci, la înviere, căruia dintre cei șapte îi va fi soție?</p> <p>28 pentru că toți au avut-o^c. Și Isus, răspunzând, le-a spus: „Vă rătăciți, necunoscând* Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Pentru că la înviere nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt* ca îngerii^b lui Dumnezeu^c în cer. Iar despre învierea morților, n-ați citit ce vi s-a spus de către Dumnezeu, care zice: «Eu* sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov»? Dumnezeu^d nu este Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii^e. Și, când mulțimile au auzit <i>aceasta</i>, au* fost uimite de învățătura Lui.</p> <p>34 Dar fariseii, auzind că El a închis gura saducheilor, s-au adunat. Și unul dintre ei, învățător al legii, L-a întrebat, ispitindu-L și spunând^e: „Învățătorule, care poruncă este <i>cea mare</i> în lege?”</p> <p>37 Și El^f i-a spus: «Să* iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul^g tău». Aceasta este porunca <i>cea mare</i> și <i>cea dintâi</i>^h.</p> <p>39 Și o a doua asemenea ei este: «Să* iubești pe aproapele tău ca pe tine însușiⁱ». De aceste* două porunci depind toată legea și profeții^j.</p> <p>41 Și fariseii fiind adunați, Isus i-a întrebat, spunând: „Ce gândiți voi despre Hristos? Al cui fiu este?” Ei i-au spus: „Al lui David^k”. El i-le-a spus: „Cum atunci</p>	<p>David, <i>vorbind</i> în Duh, Îl numește</p> <p>44 Domn, spunând: «Domnul* a zis Domnului meu: Șezi la dreapta Mea până voi pune pe vrăjmașii</p> <p>45 Tăi sub picioarele^l Tale»? Deci, dacă David Îl numește Domn, cum este El fiu al lui?”^m Și nimeni* nu I-a putut răspunde un cuvânt; nici n-a** îndrăznit cineva, din ziua aceea, să-L mai întrebe.</p> <p>(23) Atunci Isus a vorbit mulțimilor și ucenicilor Săi, spunând: „Pe scaunul lui Moise s-au așezat</p> <p>3 cărturarii* și fariseii. Deci toate câte vă spun ei, faceți și ținețiⁿ, dar nu faceți după faptele lor, pentru</p> <p>4 că ei* spun și nu fac, ci^{k*} leagă poveri grele și greu de purtat și le pun pe umerii oamenilor, dar ei</p> <p>nici cu degetul lor nu vor să le miște. Și toate faptele lor le fac* ca să fie priviți de oameni; pentru că^l își** lătesc filacteriile^m și își lărgesc marginileⁿ hainelor lor^o;</p> <p>6 și iubesc* locul de seamă la mese și scaunele de seamă în sinagogi</p> <p>7 și saluturile în piețe și să fie numiți de oameni: Rabi^p, Rabi; dar voi* să nu fiți numiți Rabi, pentru că** unul singur este Îndrumătorul^q vostru^r; și voi toți sunteți frați. Și nu numiți tatăl vostru</p> <p>pe nimeni pe pământ, pentru că Unul singur este Tatăl vostru:</p> <p>10 Acela care este în ceruri; nici să nu vă numiți îndrumători, pentru că Unul singur este Îndrumătorul</p> <p>11 vostru: Hristosul. Iar cine* este mai mare între voi va fi^s slujitorul vostru. Și oricine* se va înălța pe sine va fi smerit; și oricine se va smeri pe sine va fi înălțat.</p> <p>B Dar vai* de voi, cărturari și farisei, fățarnicilor! pentru că voi închideți Împărăția cerurilor înaintea oamenilor; pentru că nici voi</p>	<p>44 *Ps. 110.1. Fap. 2.34. 1 Cor. 15.25. Ev. 1.13; 10.12,13.</p> <p>46 *Lc. 14.6. **Mc. 12.34. Lc. 20.40.</p> <p>Mustrarea cărturarilor și a fariseilor (Mc. 12.38-40; Lc.20.45-47)</p> <p>2 *Neem. 8.4,8 Mal. 2.7. 3 *Rom. 2.21. 4 *Lc. 11.46. Fap. 15.10. Gal. 6.13.</p> <p>5 *Cap. 6.1; 6.2,5,16. **Num.15.38 Deut. 6.8; 22.12. Pr. 3.3. 6 *Lc. 11.43. 3 Ioan 9.</p> <p>8 *2 Cor. 1.24. Iac. 3.1. 1 Pet. 5.3. **Mal. 1.6.</p> <p>11 *Cap. 20.26; 20.27.</p> <p>12 *Iov 22.29. Pr. 15.33; 29.23. Lc. 14.11; 18.14. Iac. 4.6. 1 Pet. 5.5. 13 *Lc. 11.52.</p>
<p>29 *Ioan 20.9.</p> <p>30 *1 Ioan 3.2.</p> <p>32 *Ex. 3.6,16. Fap. 7.32. Ev. 11.16.</p> <p>33 *Cap. 7.28.</p> <p>Porunca cea mare (Mc. 12.28-34; Lc. 10.25-28)</p> <p>37 *Deut. 6.5; 10.12; 30.6.</p> <p>39 *Lev. 19.18. Cap. 19.19. Rom. 13.9. Gal. 5.14. Iac. 2.8. 40 *Cap. 7.12. 1 Tim. 1.5.</p> <p>Al cui fiu este Hristosul (Mc. 12.35-37; Lc. 20.41-44)</p>	<p>44 *Ps. 110.1. Fap. 2.34. 1 Cor. 15.25. Ev. 1.13; 10.12,13.</p> <p>46 *Lc. 14.6. **Mc. 12.34. Lc. 20.40.</p> <p>Mustrarea cărturarilor și a fariseilor (Mc. 12.38-40; Lc.20.45-47)</p> <p>2 *Neem. 8.4,8 Mal. 2.7. 3 *Rom. 2.21. 4 *Lc. 11.46. Fap. 15.10. Gal. 6.13.</p> <p>5 *Cap. 6.1; 6.2,5,16. **Num.15.38 Deut. 6.8; 22.12. Pr. 3.3. 6 *Lc. 11.43. 3 Ioan 9.</p> <p>8 *2 Cor. 1.24. Iac. 3.1. 1 Pet. 5.3. **Mal. 1.6.</p> <p>11 *Cap. 20.26; 20.27.</p> <p>12 *Iov 22.29. Pr. 15.33; 29.23. Lc. 14.11; 18.14. Iac. 4.6. 1 Pet. 5.5. 13 *Lc. 11.52.</p>	

^a Lit. „sămânță“ ^b Lit. „îngeri ai“ ^c Unele ms. omit „lui Dumnezeu“ ^d Unele ms. „El“ ^e Unele ms. omit „și spunând“ ^f Unele ms. „Isus“ ^g Minte, gândire, înțelegere ^h Unele ms. „cea dintâi și cea mare“ ⁱ Unele ms. „ca așternut al picioarelor“ ^j Unele ms. „toate câte vă spun ei să țineți, țineți și faceți“ ^k Unele ms. „pentru că ei“ ^l Unele ms. „și“ ^m Cutii conținând texte din Scriptură (Deut. 6.8; 11.18) ⁿ Sau „ciucurii“ ^o Unele ms. omit „hainelor lor“; alte ms. „marginile hainei“ ^p Lit. „Rabi, stăpânul meu“; unele ms. omit ^q Unele ms. „Învățătorul“ ^r Unele ms. ad. „Hristosul“ ^s Sau „să fie“

14 *2 Tim. 3.6. Tit 1.11.	nu intrați, nici pe cei care intră 14 nu-i lăsați să intre. Vai de voi, cărturari și farisei, fățarnicilor! pentru că* devorați casele vădu- velor și, de ochii lumii, vă rugați îndelung; de aceea, veți primi mai	27 Vai de voi, cărturari și farisei, fățarnicilor! pentru că* sunteți ca mormintele văruite, care în afară se arată frumoase, dar înă- untru sunt pline de oasele morților	27 *Lc. 11.44. Fap. 23.3.
15	15 aspră sentință. ^a Vai de voi, căr- turari și farisei, fățarnicilor! pentru că înconjurați marea și uscatorul ca să faceți un singur prozelit și, când s-a făcut, îl faceți fiu al gheenei de două ori mai	28 și de orice necurăție. Așa și voi, în afară vă arătați drepti oame- nilor, dar înăuntru sunteți plini de	29 *Lc. 11.47.
16 *Cap. 15.14. **Cap. 5.33; 5.34.	16 mult decât voi. Vai de voi, călău- ze* oarbe, care spuneți: «Orici- ne** va jura pe templu ^b nu este nimic; dar oricine va jura pe aurul	29 fățarnicie și de nelegiuire. Vai de voi, cărturari și farisei, fățarni- cilor! pentru că* voi zidiți mor- mintele profeților și împodobiți	
17 *Ex. 30.29.	17 templului ^b este dator ^c !»! Nebuni și orbi! pentru că ce este mai mare, aurul, sau* templu ^b care sfințește	30 monumentele celor drepti și spu- neți: «Dacă am fi fost noi în zi- lele părinților noștri, n-am fi fost părtași cu ei la sângele profeților».	
18	18 aurul? Și: «Oricine va jura pe altar nu este nimic; dar oricine va jura pe darul care este deasupra lui	31 Astfel dar mărturisiiți despre voi înșivă că sunteți* fii ai celor care	31 *Fap. 7.51; 7.52. 1 Tes. 2.15.
19 *Ex. 29.37.	19 este dator». Nebuni și orbi! ^d pentru că ce este mai mare, darul, sau al- tarul* care sfințește darul? Deci cine jură pe altar jură pe el și pe toate	32 i-au omorât pe profeți; și voi* umpleți măsura părinților voștri!	32 *Gen. 15.16. 1 Tes. 2.16.
20	20 câte sunt deasupra lui. Și cine jură pe templu ^b jură pe el și pe Cel* 21 care locuiește ^e în el. Și cine jură pe cer jură pe tronul* lui Dum- nezeu și pe Cel care stă pe el. Vai	33 Șerpi, pui* de năpârcai! cum veți scăpa de judecata gheenei?	33 *Cap. 3.7; 12.34.
21 *1 Împ. 8.13. 2 Cr. 6.2. Ps. 26.8; 132.14.	21 de voi, cărturari și farisei, fățar- nicilor! pentru că* dați zeciuială din mentă și din anason și din chimion și ați lăsat** deoparte	34 De aceea*, iată, Eu trimit la voi profeți și înțelepți și cărturari; și ^g <i>pe** unii</i> dintre ei <i>îi</i> veți ucide și <i>îi</i> veți răstigni și <i>pe† unii</i> din- tre ei <i>îi</i> veți biciui în sinagogile voastre și-i veți persecuta din ce-	34 *Cap. 21.34; 21.35. Lc. 11.49. **Fap. 7.58; 7.59. †Cap. 10.17. Fap. 5.40; 22.19.
22 *Ps. 11.4. Cap. 5.34. Fap. 7.49.	22 cele mai grele lucruri ale legii: judecata și mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți, și pe acelea să nu le lăsați <i>nefăcu-</i>	35 tate în cetate; ca* să vină asupra voastră tot sângele nevinovat ^h vărsat pe pământ, de la** sângele lui Abel, cel drept, până la sân- gele† lui Zaharia, fiul lui Bara- chia, pe care l-ați omorât între	2 Cor. 11.24; 11.25.
23 *Lc. 11.42. **1Sam.15.22 Osea 6.6. Mica 6.8. Cap. 9.13; 12.7.	23 te. Călăuze oarbe, care strecurați țânțarul, dar înghițiți cămila! 24 Vai de voi, cărturari și farisei, fățarnicilor! pentru că* voi cură- țați exteriorul paharului și al	36 templu ^b și altar. Adevărat vă spun, toate acestea vor veni peste ge- nerația aceasta.	35 *Apc. 18.24 **Gen. 4.8. 1 Ioan 3.12. †2 Cr. 24.20; 24.21.
24	24 farfuriei, dar în interior sunt pline de jefuire și de necumpătare ^f .	37 Ierusalime*, Ierusalime, <i>ceta-</i> <i>te</i> care omoară pe profeți și** ucide cu pietre pe cei trimiși la ea! De câte ori am vrut să† adun pe copiii tăi cum își adună o găină puii sub†† aripi, și n-ați	37 *Lc. 13.34. **2 Cr. 24.21 †Deut. 32.11; 32.12. ††Ps. 17.8; 91.4.
25 *Mc. 7.4. Lc. 11.39.	25 Fariseu orb! curăță întâi interio- rul paharului și al farfuriei, pentru ca și exteriorul lor să fie curat.	38 vrut! Iată, vi se lasă casa pustie. 39 Pentru că vă spun: Nicidecum nu Mă veți mai vedea de acum, până când veți zice: «Binecuvân- tat* <i>fie</i> Cel care vine în Numele Domnului!»“	39 *Ps. 118.26. Cap. 21.9.

^a Unele ms. omit v.14 ^b Gr. „naos“, templul propriu-zis ^c Obligat să țină jurământul ^d Unele ms. „Orbilor!“ ^e Unele ms. „Și-a stabilit locuința“ ^f Unele ms. „nedreptate“, alte ms. „necurăție“ ^g Unele ms. omit ^h Lit. „drept“

Dărâmarea templului și începutul durerilor (Mc. 13.1-37; Lc. 21.5-36)

2 *1 Împ. 9.7.
Ier. 26.18.
Mica 3.12.
Lc. 19.44.
3 *1 Tes. 5.1.

4 *Ef. 5.6.
Col. 2.8,18.
2 Tes. 2.3.
1 Ioan 4.1.
5 *Ier. 14.14;
23.21,25.
Ioan 5.43.

7 *2 Cr. 15.6.
Is. 19.2.
Hag. 2.22.
Zah. 14.13.

9 *Cap. 10.17.
Ioan 15.20;
16.2.
Fap. 4.2,3;
7.59; 12.1.
1 Pet. 4.16.
Apoc. 2.10,13
10 *Cap. 11.6;
13.57.
2 Tim. 1.15;
4.10,16.
11 *Cap. 7.15.
Fap. 20.29.
2 Pet. 2.1.
**1 Tim. 4.1.

13 *Cap. 10.22.
Ev. 3.6,14.
Apoc. 2.10.
14 *Cap. 4.23;
9.35.
**Rom.10.18
Col. 1.6,23.

Urâciunea pustiirii

15 *Mc. 13.14.
Lc. 21.20.
**Dan. 9.27;
12.11.
†Dan.9.23,25

24 Și Isus a ieșit și a plecat de la templu^a; și ucenicii Săi s-au apropiat ca să-I arate clădirile templului. Și El, răspunzând, le-a spus^b: „Nu vedeți voi toate acestea? Adevărat vă spun*, nu va fi lăsată aici piatră pe piatră care nu va fi dărâmată“. Și, pe când ședea El pe Muntele Măslinilor, ucenicii au venit la El, deoparte, spunând: „Spune-ne* când vor fi acestea și care este semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului^c“.

4 Și Isus, răspunzând, le-a spus: „Vedeți* să nu vă amăgească cineva! Pentru că* mulți vor veni în Numele Meu, spunând: «Eu sunt Hristosul»; și vor amăgi pe mulți. Și veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie; vedeți să nu vă tulburați, pentru că toate^d trebuie să fie. Dar nu este încă sfârșitul. Pentru că se va ridica* națiune contra națiune și împărăție contra împărăție; și vor fi foamete și epidemii^e, și cutremure în diferite locuri. Dar toate acestea vor fi începutul durerilor. Atunci* vă vor da necazului și vă vor ucide; și veți fi urâți de toate națiunile pentru Numele Meu.

10 Și atunci mulți se vor* poticni și se vor vinde unii pe alții și se vor urî unii pe alții. Și mulți* falși profeți se vor** ridica și vor amăgi pe mulți. Și, din cauză că se va înmulți nelegiuirea, dragostea celor mai mulți se va răci; dar* cine rabdă până la sfârșit, acela va fi mântuit. Și această Evanghelie* a Împărăției va** fi predicată în toată lumea^f, spre mărturie pentru toate națiunile; și atunci va veni sfârșitul.

15 Când* veți vedea deci urâciunea pustiirii, despre care s-a spus prin profetul Daniel**, stând în loc sfânt (cine† citește să înțelea-

16 gă), atunci cei care sunt în Iudeea să fugă în munți; cine este pe acoperiș să nu coboare ca să ia cele^g din casa lui; și cine este la câmp să nu se întoarcă înapoi ca să-și ia haina^h. Dar vai* de cele însărcinate și de cele care alăptează în acele zile! Rugați-vă însă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici în sabbat; pentru că* atunci va fi necaz mare, așa cum nu a fost de la începutul lumii până acum, nici nu va mai fi vreodată. Și, dacă n-ar fi fost scurtate zilele acelea, n-ar fi fost mântuită nici o făpturăⁱ; însă*, datorită celor aleși, zilele acelea vor fi scurtate.

23 Atunci*, dacă cineva vă va spune: «Iată, aici este Hristosul», sau: «Aici», să nu credeți. Pentru că se* vor ridica falși Hristoși și falși profeți și vor face^j semne mari și minuni, ca să amăgească, dacă** este posibil, chiar pe cei aleși. Iată, v-am spus dinainte. Deci, dacă ei vă spun: «Iată, este în pustiu!», să nu ieșiți; «Iată-L în cămăruțe ascunse^k!», să nu credeți.

27 Pentru că*, așa cum iese fulgerul de la răsărit și se arată până la apus, așa va fi^l venirea Fiului Omului. Pentru că^m oriunde* este cadavrul, acolo se vor aduna vulturii. Iar îndată* după necazul acelor zile, soarele** se va întunecat și luna nu-și va da lumina și stelele vor cădea din cer și puterile cerurilor vor fi clătinate. Și atunci* se va arăta semnul Fiului Omului în cer și atunci toate** semințiile pământului se vor jeli și† vor vedea pe Fiul Omului venind pe norii cerului cu putere și cu glorie mare. Și* va trimite pe îngerii Săi cu sunet puternic de trâmbiță și vor strânge pe aleșii Săi din cele patru vânturi, de la o margine a cerurilor până

19 *Lc. 23.29.

21 *Dan. 9.26;
12.1.
Ioel 2.2.

22 *Is. 65.8,9.
Zah. 14.2,3.

23 *Mc. 13.21.
Lc. 17.23;
21.8.

24 *Deut. 13.1.
2 Tes. 2.9-11.
Apoc. 13.13.
**Ioan 6.37;
10.28,29.
Rom. 8.28-30
2 Tim. 2.19.

Venirea Fiului Omului

27 *Lc. 17.24.

28 *Iov 39.30.
Lc. 17.37.

29 *Dan. 7.11,12
**Is. 13.10.
Ezec. 32.7.
Ioel 2.10,31;
3.15.
Amos 5.20;
8.9.

Mc. 13.24.
Lc. 21.25.
Fap. 2.20.
Apoc. 6.12.
30 *Dan. 7.13.
**Zah. 12.12.
†Cap. 16.27.
Mc. 13.26.
Apoc. 1.7.

31 *Cap. 13.41.
1 Cor. 15.52.
1 Tes. 4.16.

^a Gr. „hieron“ ^b Unele ms. „Și Isus le-a spus“ ^c Gr. „aion“, vezi adn. din Mt. 13.39 ^d Unele ms. omit; alte ms. „acestea“; alte ms. ad. „acestea“ ^e Unele ms. omit „și epidemii“ ^f Lit. „în tot pământul locuit“ ^g Unele ms. „ceva“ ^h Unele ms. „hainele“ ⁱ Lit. „carne“ ^j Lit. „vor da“ ^k Unele ms. omit ^l Unele ms. ad. „și“ ^m Unele ms. omit „Pentru că“

	la <i>cealaltă</i> margine a lor.	
32 *Lc. 21.29. **Iac. 5.9.	32 Dar de* la smochin învățați parabolă: când ramura lui este deja fragedă și dă frunze, cunoașteți că**	
34 *Cap. 16.28; 23.36. Mc. 13.30. Lc. 21.32.	33 vara este aproape. Așa și voi, când veți vedea toate acestea, să știți că	
35 *Ps. 102.26. Is. 51.6. Jer. 31.35,36. Cap. 5.18. Mc. 13.31. Lc. 21.33. Ev. 1.11.	34 este ^a aproape, la uși. Adevărat vă spun: Nicidecum nu* va trece această generație, până nu vor avea	
Îndemn la veghere	35 loc toate acestea. Cerul* și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nicidecum nu vor trece.	
36 *Mc. 13.32. Fap. 1.7. 1 Tes. 5.2. 2 Pet. 3.10. **Zah. 14.7.	36 Dar despre* ziua aceea și despre ceasul acela ^b , nimeni nu știe, nici îngerii cerurilor ^c , ci	
38 *Gen. 6.3-5; 7.5. Lc. 17.26. 1 Pet. 3.20.	37 numai** Tatăl ^d . Și cum <i>au fost</i> zilele lui Noe, așa va fi și venirea	
40 *Lc. 17.36.	38 Fiului Omului. Pentru că, așa cum* erau <i>oamenii</i> în zilele dinainte de potop, mâncând și	
42 *Cap. 25.13. Mc. 13.33. Lc. 21.36.	39 bând, însurându-se și măritându-se, până în ziua când a intrat	
43 *Lc. 12.39. 1 Tes. 5.2. 2 Pet. 3.10. Apoc. 3.3; 16.15.	40 Noe în corabie, și n-au știut până a venit potopul și i-a luat pe	
44 *1 Tes. 5.6.	41 toți, așa va fi și venirea Fiului Omului. Atunci* doi vor fi la câmp:	
45 *Lc. 12.42. Fap. 20.28. 1 Cor. 4.2. Ev. 3.5.	42 unul este luat și unul este lăsat; două măcinând la moară: una	
46 *Apoc. 16.15.	43 este luată și una este lăsată. Vegheați* deci, pentru că nu știți în care ceas ^e vine Domnul vostru.	
47 *Cap. 25.21; 25.23. Lc. 22.29.	44 Dar să știți* aceasta că, dacă ar fi știut stăpânul casei la care strajă	
	45 <i>din noapte</i> vine hoțul, ar fi vegheat și n-ar fi lăsat să i se spargă ^f casa.	
	46 De aceea* și voi fiți gata, pentru că în ceasul în care nu gândiți	
	47 vine Fiul Omului. Cine este atunci robul* credincios și chibzuit, pe	
	48 care l-a pus stăpânul său ^g peste servitorii săi ^h , ca să le dea hrana	
	49 la timp? Fericit* este robul acela pe care stăpânul lui, când va veni,	
	50 îl va găsi făcând așa. Adevărat vă spun că* îl va pune peste toată	
	51 averea lui. Dar, dacă robul acela rău va zice în inima lui: «Stăpânul	
	52 meu întârzie să vină ⁱ », și va începe să-i bată pe cei împreună-robi cu el și va mânca și va	
	53 bea ^j cu bețivii, domnul aceluia rob va veni într-o zi în care el nu așteaptă și într-un ceas pe care nu-l	
	54 știe; și îl va tăia în două și îi va răndui partea cu cei fățarnici; acolo* va fi plânsul și scrâșnirea dinților.	
	25 Atunci Împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare care, luându-și candelerele ^k , au ieșit	
	2 în întâmpinarea mirelui*. Și cinci* dintre ele erau chibzuite, și	
	3 cinci nechibzuite ^l . Cele nechibzuite și-au luat candelerele și n-au	
	4 luat untdelemn cu ele, dar cele chibzuite au luat untdelemn în vasele lor, <i>odată</i> cu candelerele lor.	
	5 Dar mirele întârziind, ele au* 6 ațipit toate și au adormit. Dar la miezul nopții a fost un* strigăt:	
	7 «Iată mirele ^m , ieșiți-i în întâmpinare!» Atunci toate fecioarele acelea s-au ridicat și și-au* pre-	
	8 gătit candelerele. Și cele nechibzuite au spus celor chibzuite: «Dați-ne din untdelemnul vostru, pentru că ni se sting candelerele».	
	9 Dar cele chibzuite le-au răspuns, zicând: «Nu, ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă; ⁿ mergeți mai bine la cei care vând	
	10 și cumpărați-vă». Dar, pe când mergeau ele să cumpere, a venit mirele; și cele <i>care erau</i> gata au intrat cu el la nuntă ^o și ușa a	
	11 fost* închisă. După aceea au venit ^x și celelalte fecioare, spunând: «Doamne*, Doamne, des-	
	12 chide-ne!» Dar el, răspunzând, a zis: «Adevărat vă spun, nu* vă 13 cunosc». Vegheați* deci, pentru că nu știți ziua, nici ceasul ^p .	
	14 Pentru că* <i>este</i> ca un om <i>care</i> , plecând din țară, i-a chemat pe robii săi și le-a încredințat averea	
		51 *Cap. 8.12; 25.30.
		Parabola celor zece fecioare
		1 *Ef. 5.29,30. Apoc. 19.7; 21.2,9. 2 *Cap. 13.47; 22.10.
		5 *1 Tes. 5.6.
		6 *Cap. 24.31. 1 Tes. 4.16.
		7 *Lc. 12.35.
		10 *Lc. 13.25.
		11 *Cap. 7.21-23 *Ps. 5.5.
		12 Hab. 1.13. Ioan 9.31. *Mc. 13.33;
		13 13.35. Lc. 21.36. 1 Cor. 16.13. 1 Tes. 5.6. 1 Pet. 5.8. Apoc. 16.15.
		Parabola talanților
		14 *Cap. 21.33. Lc. 19.12.

^a Sau „El este“ ^b Unele ms. omit „acela“ ^c Unele ms. ad. „nici Fiul“ ^d Unele ms. „Tatăl Meu“ ^e Unele ms. „zi“ ^f Lit. „să i se sapse“ ^g Unele ms. omit ^h Gospodăria sa ⁱ Unele ms. omit „să vină“ ^j Unele ms. „să mănânce și să bea“ ^k Sau „torțele“ ^l Unele ms. „cinci dintre ele erau nechibzuite, și cinci chibzuite“ ^m Unele ms. ad. „vine“ ⁿ Unele ms. ad. „ci“ ^o Lit. „sărbătoarea de nuntă“ ^p Unele ms. ad. „în care vine Fiul Omului“

15 *Rom. 12.6.
1 Cor. 12.7;
12.11,29.
Ef. 4.11.

15 lui; și unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi și altuia unul: fiecăruia* după puterea lui; și îndată a plecat
16 din țară. Și cel care primise cei cinci talanți s-a dus, a lucrat cu ei și a câștigat^a alți cinci talanți^b.
17 Tot astfel și cel care primise cei doi a câștigat^c alți doi. Dar cel care primise unul s-a dus și a săpat în pământ și a ascuns banul^d
18 stăpânului său. Și, după mult timp, stăpânul robilor acelora vine și se
19 socotește cu ei. Și cel care primise cei cinci talanți s-a apropiat și a adus alți cinci talanți, spunând: «Doamne, mi-ai încredințat cinci talanți; iată, am câștigat alți cinci talanți^e».
20 Stăpânul său i-a spus: «Bine, rob bun și credincios, ai fost credincios peste* puține, te voi pune peste multe; intră în bucuria** domnului tău». Și cel care primise^b cei doi talanți s-a apropiat și el și a spus: «Doamne, mi-ai încredințat doi talanți; iată, am câștigat alți doi talanți^e».
21 Stăpânul său i-a spus: «Bine, rob bun și credincios, ai fost credincios peste puține, te voi pune peste multe; intră în bucuria domnului tău». Și cel care primise un talant, apropiindu-se și el, a spus: «Doamne, te știam că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai vânturat; și, temându-mă, m-am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai ce este al tău».
22 Și stăpânul său, răspunzând, i-a spus: «Rob rău și leneș, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am vânturat; se cuvenea deci ca tu să depui banul^d meu la schimbătorii de bani și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobândă. Luați-i deci talantul și dați-l celui care are cei zece talanți. Pentru că* oricui are i se va da și va avea din belșug, dar de la cel care nu are, și ceea ce

21 *Cap. 24.47.
Vers. 34,46.
Lc. 12.44;
22.29,30.
**2Tim.2.12.
Ev. 12.2.
1 Pet. 1.8.

29 *Cap. 13.12.
Mc. 4.25.
Lc. 8.18;
19.26.
Ioan 15.2.

30 are i se va lua. Și aruncați pe robul nefolositor în* întunericul de afară. Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților».
31 Dar, când* va veni^g Fiul Omului în gloria Sa, și toți îngerii^h cu El, atunci va ședea pe tronul gloriei Sale; și toate națiunile vor* fi adunate înaintea Lui și** le va despărți pe unele de altele, așa cum desparte păstorul oile de capre; și va pune oile la dreapta
32 Sa și caprele la stânga. Atunci Împăratul va spune celor de la dreapta Sa: «Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți* Împărăția** pregătită pentru voi de la întemeierea lumii. Pentru că* am fost flămând și Mi-ați dat să mănânc; am fost însetat și Mi-ați dat să beau; am fost stră-
33 in** și M-ați primit; dezbrăcat* și M-ați îmbrăcat; am fost bolnav și M-ați vizitat; am fost în** închisoare și ați venit la Mine».
34 Atunci cei dreپți Îi vor răspunde, spunând: «Doamne, când Te-am văzut noi flămând și Te-am hrănit? sau însetat și Ți-am dat
35 să bei? Și când Te-am văzut noi străin și Te-am primit? sau dezbrăcat și Te-am îmbrăcat?
36 Și când Te-am văzut noi bolnav sau în închisoare și am venit la Tine?»
37 Și Împăratul, răspunzând, le va zice: «Adevărat vă spun, întrucât* ați făcut acestea unuia dintre acești foarte mici frați ai Mei, Mie Mi-ați făcut». Atunci va spune și celor de la stânga: «Plecați* de la Mine, blestemaților, în** focul etern, pregătit pentru dia-
38 volul† și îngerii lui. Pentru că am fost flămând și nu Mi-ați dat să mănânc; am fost însetat și nu Mi-ați dat să beau; am fost străin și nu M-ați primit; dezbrăcat și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în
39 închisoare și nu M-ați vizitat». Atunciⁱ vor răspunde și ei, zicând:

30 *Cap. 8.12;
24.51.

Judecata națiunilor

31 *Zah. 14.5.
Cap. 16.27;
19.28.
Mc. 8.38.
Fap. 1.11.
1 Tes. 4.16.
2 Tes. 1.7.
Iuda 14.
Apoc. 1.7.
32 *Rom. 14.10.
2 Cor. 5.10.
Apoc. 20.12.
**Ezec.20.38;
34.17,20.
Cap. 13.49.
34 *Rom. 8.17.
1 Pet. 1.4,9;
3.9.
Apoc. 21.7.
**Cap.20.23.
Mc. 10.40.
1 Cor. 2.9.
Ev. 11.16.
35 *Is. 58.7.
Ezec. 18.7.
Iac. 1.27.
**Ev. 13.2.
3 Ioan 5.
36 *Iac.2.15,16.
**2Tim.1.16.

40 *Pr. 14.31;
19.17.
Cap. 10.42.
Mc. 9.41.
Ev. 6.10.

41 *Ps. 6.8.
Cap. 7.23.
Lc. 13.27.
**Cap.13.40;
13.42.
†2 Pet. 2.4.
Iuda 6.

^a Unele ms. „a făcut“ ^b Unele ms. omit ^c Unele ms. ad. „și el“ ^d Sau „argintul“ ^e Unele ms. ad. „și lângă ei“ ^f Unele ms. ad. „Iar“ ^g Sau „va fi venit“ ^h Unele ms. „sfinții îngeri“ ⁱ Unele ms. ad. „Îi“

<p>45 *Pr. 14.31; 17.5. Zah. 2.8. Fap. 9.5.</p>	<p>«Doamne, când Te-am văzut noi flămând, sau însetat, sau străin, sau dezbrăcat, sau bolnav, sau în închisoare și nu Ți-am slujit?»</p>	<p>14 Atunci* unul din cei doisprezece, cel numit Iuda** Iscariotea-</p>	<p>Trădarea lui Iuda (Mc. 14.10-11; Lc. 22.3-6)</p> <p>14 *Ioan 13.2,30 **Cap. 10.4. 15 *Zah. 11.12. Cap. 27.3.</p>
<p>46 *Dan. 12.2. Ioan 5.29. Rom. 2.7,8.</p>	<p>45 Atunci El le va răspunde, zicând: «Adevărat vă spun, întrucât* n-ați făcut unuia dintre aceștia foarte mici, nici Mie nu Mi-ați făcut».</p>	<p>15 nul, a mers la preoții de seamă și le-a spus: „Ce* vreți să-mi dați, și eu vi-L voi preda?” Și ei i-au</p>	<p>Sărbătorirea Paștelui (Mc. 14.12-21; Lc. 22.7-13; 22. 21-23; Ioan 13.21-30)</p>
<p>Sfat împotriva lui Isus (Mc. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Ioan 11.45-53)</p>	<p>46 Și aceștia^a vor* merge la pedeapsă eternă, iar cei drepecți la viață eternă^c.</p>	<p>16 hotărât^f treizeci de arginți. Și de atunci căuta o ocazie potrivită ca să-L predea.</p>	<p>17 *Ex. 12.6,18.</p>
<p>2 *Ioan 13.1. 3 *Ps. 2.2. Ioan 11.47. Fap. 4.25; 4.26.</p>	<p>26 Și a fost că, atunci când a sfârșit Isus toate cuvintele acestea, 2 a spus ucenicilor Săi: „Știți* că după două zile este Paștele și Fiul Omului va fi dat^b să fie răstignit^c. Atunci* preoții de seamă^c și bătrânii poporului s-au adunat în curtea palatului marelui preot</p>	<p>17 Iar în* cea dintâi zi a Azimelor, ucenicii au venit la Isus, spunând^g: „Unde vrei să-Ți pregătim să mâncăm paștele?” Și El a spus: „Mergeți în cetate la cutare om și spuneți-i: «Învățătorul zice: Timpul Meu este aproape; voi face^h Paștele în casa ta¹, cu ucenicii Mei»^c. Și ucenicii au făcut cum le poruncise Isus și au pregătit paștele.</p>	<p>Descoperirea trădătorului (Mc. 14.17-21; Lc. 22.21-23; Ioan 13.21-30)</p>
<p>Ungerea lui Isus la Betania (Mc. 14.3-9; Ioan 12.1-8)</p>	<p>4 care se numea Caiafa; și au ținut sfat împreună, ca să-L prindă pe Isus prin viclenie și să-L omoare. 5 Dar spuneau: „Nu în sărbătoare, ca să nu fie tulburare în popor^c.”</p>	<p>20 Și, când s-a făcut seară, El a stat la masă cu cei doisprezece¹. 21 Și, pe când mâncau, El a zis: „Adevărat vă spun că unul dintre voi Mă va preda^c.” Și ei, întristându-se foarte mult, au început să-I spună fiecare: „Nu cumva sunt eu, Doamne?” Iar El, răspunzând, a spus: „Cel* care a înmuiat^k cu Mine mâna în farfurie, acela Mă</p>	<p>23 *Ps. 41.9.</p>
<p>6 *Ioan 11.1,2; **Cap.21.17.</p>	<p>6 Iar* Isus fiind în Betania**, în 7 casa lui Simon Leprosul, a venit la El o femeie având un vas de alabastru cu mir foarte scump și l-a turnat pe capul Lui, pe când</p>	<p>22 va preda. Fiul Omului Se duce, în adevăr, după cum* este scris despre El; dar vai** de omul acela prin care este vândut Fiul Omului! Bine ar fi fost pentru omul acela 25 dacă nu s-ar fi născut^c. Și Iuda, cel care L-a predat, răspunzând, l-a zis: „Nu cumva sunt eu, Rabi?” El i-a spus: „Tu ai zis^c.”</p>	<p>24 *Ps. 22. Is. 53. Dan. 9.26. Mc. 9.12. Lc. 24.25; 24.26,46. Fap. 17.2,3; 26.22,23. 1 Cor. 15.3. **Ioan 17.12.</p>
<p>11 *Deut. 15.11. Ioan 12.8. **Cap.18.20; 28.20. Ioan 13.33; 14.19; 16.5,28; 17.11.</p>	<p>8 stătea la masă. Dar, când au văzut ucenicii^d acest lucru, s-au supărat, spunând: „Pentru ce risipa această ta? Pentru că^e acesta se putea vinde</p>	<p>26 Și, pe când mâncau ei, Isus, luând* pâine^l și binecuvântând^m, a frânt-o și a dat-o ucenicilor și a spus: „Luați, mâncați; acesta** este trupul Meu^c.” Și, luând paharulⁿ și mulțumind, le-a dat, spunând: 28 „Beți toți din el; pentru că acesta* este sângele Meu, al** noului legământ^o, cel care se varsă pentru[†]</p>	<p>26 *1 Cor.11. 23-25. **1 Cor.10.16 28 *Ex. 24.8. Lev. 17.11. **Ier. 31.31. †Cap. 20.28. Rom. 3.15. Ev. 9.22.</p>
<p>12 Pentru că ea, turnând acest mir pe trupul Meu, a făcut-o pentru</p>	<p>9 ta? Pentru că^e acesta se putea vinde 10 cu mult și să se dea săracilor^c. Dar Isus, cunoscând <i>aceasta</i>, le-a spus: „De ce faceți supărare femeii? Pentru că ea a făcut o lucrare bună</p>	<p>29 mulți spre iertarea păcatelor. Dar</p>	<p>Instituirea Cinei Domnului (Mc. 14.22-25; Lc. 22.15-20; 1 Cor. 11.23-25)</p>
<p>13 înmormântarea Mea. Adevărat vă spun, oriunde va fi predicată</p>	<p>11 față de Mine. Pentru că* pe săraci întotdeauna îi aveți cu voi, dar** pe Mine nu Mă aveți întotdeauna. 12 Pentru că ea, turnând acest mir pe trupul Meu, a făcut-o pentru</p>	<p>13 înmormântarea Mea. Adevărat vă spun, oriunde va fi predicată Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va vorbi și despre ce a făcut <i>femeia</i> aceasta, spre amintirea ei^c.”</p>	<p>26 *1 Cor.11. 23-25. **1 Cor.10.16 28 *Ex. 24.8. Lev. 17.11. **Ier. 31.31. †Cap. 20.28. Rom. 3.15. Ev. 9.22.</p>

^a Cei de la stânga ^b Lit. „este predat” ^c Unele ms. ad. „și cărturarii” ^d Unele ms. ad. „Săi” ^e Unele ms. ad. „mirul” ^f Sau „cântărit” ^g Unele ms. „spunându-I” ^h Unele ms. „fac” ⁱ Unele ms. „la tine” ^j Unele ms. ad. „ucenicii” ^k Sau „înmoaie” ^l Unele ms. „pâinea” ^m Sau „mulțumind” ⁿ Unele ms. „un pahar” ^o Unele ms. „al legământului”

29 *Fap. 10.41.	vă spun că de acum nicidecum nu voi bea din acest rod al viței, până* în ziua aceea când îl voi bea cu voi nou ^a , în Împărăția Tatălui	din nou, a doua oară, Se ruga, spunând: „Tatăl Meu, dacă nu se poate să treacă ^h acesta ⁱ fără să-l beau, fa-	
30 *Mc. 14.26.	30 Meu ^c . Și, după ce* au cântat o cântare de laudă ^b , au ieșit spre Muntele Măslinilor.	43 că-se voia Ta ^c . Și, venind, i-a găsit ^l din nou ^k dormind, pentru că ochii 44 le erau îngreuiați. Și, lăsându-i, a mers din nou și S-a rugat a treia oară, spunând același cuvânt.	
Înștiințarea ucenicilor (Mc. 14.27-31; Lc. 22.31-34; Ioan 13.36-38)	31 Atunci Isus ·le-a spus: „În noaptea aceasta toți* vă veți** poticni de Mine, pentru că este scris: «Voi bate [†] păstorul și oile turmei se vor	45 Atunci ·a venit la ucenici ^l și ·le-a spus: „Dormiți de acum și odihniți-vă; iată, s-a apropiat ceasul, și Fiul Omului este dat în mâinile pă-	
31 *Ioan 16.32.	32 risipi». Dar, după învierea Mea, voi* merge înaintea voastră în	46 cătoșilor. Ridicați-vă, să mergem! Iată, s-a apropiat cel care Mă vinde ^c .	
**Cap. 11.6.	33 Galileea ^c . Și Petru, răspunzând, I-a spus: „Dacă ^c toți se vor poticni de	47 Și, pe când* vorbea El încă, iată, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și cu el o mare mulțime	
†Zah. 13.7.	34 ni ^c . Isus i-a zis: „Adevărat îți spun că, în noaptea aceasta, mai înainte	cu săbii și cu ciomege, de la preoții de seamă și de la bătrânii po-	
32 *Cap. 28.7;	35 vei tăgădui ^c . Petru ·I-a spus: „Chiar dacă ar trebui să mor împreună cu	48 porului. Iar cel care L-a vândut le dăduse un semn, spunând: „Pe	
28.10,16.	Tine, nicidecum nu Te voi tăgădui ^c .	care-L voi săruta, Acela este; a-	
Mc. 16.7.	Și toți ucenicii spuneau la fel.	49 pucați-L! ^c Și îndată, apropiin-	Arestarea lui Isus (Mc. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Ioan 18.3-11)
Ghetsimani (Mc. 14.32-42; Lc. 22.39-46)	36 Atunci* Isus ·a venit cu ei într-un loc numit Ghetsimani și ·le-a spus ucenicilor ^e : „Sedeți aici până voi merge să Mă rog acolo ^c .	50 Rabi! ^c ; și L-a* sărutat mult ⁿ . Dar Isus i-a spus: „Prietene, pentru ce ai venit?” Atunci ei, apropiin-	
36 *Ioan 18.1.	37 Și, luând cu Sine pe Petru și pe	51 L-au apucat. Și, iată, unul dintre cei care erau cu Isus a întins	
37 *Cap. 4.21.	38 adânc. Atunci El ^f ·le-a spus: „Su-	mâna, și-a scos sabia și, lovind pe robul marelui preot, i-a tăiat ure-	
38 *Ioan 12.27.	39 vegheați împreună cu Mine ^c . Și,	52 chea. Atunci Isus ·i-a spus: „Pu-	
39 *Ev. 5.7.	mergând puțin mai înainte, a căzut	53 pieri. Sau gândești că nu pot să	
**Cap. 20.22.	cu fața la pământ, rugându-Se* și	rog acum pe Tatăl Meu, și să-Mi	
†Ioan 5.30;	spunând: „Tatăl Meu, dacă este	pună la îndemână mai* mult de	
6.38.	posibil, să treacă** de la Mine	54 Atunci cum se vor împlini Scrip-	
Filip. 2.8.	paharul acesta; însă nu [†] cum vreau	turile, care zic că* așa trebuie să	
39 *Ev. 5.7.	40 Eu, ci cum vrei Tu ^c . Și ·a venit la	55 fie?” În ceasul acela, Isus a spus	
**Cap. 20.22.	ucenici și ·i-a găsit dormind și ·i-a	mulțimilor: „Ați ieșit ca împotriva	
†Ioan 5.30;	spus lui Petru: „Așa, n-ați fost în	unui tâlhar, cu săbii și cu ciomege,	
6.38.	stare un singur ceas să vegheați	ca să Mă prindeți? În fiecare zi	
Filip. 2.8.	41 împreună cu Mine? Vegheați* și	ședeam cu voi ^o învățându-vă în	
41 *Mc. 13.33.	42 dar carnea, fără putere ^c . Mergând	56 templu ^p și nu M-ați prins. Dar	
Ef. 6.18.			

^a Nu din nou, ci într-un fel nou ^b Un psalm ^c Unele ms. „Chiar dacă“ ^d Lit. „cocoș“ (și în v.74, 75)
^e Unele ms. ad. „Săi“ ^f Unele ms. „Isus“ ^g Lit. „gata“ ^h Unele ms. ad. „de la Mine“ ⁱ Unele ms. „acest pahar“ ^j Unele ms. „îi găsește“ ^k Unele ms. „Și, venind din nou, i-a găsit“ ^l Unele ms. „ucenicii Săi“ ^m Lit. „Bucură-Te“, formulă prescurtată de salut; aici cu sens disprețuitor ⁿ Sau „L-a acoperit cu sărutări“ ^o Unele ms. omit „cu voi“ ^p Gr. „hieron“

<p>56 *Plân. 4.20. Vers. 54. **Ioan 18.15.</p> <p>Judecata înaintea sinedriului (Mc. 14.53-65; Lc. 22.54,55; 22.63-71; Ioan 18.12,13; 18.19-24)</p> <p>60 *Ps. 27.12; 35.11. Mc. 14.55. Fap. 6.13. **Deut. 19.15</p> <p>61 *Cap. 27.40. Ioan 2.19.</p> <p>63 *Is. 53.7. Cap. 27.12.14 **Lev. 5.1. 1 Sam. 14.24; 14.26.</p> <p>64 *Dan. 7.13. Cap. 16.27; 24.30; 25.31. Lc. 21.27. Ioan 1.51. Rom. 14.10. 1 Tes. 4.16. Apoc. 1.7. **Ps. 110.1. Fap. 7.55.</p> <p>65 *2Imp. 18.37; 19.1.</p> <p>66 *Lev. 24.16. Ioan 19.7.</p> <p>67 *Is. 50.6; 53.3. Cap. 27.30. **Ioan 19.3.</p> <p>Tăgăduirea lui Petru (Mc. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Ioan 18.15-18; 18.25-27)</p>	<p>toate acestea au avut loc ca să se împlinescă Scripturile* profeților^c. Atunci** toți ucenicii L-au părăsit și au fugit.</p> <p>57 Iar cei care-L apucaseră pe Isus L-au dus la Caiafa, marele preot, unde erau adunați cărturarii și bătrânii. Și Petru Îl urma de departe până la curtea marelui preot și, intrând înăuntru, ședea cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul. Și preoții de seamă și bătrânii^a și tot sinedriul căutau mărturie falsă împotriva lui Isus, ca să-L omoare.</p> <p>60 Și n-au găsit nici una^b, deși au venit mulți* martori falși. Dar la urmă</p> <p>61 au venit doi** martori falși și au spus: „Acesta a zis: «Eu pot* să dă-răm templu^c lui Dumnezeu și în</p> <p>62 trei zile să-l zidesc»^c. Și marele preot, ridicându-se, I-a spus: „Nu răspunzi nimic? Ce mărturisesc</p> <p>63 aceștia împotriva Ta?”^c Dar Isus* tăcea. Și marele preot, răspunzând, I-a spus: „Te** jur pe Dumnezeul cel viu, să ne spui dacă Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu^c.”</p> <p>64 Isus ·i-a spus: „Tu ai zis. Mai mult, vă spun: de* acum veți vedea pe Fiul Omului șezând** la dreapta puterii și venind pe norii cerului^c.”</p> <p>65 Atunci* marele preot și-a sfâșiat hainele, zicând: „A hulit! Ce nevoie mai avem de martori? Iată, acum</p> <p>66 ați auzit hula^d. Ce gândiți?”^c Și ei, răspunzând, au spus*: „Este vinovat de moarte!”^c Atunci* L-au scuipat în față și L-au bătut cu pumnii și unii L-au** palmuit^e,</p> <p>68 spunând: „Profește-ne, Hristoase, cine este cel care Te-a lovit?”^c</p> <p>69 Dar Petru ședea afară, în curtea palatului; și o servitoare a venit la el, spunând: „Și tu erai cu Isus Galileeanul^c.” Dar el a tăgăduit înaintea tuturor^f, spunând:</p> <p>70 „Nu știu ce zici^c.” Și, când a ieșit în pridvor, l-a văzut alta și ·a spus</p>	<p>celor de acolo: „Și acesta era cu</p> <p>72 Isus Nazarineanul^c.” Și din nou el a tăgăduit cu jurământ: „Nu cunosc pe Omul acesta^c.” Și puțin după aceea, cei care stăteau acolo au venit și i-au spus lui Petru: „Cu adevărat și tu ești dintre ei, pentru că și vorbirea ta te dă pe față^c.”</p> <p>74 Atunci el a început să se blesteme și să se jure: „Nu cunosc pe Omul acesta^c.” Și îndată a cântat cocoșul.</p> <p>75 Și Petru și-a adus aminte de cuvântul lui Isus, care^g spusese: „Mai înainte* de a cânta cocoșul, de trei ori Mă vei tăgădui^c.” Și a ieșit afară și a plâns cu amar.</p> <p>27 Și, când s-a făcut dimineață, toți* preoții de seamă și bătrânii poporului au ținut sfat împotriva^h lui Isus, ca să-L omoare. Și, legându-L, L-au dus și L-au dat în mâna lui Ponțiuⁱ Pilat, guvernatorul*.</p> <p>3 Atunci* lui Iuda, care L-a vândut, văzând că a fost condamnat, i-a părut rău și a restituit cei treizeci de arginți preoților de seamă și bătrânilor, spunând: „Am păcătuit, dând sânge nevinovat^c.” Dar ei i-au spus: „Ce ne pasă nouă? Te privește!”^c Și el, aruncând arginții în templu^c, a plecat; și* s-a dus și s-a spânzurat. Și preoții de seamă au luat arginții și au spus: „Nu este permis să-i punem^j în vistierie^k, pentru că sunt preț de sânge^c.” Și, ținând sfat, au cumpărat cu ei „Ogorul olarului^c”, ca loc de înmormântare pentru străini. De aceea, ogorul* acela a fost numit „Ogorul sângelui^c”, până astăzi.</p> <p>9 Atunci s-a împlinit ce a fost spus prin profetul Ieremia, care zice: „Și am luat^l cei treizeci de arginți, prețul Celui prețuit, pe care L-au* prețuit unii din fiii lui Israel, și i-am dat^m pentru «Ogorul olarului», după cum mi-a poruncit Domnul^c.”</p>	<p>75 *Vers. 34. Mc. 14.30. Ioan 13.38.</p> <p>Isus dus la Pilat (Mc. 15.1; Lc. 23.1; Ioan 18.28-38)</p> <p>1 *Ps. 2.2. Lc. 22.66. 2 *Cap. 20.19. Fap. 3.13.</p> <p>Sinuciderea lui Iuda (Fap. 1.16-19)</p> <p>3 *Cap. 26.14; 26.15.</p> <p>5 *2Sam. 17.23 Fap. 1.18.</p> <p>8 *Fap. 1.19.</p> <p>9 *Zah. 11.12; 11.13.</p>
--	---	---	---

^a Unele ms. omit „și bătrânii” ^b Unele ms. ad. „și”, repetând „n-au găsit nici una” după „falși”
^c Gr. „naos”, templu propriu-zis ^d Unele ms. ad. „Lui” ^e Sau „L-au lovit cu nuiele” ^f Unele ms. „înaintea lor, a tuturor” ^g Unele ms. ad. „îi” ^h Sau „cu privire la” ⁱ Unele ms. omit ^j Sau „să-i aruncăm”
^k Gr. „corban” ^l Sau „au luat” ^m Unele ms. „i-au dat”

Judecata înaintea lui Pilat
(Mc. 15.2-15;
Lc. 23.2-7;
23.13-25;
Ioan 18.28-40;
19.1-16)

11 *1 Tim.6.13.
12 *Cap. 26.63.
Ioan 19.9.
13 *Cap. 26.62.
Ioan 19.10.

20 *Mc. 15.11.
Lc. 23.18.
Ioan 18.40.
Fap. 3.14.

24 *Deut. 21.6.

25 *Deut. 19.10.
Ios. 2.19.
2 Sam. 1.16.
1 Imp. 2.32.
Fap. 5.28.

11 Iar Isus stătea înaintea guvernatorului; și guvernatorul L-a întrebat, spunând: „Tu ești Împăratul iudeilor?” Și Isus i-a spus*: „Tu zici”. Și, când era acuzat de preoții de seamă și de bătrâni, nu răspundea nimic*. Atunci Pilat i-a spus: „Nu auzi* câte mărturisesc ei împotriva Ta?” Și El nu i-a răspuns nici măcar un singur cuvânt, încât guvernatorul se mira foarte mult. Și, la sărbătoare, guvernatorul obișnuia să elibereze mulțimii un întemnițat, pe care-l voiau ei. Și aveau atunci un întemnițat vestit, numit Baraba. Ei deci fiind adunați împreună, Pilat le-a spus: „Pe care vreți să vi-l eliberez, pe Baraba, sau pe Isus, Cel numit Hristos?” pentru că știa că din invidie Îl dăduseră în mâna lui. Iar pe când stătea el pe scaun la judecată, soția lui a trimis la el, spunând: „Să n-ai nimic a face cu Omul Acela drept, pentru că am suferit mult astăzi în vis pentru El”. Dar preoții* de seamă și bătrânii au convins mulțimile să ceară pe Baraba, iar pe Isus să-L omoare. Și guvernatorul, răspunzând, le-a spus: „Pe care din cei doi vreți să vi-l eliberez?” Și ei au spus: „Pe Baraba!” Pilat le-a spus: „Ce să fac deci cu Isus, care Se numește Hristos?” Ei toți i-au^a spus: „Să fie răstignit!” Și el^b a spus: „Dar ce rău a făcut?” Iar ei și mai tare strigau, spunând: „Să fie răstignit!” Și Pilat, văzând că nimic nu folosește, ci se face mai mare tulburare, a luat* apă, și-a spălat mâinile înaintea mulțimii și a spus: „Sunt nevinovat de sângele^c acestui Drept. Vă privește!” Și tot poporul, răspunzând, a spus: „Sângele*

Lui fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!” Atunci le-a eliberat pe Baraba, iar pe Isus, după ce L-a biciuit*, L-a dat ca să fie răstignit. Atunci ostașii guvernatorului, luând pe Isus cu ei în pretoriu^d, au adunat în jurul Lui toată ceata^e; și, dezbrăcându-L de haina Lui, L-au* îmbrăcat cu^f o mantie sta-cojie. Și, împletind* o cunună de spini, I-au pus-o pe cap, și o trestie în mâna dreaptă. Și îngenuncheau înaintea Lui și își băteau joc de El, spunând: „Salutare^g, Împărate al iudeilor!” Și, scui-pându-L*, luau trestia și-L băteau peste cap. Și, după ce și-au bătut joc de El, L-au dezbrăcat de mantie și L-au îmbrăcat cu hainele Lui și* L-au dus să-L răstignească. Și, pe când* ieșeau, au găsit un om, un cirenean, cu numele Simon; pe el l-au obligat să meargă cu ei, ca să-I ducă crucea. Și, venind la un loc numit Golgota, care înseamnă^h „Locul Căpățânii”, I-au* dat să bea oțetⁱ amestecat cu fiere; și, gustând, n-a vrut să bea. Și, după ce L-au răstignit, au împărțit* hainele Lui între ei, aruncând sorți^j. Și*, stând jos, Îl păzeau acolo. Și au pus deasupra capului Său acuzația Lui scrisă: „Acesta este Isus, Împăratul iudeilor”. Atunci au fost răstignii împreună* cu El doi tâlhari, unul la dreapta și unul la stânga. Iar trecătorii* Îl huleau, dând din cap^k și spunând: „Tu*, Cel care dărami templul^l și îl zidești în trei zile, mântuiește-Te pe Tine Însuți! Dacă** ești Fiu al lui Dumnezeu, coboară de pe cruce!” Și^m la fel și preoțiiⁿ de seamă, bătându-și joc de El, cu cărturarii și cu

26 *Is. 53.5.

Isus batjocorit de ostași
(Mc. 15.16-20;
Ioan 19.2-3)

28 *Lc. 23.11.

29 *Ps. 69.19.
Is. 53.3.

30 *Is. 50.6.
Cap. 26.67.

31 *Is. 53.7.

Răstignirea
(Mc. 15.21-32;
Lc. 23.26-35;
Ioan 19.17-24)

32 *Num. 15.35.
1 Imp. 21.13.
Fap. 7.58.
Ev. 13.12.
34 *Ps. 69.21.
Vers. 48.

35 *Ps. 22.18.

36 *Vers. 54.

38 *Is. 53.12.

39 *Ps. 22.7;
109.25.

40 *Cap. 26.61.
Ioan 2.19.
**Cap.26.63.

^a Unele ms. „au” ^b Unele ms. „guvernatorul” ^c Unele ms. ad. „acesta” și omit „acestui Drept” ^d Sala în care judeca guvernatorul roman ^e Lit. „cohorta” ^f Lit. „I-au pus împrejur” ^g Lit. „Bucură-Te”, formulă prescurtată de salut; aici cu sens disprețuitor ^h Lit. „se numește” ⁱ Unele ms. „vin”; băutura ostașilor romani era vinul acrit ^j Unele ms. ad. „ca să se împlinescă ce a fost spus prin profetul: «Au împărțit hainele mele între ei și pentru cămașa mea au aruncat sorți»” ^k Lit. „clătinându-și capetele” ^l Gr. „naos”, templul propriu-zis ^m Unele ms. omit „și” ⁿ Unele ms. „La fel preoții”

<p>43 *Ps. 22.8.</p> <p>44 *Mc. 15.32. Lc. 23.39.</p> <p>Moartea lui Isus (Mc. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Ioan 19.30)</p> <p>45 *Amos 8.9. 46 *Ev. 5.7. **Ps. 22.1.</p> <p>48 *Ps. 69.21. Lc. 23.36. Ioan 19.29.</p> <p>51 *Ex. 26.31. 2 Cr. 3.14.</p> <p>54 *Vers. 36.</p> <p>55 *Lc. 8.2,3.</p>	<p>42 bătrânii^a, spuneau: „Pe alții i-a mântuit, pe Sine Însuși nu Se poate mântui! ^bEste Împăratul lui Israel: să coboare acum de pe cruce și vom crede în El! S-a* încrezut în Dumnezeu: să-L scape acum, dacă-L vrea! Pentru că a spus: «Sunt Fiu al lui Dumnezeu»“.</p> <p>43 cruce și vom crede în El! S-a* încrezut în Dumnezeu: să-L scape acum, dacă-L vrea! Pentru că a spus: «Sunt Fiu al lui Dumnezeu»“.</p> <p>44 Și tâlharii care fuseseră răstignii împreună cu El Îi aruncau aceleași* insulte^d.</p> <p>45 Iar de la* ceasul al șaselea s-a făcut întuneric peste toată țara^e până la ceasul al nouălea. Și, pe la ceasul al nouălea, Isus a* strigat cu glas tare, spunând: „Eli**^f, Eli, lama sabactani?“^g, adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, Dumnezeu Me, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?“^h Și unii dintre cei care stăteau acolo, când au auzit, au spus: „Pe Ilie îl cheamă Acesta!“ⁱ Și unul dintre ei, alergând îndată și luând un burete, după ce l-a umplut* cu oțet și l-a pus într-o trestie, Îi dădea să bea. Dar ceilalți spuneau: „Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mântuiască!“^j Și Isus, strigând din nou cu glas tare, Și-a dat duhul.</p> <p>46 până la ceasul al nouălea. Și, pe la ceasul al nouălea, Isus a* strigat cu glas tare, spunând: „Eli**^f, Eli, lama sabactani?“^g, adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, Dumnezeu Me, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?“^h Și unii dintre cei care stăteau acolo, când au auzit, au spus: „Pe Ilie îl cheamă Acesta!“ⁱ Și unul dintre ei, alergând îndată și luând un burete, după ce l-a umplut* cu oțet și l-a pus într-o trestie, Îi dădea să bea. Dar ceilalți spuneau: „Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mântuiască!“^j Și Isus, strigând din nou cu glas tare, Și-a dat duhul.</p> <p>47 pentru ce M-ai părăsit?“^h Și unii dintre cei care stăteau acolo, când au auzit, au spus: „Pe Ilie îl cheamă Acesta!“ⁱ Și unul dintre ei, alergând îndată și luând un burete, după ce l-a umplut* cu oțet și l-a pus într-o trestie, Îi dădea să bea. Dar ceilalți spuneau: „Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mântuiască!“^j Și Isus, strigând din nou cu glas tare, Și-a dat duhul.</p> <p>48 Și iată, perdeaua* templului^f s-a rupt în două, de sus până jos, și pământul s-a cutremurat și stâncile s-au despicat; și mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților care adormiseră au înviat^g; și, ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s-au arătat multora. Iar centurionul* și cei care-L păzeau pe Isus împreună cu el, văzând cutremurul și cele ce s-au întâmplat, s-au temut foarte mult, spunând: „Cu adevărat, Acesta era Fiu al lui Dumnezeu!“</p> <p>49 bea. Dar ceilalți spuneau: „Lasă, să vedem dacă vine Ilie să-L mântuiască!“^j Și Isus, strigând din nou cu glas tare, Și-a dat duhul.</p> <p>50 mântuiască!“^j Și Isus, strigând din nou cu glas tare, Și-a dat duhul.</p> <p>51 Și, iată, perdeaua* templului^f s-a rupt în două, de sus până jos, și pământul s-a cutremurat și stâncile s-au despicat; și mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților care adormiseră au înviat^g; și, ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s-au arătat multora. Iar centurionul* și cei care-L păzeau pe Isus împreună cu el, văzând cutremurul și cele ce s-au întâmplat, s-au temut foarte mult, spunând: „Cu adevărat, Acesta era Fiu al lui Dumnezeu!“</p> <p>52 cile s-au despicat; și mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților care adormiseră au înviat^g; și, ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s-au arătat multora. Iar centurionul* și cei care-L păzeau pe Isus împreună cu el, văzând cutremurul și cele ce s-au întâmplat, s-au temut foarte mult, spunând: „Cu adevărat, Acesta era Fiu al lui Dumnezeu!“</p> <p>53 viat^g; și, ieșind din morminte, după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s-au arătat multora. Iar centurionul* și cei care-L păzeau pe Isus împreună cu el, văzând cutremurul și cele ce s-au întâmplat, s-au temut foarte mult, spunând: „Cu adevărat, Acesta era Fiu al lui Dumnezeu!“</p> <p>54 ra. Iar centurionul* și cei care-L păzeau pe Isus împreună cu el, văzând cutremurul și cele ce s-au întâmplat, s-au temut foarte mult, spunând: „Cu adevărat, Acesta era Fiu al lui Dumnezeu!“</p> <p>55 Și erau acolo multe femei, privind de departe, care-L* urmașeră pe Isus din Galileea, slujindu-I, între care erau Maria din</p>	<p>Magdala și Maria, mama lui Iacov și a lui Iose, și mama fiilor lui Zebedei.</p> <p>57 Și, când s-a făcut seară, a venit un om bogat din Arimateea, cu numele Iosif, care era și el ucenic al lui Isus. Acesta, venind la Pilat, a cerut trupul lui Isus. Atunci Pilat a poruncit să-i fie dat trupul^h. Și Iosif, luând trupul, l-a înfășurat într-o pânză curată de in și l-a* pus în mormântul său nou, pe care-l săpase în stâncă. Și, prăvălind o piatră mare la ușa mormântului, a plecat. Și erau acolo Maria din Magdala și cealaltă Marie, stând în fața mormântului.</p> <p>58 al lui Isus. Acesta, venind la Pilat, a cerut trupul lui Isus. Atunci Pilat a poruncit să-i fie dat trupul^h. Și Iosif, luând trupul, l-a înfășurat într-o pânză curată de in și l-a* pus în mormântul său nou, pe care-l săpase în stâncă. Și, prăvălind o piatră mare la ușa mormântului, a plecat. Și erau acolo Maria din Magdala și cealaltă Marie, stând în fața mormântului.</p> <p>59 a poruncit să-i fie dat trupul^h. Și Iosif, luând trupul, l-a înfășurat într-o pânză curată de in și l-a* pus în mormântul său nou, pe care-l săpase în stâncă. Și, prăvălind o piatră mare la ușa mormântului, a plecat. Și erau acolo Maria din Magdala și cealaltă Marie, stând în fața mormântului.</p> <p>60 într-o pânză curată de in și l-a* pus în mormântul său nou, pe care-l săpase în stâncă. Și, prăvălind o piatră mare la ușa mormântului, a plecat. Și erau acolo Maria din Magdala și cealaltă Marie, stând în fața mormântului.</p> <p>61 tului, a plecat. Și erau acolo Maria din Magdala și cealaltă Marie, stând în fața mormântului.</p> <p>62 Și, a doua zi, care este după Pregătire, preoții de seamă și fariseii s-au adunat la Pilat, spunând: „Domnule, ne-am amintit că înșelătorul Acela, când era încă în viață, a spus: «După* trei zile înviez»». Poruncește deci ca mormântul să fie bine păzit până a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii Luiⁱ și să-L fure și să spună poporului: «A înviat dintre cei morți!», și înșelăciunea din urmă să fie mai rea decât cea dintâi^g. Și^h Pilat le-a spus: „Aveți o pază; mergeți, asigurați-o cum știți“ⁱ. Și au mers și au asigurat* mormântul cu paza, după ce au pecetluit piatra.</p> <p>63 fariseii s-au adunat la Pilat, spunând: „Domnule, ne-am amintit că înșelătorul Acela, când era încă în viață, a spus: «După* trei zile înviez»». Poruncește deci ca mormântul să fie bine păzit până a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii Luiⁱ și să-L fure și să spună poporului: «A înviat dintre cei morți!», și înșelăciunea din urmă să fie mai rea decât cea dintâi^g. Și^h Pilat le-a spus: „Aveți o pază; mergeți, asigurați-o cum știți“ⁱ. Și au mers și au asigurat* mormântul cu paza, după ce au pecetluit piatra.</p> <p>64 înviez»». Poruncește deci ca mormântul să fie bine păzit până a treia zi, ca nu cumva să vină ucenicii Luiⁱ și să-L fure și să spună poporului: «A înviat dintre cei morți!», și înșelăciunea din urmă să fie mai rea decât cea dintâi^g. Și^h Pilat le-a spus: „Aveți o pază; mergeți, asigurați-o cum știți“ⁱ. Și au mers și au asigurat* mormântul cu paza, după ce au pecetluit piatra.</p> <p>65 dintâi^g. Și^h Pilat le-a spus: „Aveți o pază; mergeți, asigurați-o cum știți“ⁱ. Și au mers și au asigurat* mormântul cu paza, după ce au pecetluit piatra.</p> <p>66 știți“ⁱ. Și au mers și au asigurat* mormântul cu paza, după ce au pecetluit piatra.</p> <p>28 Iar târziu, în sabat, pe când se însera spre ziua întâi a săptămânii, Maria din Magdala și* cealaltă Marie au venit să vadă mormântul.</p> <p>2 Și, iată, s-a făcut un mare cutremur; pentru că un înger al Domnului, coborând din cer, a venit și a răsturnat piatra^k și ședea deasupra ei. Și înfățișarea* lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui, albă ca zăpada. Și, de frica lui, paznicii s-au cutremurat și au fost</p>	<p>Înmormântarea lui Isus (Mc. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Ioan 19.38-42)</p> <p>60 *Is. 53.9.</p> <p>Păzirea mormântului</p> <p>63 *Cap. 16.21; 17.23; 20.19; 26.61. Mc. 8.31; 10.34. Lc. 9.22; 18.33;24.6,7. Ioan 2.19.</p> <p>66 *Dan. 6.17.</p> <p>Învierea lui Isus (Mc. 16.1-11; Lc. 24.1-12; Ioan 20.1-18)</p> <p>1 *Cap. 27.56.</p> <p>3 *Dan. 10.6.</p>
---	--	---	---

^a Unele ms. ad. „și cu fariseii“ ^b Unele ms. ad. „Dacă“ ^c Unele ms. „Îl vom crede“ ^d Unele ms. „Îl batjocoreau în același fel“ ^e Sau „peste tot pământul“ ^f Gr. „naos“ ^g Sau „s-au ridicat“ ^h Unele ms. omit ⁱ Unele ms. omit „Lui“; alte ms. ad. „noaptea“ ^j Sau „pe când era crepusculul zilei următoare după sabat“ ^k Unele ms. ad. „de la ușa mormântului“; alte ms. ad. „de la ușă“

6 *Cap. 12.40; 16.21; 17.23; 20.19.	5 ca morți. Și îngerul, răspunzând, le-a spus femeilor: „Nu vă temeți; pentru că știu că voi Îl căutați pe	adunat cu bătrânii și au ținut sfat, 13 au dat mulți bani ostașilor, zicând: „Spuneți: «Ucenicii Săi, venind noaptea, L-au furat pe când	<i>Isus în Galileea</i>
7 *Cap. 26.32. Mc. 16.7.	6 Isus cel răstignit. Nu este aici, pentru că a înviat, după cum* a spus. Veniți, vedeți locul unde era	14 dormeam noi». Și, dacă se va auzi aceasta la guvernator, îl vom convinge noi și vă vom scăpa de	16 *Cap. 26.32. 18 *Dan 7.13,14
10 *Ioan 20.17. Rom. 8.29. Ev. 2.11.	7 pus Domnul ^a . Și mergeți repede și spuneți ucenicilor Săi că a înviat dintre cei morți. Și, iată, El merge* înaintea voastră în Galileea; acolo Îl veți vedea. Iată,	15 orice grijă ^c . Și ei au luat banii și au făcut după cum fuseseră învățați. Și s-a răspândit vorba aceasta printre iudei până astăzi.	Cap. 11.27; 16.28.
	8 v-am spus ^c . Și, plecând repede de la mormânt, cu teamă și cu mare bucurie, ele au alergat să dea de	16 Dar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde*	Lc. 1.32. Ioan 5.22.
	9 veste ucenicilor Săi. Și ^b iată, Isus le-a și întâmpinat, spunând: „Bucurați-vă ^c !“. Și ele, apropiindu-se, I-au cuprins picioarele și I s-au	17 le rânduise Isus. Și, când L-au văzut, I ^d s-au închinat, dar unii	Fap. 2.36. Rom. 14.9.
	10 închinat. Atunci Isus le-a spus: „Nu vă temeți; mergeți, dați de veste fraților* Mei ca să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea“.	18 s-au îndoit ^e . Și Isus, apropiindu-Se, le-a vorbit, spunând: „Toată* puterea ^f Mi-a fost dată în cer	Ef. 1.10,21. Ev. 1.2; 2.8.
	11 Și, pe când mergeau ele, iată, unii din pază au venit în cetate și au vestit preoților de seamă toate	19 și pe pământ. Mergeți ^g și faceți ucenici* din toate națiunile, botezându-i pentru Numele Tatălui și	1 Pet. 3.22. Apoc. 17.14.
	12 cele petrecute. Și, după ce s-au	20 al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-i* să păzească toate câte v-am poruncit! Și, iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului ^h . Amin ^d .	19 *Is. 52.10. Lc. 24.47.
			Fap. 2.38,39 Rom. 10.18. Col. 1.23.
			20 *Fap. 2.42.

^a Unele ms. „El“ ^b Unele ms. ad. „pe când mergeau ele să dea de veste ucenicilor Săi“ ^c Formulă prescurtată de salut ^d Unele ms. omit ^e Sau „nu știau ce să creadă“, „ezitau“ ^f Sau „autoritatea“ ^g Unele ms. ad. „deci“ ^h Gr. „aion“, vezi adn. Mt. 13.39